

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 20, številka 3

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
SEPTEMBER 2025



Iz vsebine

2 NOVICE IZ OBČINSKE UPRAVE

12 IZ VAŠKIH SKUPNOSTI

14 DRUŠTVENO

22 IZ KOMENSKE KNJIŽNICE

22 BURJINA GLASBA

25 KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

27 EKO

27 ZDRAVSTVO IN SOCIALA

30 ŠPORTNO

34 IZ ŠOLSKIH KLOPI

38 BURJICA

44 ORA KRASA IN BRKINOV

48 KAR BURJA PRINESE

55 OBVESTILA IN PRIREDITVE

Glasiło Občine Komen
Letnik 20, številka 3, SEPTEMBER 2025

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

ISSN 2591-2321

Naklada: 1.490 izvodov

Glasiło brezplačno prejmejo gospodinjstva v občini Komen. Glasiło raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasiło dobite brezplačno tudi na Občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: Heidi Vrčon
Uredniški odbor: Marija Umek (pomočnica odg. urednice), Tanja Bratina Grmek, Tamara Kukanja, Martina Godnič
Lektoriranje: Barbara Jejčič
Priprava in tisk: DIGIPRINT, d. o. o.

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si najpozneje do **25. 11. 2025**. Prispevki, ki bodo prispeli prepozno, ne bodo vključeni v decembrsko številko! K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji. Vabimo tudi vse fotografe ali fotografe kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili. Naslednja številka občinskega glasila izide DECEMBRA 2025.

Avtorica naslovnice fotografije: Ana Rojc, arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Navodilo za pripravo in oddajo prispevkov ter fotografij za objavo v komenskem občinskem glasilu Burja

Priprava prispevkov

- besedila naj bodo pisana v pisavi Times New Roman, velikosti 12, razmik med vrsticami 1,5;
- besedila, pripravljena za oddajo, naj ne bodo daljša od 2500–3500 znakov s presledki;
- besedila naj ne vsebujejo tabulatorjev, zamikov ali večjega števila presledkov;
- odstavki naj se ločujejo le s prehodom v novo vrstico, brez vstavljanja praznih vrstic;
- v primeru naštevanja ne uporabljajte avtomatskega označevanja naštevanja;
- naslovi prispevkov naj bodo kratki in naj bralcu povedo, o čem sporočajo;
- ne uporabljajte ležeče ali krepke pisave;
- pod besedilom naj bo naveden avtor besedila in fotografij;
- pod besedilom pripišete še druge informacije (npr. spletno stran organizacije, kontaktne telefonske številke in podobno).

Oddaja fotografij in drugih slikovnih predstavitev

- fotografije za objavo morajo biti jasne, ostre in kakovostne;
- če so fotografije skenirane, morajo imeti najmanj 300dpi;
- fotografije morajo biti v .jpg formatu;
- vsakemu prispevku priložite največ dve fotografiji;
- izberite fotografije, ki so vsebinsko sporočilne, s čimer lahko bistveno pripomorete h kakovosti objavljenega prispevka;
- fotografija naj bo opremljena s spremnim sporočilom (opisom).

Roki za oddajo

- Roki za oddajo prispevkov ter fotografij so 25. 2., 25. 5., 25. 8., in 25. 11.** Prispevki, ki bodo na elektronski naslov prispeli po tem datumu, bodo glede na aktualnost vsebine uvrščeni v naslednjo številko glasila.
- Prispevke sprejemamo v elektronski obliki (wordov format .doc) na elektronski naslov burja@komen.si.

Drage občanke, dragi občani,

poletje, ki nas po-
časi zapušča, ni bilo
od muh. Narava se je
namreč odločila, da
ga začini s pestrim
vremenskim dogaja-
njem. Mesec junij je bil najbolj vroč, suh
in osončen v zgodovini meritev, julija pa
nas je presenetila obilica padavin, nezna-
čilnih za naše kraje, ki so v dveh večjih
nalivih povzročile v naši občini tudi ne-
kaj škode zaradi zalitja kletnih in nižje le-
žečih prostorov. Avgusta se je ponovno
dobro ogrelo. Zabeležen je bil celo nov
rekord, najtoplejša noč na Krasu doslej,
v kateri se temperatura zraka ni spustila
pod 26 °C. Kljub tem vremenskim ekstre-
mom pa smo lahko hvaležni, da so nas
večje neizgode, požari in hujše toče tok-
rat srečno obšli.



Tudi po pestrosti dogajanja je bil le-
tošnji junij najbolj »vroč« poletni mesec.
Poleg tradicionalnih dogodkov – Graj-
skih večerov, podelitve Štrekljeve nagra-
de, festivala Gledanica – smo po dolgih
letih občinski praznik znova obeležili v
središču Komna in ne več na odročnejši
Grofovski. Posebna zahvala gre kome-
nskemu župniku, ki je brez oklevanja in z
veseljem odobril prošnjo občine, da se
prireditveni prostor uredi za cerkvijo, na
župnijskem zemljišču. Poseben pečat pa
je dal tudi »praznik pred občinskim pra-
znikom« – glasbeni večer, ki ga je teden
dni pred praznikom v Gorjanskem, ob

izdatni pomoči Gorjancev in s finančno
podporo občine, organiziral Pihalni or-
kester Komen. Glede na odličen odziv
bomo s to prakso nadaljevali tudi v pri-
hodnje. Prihodnje leto bo tako »praznik
pred občinskim praznikom« potekal že
v začetku junija v enem izmed naselij iz-
ven Komna.

Med pomembne junijske dogodke
sodi tudi obisk predsednice Republike
Slovenije, dr. Nataše Pirc Musar. V Hiši
dobre volje v Komnu se je srečala z upo-
ravniki dnevnega centra in predstavniki
številnih društev, ki ji niso le predstavili
svojega dela, ampak pripravili tudi nepo-
zabno vzdušje v parku hiše. V nadaljeva-
nju je skupaj z ministrico za kulturo Asto
Vrečko slavnostno odprla po več kot pol
stoletja obnovljeni Grad Štanjel in Muzej
slovenskega jezika in knjige – dogodek,
ki predstavlja enega ključnih mejnikov v
razvoju naše občine.

Junija smo v že pobrateni Občini Kun-
gota podpisali listino o pobratenju z
Občino Dürnstein iz Spodnje Avstrije, s
katero nas povezuje veliko skupnih točk:
arhitekturna in zgodovinska dediščina,
umetnost suhozidne gradnje, kakovo-
stna vina, kulinarika ter živahno kulturno
življenje. Obe občini si prizadevata ohrani-
ti živo tradicijo in kulturne vrednote za
prihodnje generacije ter okrepiti sodelo-
vanje med prebivalci v duhu evropskega
povezovanja.

Poletna vročina in počitniška lenob-
nost pa nista mogli zaustaviti del, ki smo
si jih zadali na občini. Ministrstvo za go-
spodarstvo, turizem in šport nam je odo-
brilo 250.000 evrov za izgradnjo nove
balinarske dvorane v Kobjeglavi. Elektro
Primorska je izvedla postavitev nove
transformatorske postaje pri komenski
šoli, ki omogoča priklop sončnih elek-
trarn vrtca in šole, stabilnejše delovanje
omrežja za širše območje Grofovske in
nadaljnji razvoj športne infrastrukture.
Tik pred koncem počitnic smo zaključili
ureditev avtobusnega postajališča in
pešpoti pri OŠ Komen. Novo dvosmerno
postajališče izboljšuje prometno var-
nost in omogoča dostop tudi v smeri
Komen–Štanjel, postajališče pred šolo
pa je odslej tudi uradno vključeno v ob-
stoječe linijske prevoze med Komnom in
Štanjelom. Poleg tega smo v dogovoru z
Družbo za upravljanje javnega potniške-
ga prometa dosegli, da bodo vsi učenci
naše osnovne šole in podružnice v Šta-
njelu prejeli brezplačno letno vozovnico
za medkrajevni javni potniški promet po
vsej Sloveniji.

Drage občanke, dragi občani,

naj bo jesen sončna in prijetna. Vино-
gradnikom želim uspešno trgatve in čim
boljšo letino, vsem ostalim pa mirne dni
brez skrbi in veliko zadovoljstva v družbi
svojih bližnjih.

Vaš župan, mag. Erik Modic

Nove pašne površine za varnejši Kras

Na podlagi decembrskega poziva občanom za izvajanje preventivnih protipožarnih ukrepov v okviru projekta KARST-SAFE in po oceni prejetih predlogov smo aprila 2025 zaključili postopek javnega naročila za dobavo predlagane opreme.

Najugodnejši ponudnik na razpisu je bilo podjetje AGO ŠTERN, ki je obči-

ni med junijem in avgustom dobavilo opremo v skupni vrednosti nekaj manj kot 70.000 evrov. Oprema je bila razdeljena med enajst rejcev travojedih živali, ki so uspešno kandidirali na decembrskem pozivu.

Rejci so se ob prejemu opreme zavezali, da bodo vzpostavili 68,14 hektarja novih pašnih površin, bodisi z razširitvijo

obstojećih pašnikov bodisi z vzpostavitvijo povsem novih. Dela morajo biti zaključena do konca letošnjega leta, pašne površine pa bo treba vzdrževati še najmanj pet let, kot je bilo določeno v pogojih poziva.

Z omenjenim ukrepom želimo izboljšati požarno varnost vasi na Krasu, saj so pašniki v večini primerov umeščeni v njihovo neposredno okolico.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem kmetom, ki s svojo prisotnostjo in pašo pomembno prispevajo k ohranjanju odprtega, obdelanega Krasa. S tem ne le ohranjajo kulturne krajine, ampak pomembno zmanjšujejo tveganje za širjenje požarov.

Pri pozivu sta sodelovali tudi Občina Sežana in LAS Krasa / GAL Carso na italijanski strani, kar potrjuje pomen čezmejnega sodelovanja v sklopu Interreg projektov za protipožarno varnejši Kras.



Besedilo: Helena Kosmina, Občina Komen
www.ita-slo.eu/KARST-SAFE

Občini Komen in Dürnstein postali pobrateni – simbolno v objemu vinorodnih gričev Kungote

Na Kmetiji Valdhuber v Zgornji Kungoti je bil podpisan sporazum o pobratenju med Občino Komen (Slovenija) in Občino Dürnstein (Avstrija). Dogodek je presegel meje formalnosti, saj povezuje dve državi, kulturi in skupne vrednote, potekal pa je v okolju, ki simbolno združuje značilnosti Krasa in doline Wachau.

Podpis sporazuma sta opravila župan Občine Komen, mag. Erik Modic, in župan Občine Dürnstein, g. Johann Riesenhuber, in sicer v slovenskem in nemškem jeziku. Slavnostnega dogodka so se udeležili tudi visoki gostje: avstrijski veleposlanik v Sloveniji, dr. Konrad Bühler, ekonomski svetovalec na slovenskem veleposlaništvu v Avstriji, mag. Matjaž



Marko, ter častni konzul RS in nekdanji deželni glavar Spodnje Avstrije, dr. Erwin Pröll.

Izbira Kungote kot prizorišča ni bila naključna – tamkajšnja občina je že vrsto let pobratena s Komnom, skupna vez z Dürnsteinom pa je sveta Kunigunda, zaštetnica vseh treh občin. »Na nek način smo postali botri temu sodelovanju, kar nas navdaja s ponosom,« je povedala županja Občine Kungota, ga. Tamara Šnofl.

Sodelovanje med občinami je že dolgo prisotno – še posebej med tamkajšnjimi društvi in osnovnima šolama.



»Povezani smo skozi številna srečanja in skupne projekte. Ta sporazum je priložnost tudi za turizem, saj se lahko boljše pozicioniramo v okolico Dunaja,« je dodala županja.

Pobratitev pomeni začetek novih priložnosti za skupne turistične, kulturne in izobraževalne projekte ter izmenjavo dobrih praks. Občina Komen si želi, da bi novo partnerstvo zaživel tudi med ljudmi – skozi dogodke, prijateljstva in sodelovanje.



Čarobno odprtje v celoti prenovljenega Gradu Štanjel z državnim vrhom

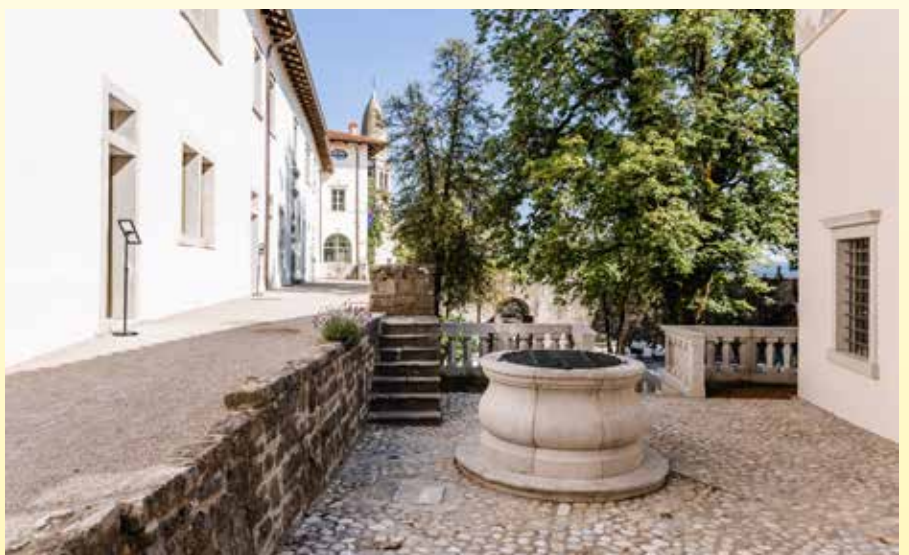
V juniju sta Občina Komen in ORA Krasa in Brkinov slavnostno odprli prenovljene prostore Gradu Štanjel z novim Prireditvenim centrom v Dvorani Kobencl v 1. nadstropju, prvim Muzejem slovenskega jezika in knjige in kulturnim inkubatorjem. Za investicijo, vredno skoraj 2,3 milijona evrov, sta prispevala Ministrstvo za kulturo RS in Občina Komen. Ministrstvo za kulturo je prek Načrta za okrevanje in odpornost zagotovilo skoraj 1,66 milijona evrov, Občina Komen nekaj več kot 0,6 milijona evrov.

Novo kulturno in družabno središče

V prvem nadstropju palacija je nastala nova večnamenska Dvorana Kobencl, sodobno opremljen prostor, namenjen predavanjem, okroglim mizam, filmskim projekcijam in različnim kulturnim dogodkom. Obenem grad zdaj ponuja tudi prenovljeno poročno sobano, ki bo skupaj z dvorano ustvarjala čaroben ambient za poroke, obletnice in druge slovesnosti.

Prenovljeni so bili tudi konferenčni prostori, prostori za Kulturni inkubator Štanjel, ki je namenjen mladim podjetjem in ustvarjalcem s področja kulture in turizma, ter dodatni pisarniški in pomožni prostori. Obnovljeno grajsko dvo-

tjem in ustvarjalcem s področja kulture in turizma, ter dodatni pisarniški in pomožni prostori. Obnovljeno grajsko dvo-



rišče, urejena razgledna ploščad, nove sanitarije ter energetsko sanirana Galerija Lojzeta Spacala pa dodatno bogatijo obiskovalčevo izkušnjo.

Muzej slovenskega jezika in knjige

Ena največjih pridobitev je prav gotovo odprtje Muzeja slovenskega jezika in knjige. V njem je predstavljen razvoj slovenskega jezika na stičišču slovenskih, germanskih in romanskega sveta. Muzej ni zasnovan zgolj kot razstava, temveč kot prostor raziskovanja, učenja in ustvarjanja, ki nagovarja vse gene-

racije in spodbuja k razmisleku o jeziku kot temelju naše identitete. Pri vsebinski zasnovi so sodelovale vodilne slovenske kulturne in znanstvene ustanove.

Slavnostno odprtje

Slavnostno odprtje je potekalo 18. junija. Goste na čelu z državnim vrhom, predsednico Republike Slovenije dr. Natašo Pirc Musar in ministrico za kulturo RS dr. Asto Vrečko, so že na obzidju in kamnitih ulicah prazgodovinskega Štanjela spremljali avtorski koncept režiserja Jaše Kocelija s koreografijo vil kresne noči in

glasbo skladatelja Mihe Petrica.

Slavnostni del dogodka z naslovom Grad žari je izvalil močna čustva, saj je kulturno-umetniški program povezal živo tradicijo prihajajoče kresne noči, ki jo v Štanjelu živijo z ustvarjanjem venčkov sv. Ivana, in več generacij v interpretaciji Kosovelove poezije igralca Vladimirja Jurca in komenskega osnovnošolca Jureta Grče ter intimne priredbe himne Vstala Primorska, ki je Dvorano Kobencel dvignila na noge.

Besedilo: Helena Kosmina,
občinska uprava

Ocenjevanje vin na območju Občine Komen v letu 2025

V torek, 13. maja 2025, je potekalo že tradicionalno ocenjevanje vin na območju Občine Komen na izletniški kmetiji Kosmina na Brjah pri Komnu.

Zbrali smo 33 raznolikih vzorcev vin, ki so jih prispevali naši vinarji. Vina so bila ocenjena po 20-točkovni metodi. Komisijo, ki so jo sestavljali strokovni člani in članice KGZS Nova Gorica in Vinakras-a, z. o. o., Sežana, so sestavljali: Andreja Škvarč (predsednica degustacijske komisije), Maja Koren Ivančič, Dušan Plesničar, Luka Pangos in Mojca Mavrič Štrukelj.

Komisija je bila enotnega mnenja, da tudi letošnja vina nikakor niso razočarala. Večinoma je šlo za umirjena, uravnotežena vina, ki so dosegala oceno med 17,07 in 18,05 točk. Med terani PTP je bilo izbrano *županovo vino 2025*. To je teran PTP letnik 2024, ki je dosegel oceno 17,85 točk. Dogodka se je udeležil tudi župan Erik Modic, ki je vinarjem izrazil zahvalo za njihovo predanost in doprinos k ohranjanju vinske tradicije občine.

Prejemniki letošnjih priznanj za najbolje ocenjena vina so:

Peneča vina:

1. mesto – rdeča teranova penina Tera, letnik 2022, vina Kobal, Štanjel,
2. mesto – penina Anastazija, malvazija, letnik 2015, vinarstvo Rebula, Brestovica pri Komnu,
3. mesto – Martinova penina, letnik 2020, Vina Fabjan, Kobjdij.



Bela vina:

1. mesto – malvazija Oranž, letnik 2021, Vina Kobal, Štanjel,
2. mesto – sauvignon, letnik 2024, Vina Fabjan, Kobjdij,
3. mesto – sivi pinot, letnik 2024, vina Kobal, Štanjel,
4. mesto – malvazija, letnik 2021, domačija Furlan, Kobjeglava.

Rdeča vina (teran ptp, izbrani teran ptp, refošk, rdeče zvrsti):

1. mesto – teran PTP, letnik 2024, Vinarstvo Rebula, Brestovica pri Komnu,
2. mesto – teran PTP (C6), letnik 2024, Vi-

- narstvo Rebula, Brestovica pri Komnu,
3. mesto – refošk 2024, Vina Bojan Uhelj, Štanjel,
3. mesto – teran PTP, letnik 2024, domačija Furlan, Kobjeglava.

Posebna priznanja:

Vino rose, letnik 2024, Vina Bojan Uhelj, Štanjel
Vino teran PTP, letnik 2022, Vinarstvo Rebula, Brestovica pri Komnu

Za *županovo vino 2025* je bil izbran najbolje ocenjeni teran PTP, letnik 2024. Pridelan je na domačiji Vinarstvo Rebula iz Brestovice pri Komnu.

Besedilo: Tanja Saražin Strnad
Foto: Klemen Gorup

Priznanja za najlepše urejene vasi in vrtove v letu 2025

V sklopu slavnostne seje Občinskega sveta Občine Komen je župan, mag. Erik Modic, tudi letos podelil priznanja predstavnikom nagrajenih vasi.

Komisija že več let zaporedoma ocenjuje vasi. Številne med njimi bi si lahko vedno znova prislužile nagrado. Vemo, da v večini vaških skupnostih obstajajo posamezniki in skupine domačinov, ki se znajo organizirati, s svojo zagnanostjo in željo po urejenem okolju pa skrbijo, da vasi ostajajo lepe, čiste in prijetne za bivanje. Vztrajajo, vzdržujejo in nadgrajujejo svoje zastavljeno delo.

Vedno znova ugotavljamo, da zanemarjene ostajajo ene in iste vasi ali deli

vasi. Kot da so obstale v času in prostoru. Žal to ne gre pripisati le maloštevilnim prebivalcem, njihovi starostni strukturi, neurejenemu lastništvu ipd ... Vse prevečkrat gre za brezbriznost do okolja. Ponekod so vidne samo še ruševine stavb, a trata okrog je vseeno pokošena, kosovni material lepo zložen, nemoteč na pogled.

Zato nas v oči še bolj zbodejo primeri, ko že ob vstopu v sicer idilično in živahno vasico, zagledamo prizor nagrmadenih odsluženih avtomobilov, takih in drugačnih ostankov gradbenega materiala in drugih smeti. Zavedamo se, da naša zakonodaja na tem področju ubira svojo

pot, lastnina je sveta in nedotakljiva. A kaj nam pomaga, če je na koncu vse skupaj žalostno na pogled in daje celotni vasi pečat neurejenosti in zanemarjenosti.

Prepričani smo, da se da tudi to sčasoma urediti. Z veseljem bi tudi takim vasem v bodoče podelili priznanje in nagrado. Že za majhen korak do izboljšave. Vse se da. Z drugačnim dojemanjem svoje okolice, novimi pristopi, s spremembo miselnosti. Tudi za zgled, kako naj urejena vas izgleda, se ni potrebno ozirati izven okvirov domače občine. Imamo jih tu, naše prelepe vasi.

Letos smo priznanja in nagrade razdelile tako:

I. mesto – vas HRUŠEVICA

Hruševica je vas z dušo in značajem. Domačini zavzeto skrbijo za urejeno vas. Letos je izstopal obnovljen osrednji del vasi pri vaški cerkvi in avtobusnem postajališču, ki obiskovalca prijazno povabi v srce kraja.

Pomembno vlogo v življenju vasi ima vaški dom. Njegova okolica je lepo obnovljena in urejena, predstavlja pravi magnet v vasi – prostor srečevanja, druženja in ponosa za vse generacije.

Vas zaznamuje preplet tradicije in občutka za estetiko. V osrednjem delu vasi kamniti zidovi in lepo ohranjeni portali pripovedujejo zgodbe minulih generacij.

Ob vhodih na dvorišča in ob vaški poti so domačini zasadili vrtnice, ki s svojo barvitostjo mehčajo kraško kamnino in ustvarjajo prijeten ambiant.

Pokošene trate in skrbno vzdrževane javne površine dodatno poudarjajo urejenost celotnega naselja.

Mladi z energijo in spoštovanjem do dediščine prinašajo novo življenje v vas. Obnavljajo domačije, negujejo vrtove in s tem ustvarjajo most med starim in novim. Hruševica je dokaz, da se s skupnimi močmi in ljubeznijo do kraja lahko ustvari okolje, ki je hkrati pristno, lepo in živo.



II. mesto - RUBIJE

Rubije so droben biser v kraški krajini. Ena manjših vasi, ki pa nikakor ne ostane neopažena – še posebej ne tistim, ki znajo ceniti pristnost, urejenost in srce, ki ga krajani vlagajo v svoj prostor.

V Rubijah vladata red in skrb za okolje. Pot nas vodi mimo skrbno obdelanih vinogradov in pokošenih travnikov, živi dokaz predanosti zemlji in delu.

V osrčju vasi, pod krošnjami mogočnih lip, so domačini uredili prijeten kotiček z značilno kamnito mizo in klopcama – prostor za oddih, klepet ali preprosto za trenutek miru. Kapelica se nahaja v zavetju skrbno načrtovane cvetne zasaditve, njeno okolje dopolnjuje lepo ob-

novljena avtobusna čakalnica.

Vaške poti obrobajo trajne zasaditve. V predpoletnem času s svojo cvetočo pestrostjo in vonjavami izstopajo plezave vrtnice, glicinije in jasmini, ki se pnejo preko kamnitih portalov in zidov. V zavetju teh zidov ponujajo prebivalcem bogato senco in dobrodošlico obiskovalcem.

Rubije, čeprav majhna vas, izžarevajo in pripovedujejo veliko o svojih prebivalcih. O tem, kaj pomeni urejenost javnih in zasebnih površin, urejenost okolice hiš, ekootokov in še in še.

Vsaka domačija prispeva svoj košček k mozaiku podobe vasi.



III. mesto – vas LUKOVEC

Lukovec brezčasno kraljuje na svojem hribu. Že ko se dvigamo proti vasi, nas obdajajo široke obdelane in pokoše-

ne planjave. Tisti, ki poznamo Lukovec, vemo, da ima tudi dostopanje do Lukovca iz strani Grižnika poseben čar. Peš pot

nas vodi skozi prelepe goličave, porasle z rujem in drugimi samoniklimi kraškimi rastlinami. Iz vaškega jedra se obiskoval-



cu odpre obzorje razgledov na vse strani neba. Tako, da včasih kar pozabimo, kje smo. Nekje, kjer občutimo samo mir, tišino, glas kukavice v daljavi, zven kosilnice nekje pod vasjo.

Letos je bilo priznanje podeljeno tudi domačiji na Ivanjem Gradu za izredno estetsko urejen in dovršen vrt:

VRT DOMAČIJE SEMOLIČ na Ivanjem Gradu

Ob vstopu na dvorišče domačije Semolič obiskovalec enostavno ostane brez besed. V bistvu ni ločnice med vrtom, dvoriščem, hišo. Gre za starejšo

Čeprav nas morda ob prihodu prevzame občutek neke samotnosti, vas še zdaleč ni zapuščena. Skrb za lepo urejeno okolje se odraža na vsakem koraku. Maloštevni domačini skrbijo, da je va-

domačijo, s prenovo katere so potomci dosegli neverjeten estetski in funkcionalni učinek. Tu ni zaznati tistih »modernih« pristopov pri oblikovanju zelenic in vrta. V slehernem kotičku tega zaokroženega posestva se odražata hotenje in želja lastnikov ustvariti si dom, ki bo namenjen življenju in potrebam mlajše družine v prepletu s tradicijo in družinskim izročilom.

sica vedno lepo urejena. Vsi nekaj počnejo: kmetujejo vrtnarijo, urejajo okolico hiš. A za naključnega obiskovalca vedno najdejo nasmeh in besedo dobrodošlice.

lom.

Lahko bi rekli, da je ta domačija živ dokaz tega, kako znamo Kraševci še vedno spoštovati svoje korenine in ljubiti svoje domove. Tako zamišljena in izpeljana obnova domačije izpod rok avtohtonih domačinov nam je vsem skupaj lahko v ponos in vzor.



Besedilo: Tanja Saražin Strnad

Foto: Klemen Gorup

Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen 2025

V petek, 20. junija 2025, je v okviru praznika Občine Komen potekala Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen. Tokrat prvič v dvorani Kobencel, ki je del sklopa prenovljenih prostorov Gradu Štanjel. Dokončanje prenove gradu po skoraj 50 letih je v pozdravnem nagovoru izpostavil tudi župan, mag. Erik Modic. Izpostavil je še nekatere ključne dosežke na področju investicijskih vlaganj ter podelil občinska priznanja, priznanja vinarjem za najbolj ocenjena vina ter priznanja za najlepše urejene vasi in vrt.

Priznanja so tokrat prejeli:

dr. Andrej Merlo, posthumno – priznanje častni občan Občine Komen

Dušana Švagelj - priznanje zlati grb Občine Komen

Nadja Mislej Božič – priznanje Občine Komen

Ervin Zega - priznanje Občine Komen

Vaška skupnost Škrbina - priznanje Občine Komen

Vaška skupnost Brestovica pri Komnu - priznanje Občine Komen

Priznanja za najbolj ocenjena vina so prejeli:

Vina Kobal, Štanjel, Vinarstvo Rebula, Brestovica pri Komnu,

Vina Fabjan, Kobdilj, Vina domačije Furlan, Kobjeglava, Vina Uhelj, Štanjel.

Priznanja za urejenost vasi v letu 2025 so šla v roke vasem Hruševica (prvo mesto), vasi Rubije (drugo mesto) ter vasi Lukovec (tretje mesto). Priznanje za urejeno domačijo je prejela družina Semolič iz Ivanjega Grada.



Dušana Švagelj - priznanje zlati grb Občine Komen.



Nadja Mislej Božič – priznanje Občine Komen.



Ervin Zega - priznanje Občine Komen.



Vaška skupnost Škrbina in Vaška skupnost Brestovica pri Komnu - priznanje Občine Komen.

Priznanja Občine Komen v letu 2025

Poziv za zbiranje predlogov za podelitev priznanj za leto 2025 je bil na spletni strani Občine Komen objavljen 14. februarja 2025. Poziv je bil objavljen tudi v marčni izdaji občinskega glasila Burja.

Rok za zbiranje predlogov je bil določen na dan 11. april 2025. Prispele predloge je v skladu z 11. členom Odloka obravnavala Komisija za podelitev priznanj Občine Komen, imenovana s sklepom župana. Člani komisije so David Zega (predsednik), Stojan Kosmina, Go-

ran Živec. Predlog komisije je na 16. redni seji 28. maja 2025 obravnaval občinski svet ter sklenil, da se priznanje »častni občan« podeli Albertu Merlu, dr. med. (posthumno), priznanje »zlati grb« Občine Komen Dušani Švagelj ter priznanje Občine Komen Ervinu Zegi, Nadji Mislej Božič ter vaškima skupnostma Brestovica pri Komnu in Škrbina.

ČASTNI OBČAN OBČINE KOMEN

Albert Merlo, dr. med., si zasluži na-

ziv častnega občana Občine Komen zaradi svoje izjemne predanosti in prispevka lokalni skupnosti kot zdravnik v povojnem času. Kljub težkim razmeram je v 50-ih letih prejšnjega stoletja pričel svoje delo v Komnu, kjer je samostojno opravljal zdravniško službo brez urnikov in praktično brez dopusta. V času, ko je bilo pomanjkanje prometnih povezav, je bolnike osebno prevažal v bolnišnico v Šempeter in se boril za izboljšanje pogojev dela tudi z nabavo prvega av-

tomobila. Njegovo delo je obsegalo vse – od porodov na domu, preventivnega dela do oskrbe težko poškodovanih. Bil je del lokalne skupnosti, jo obiskoval peš, z motorjem ali avtomobilom in delil vsakdan s prebivalci Krasa. Spomini na njega pričajo o človeku z izrednim čutom za sočloveka, odgovornostjo in neomajno voljo. Njegovo delo je presegalo zgolj medicinsko oskrbo – bil je upanje in opora v težkih časih povojne obnove. S svojo človečnostjo, pogumom in predanostjo je pustil neizbrisen pečat v zgodovini občine. Njegov sin, ki je del otroštva preživel ob njem na terenu, priča o skromnosti, odločnosti in profesionalnosti svojega očeta. Kljub temu da je kasneje zaradi družinskih obveznosti zapustil Komen, ostaja njegov prispevek neprecenljiv. Dr. Merlo ni bil le zdravnik, bil je temelj skupnosti in simbol nesebične pomoči.

(predlagatelj: Združenje borcev za vrednote NOB Komen, Društvo izgnancev Komen)

ZLATI GRB OBČINE KOMEN

Dušana Švagelj je srce in duša turističnega in kulturnega razvoja Štanjela. Več kot tri desetletja je z neomajno predanostjo ohranjala in razvijala lokalno dediščino. Njena vloga v Turističnem društvu Štanjel, skrb za Galerijo Lojzeta Spacala in Kraško hišo, pa tudi delovanje kot turistična vodnica, je bistveno zaznamovala podobo Štanjela. Dušana je bila pobudnica številnih delavnic, razstav, porok v Ferrarijevem vrtu in razvoja gostinske ponudbe na gradu. Posebno pozornost je posvetila ohranjanju tradicij – z društvom Venček je ponovno oživila običaj spletnja venčkov sv. Ivana, ki je danes del nesnovne kulturne dediščine. S svojo vizijo in delavnostjo je Štanjelu vdihnila novo življenje, povezala doma-

čine in ga predstavila kot biser Krasa širši javnosti. Njeno delo je pustilo neizbrisen pečat v prostoru in ljudeh.

(predlagatelj: Društvo Venček iz Štanjela)

PRIZNANJE OBČINE KOMEN

Ervin Zega je človek, ki z neizmernim navdušenjem in prostovoljskim delom že več kot 15 let soustvarja zgodbo ženskega nogometa na Krasu. Kot ustanovitelj in vodja neformalnega ženskega nogometnega kluba ŽNK Gorjansko si je prizadeval za vključevanje žensk vseh generacij v šport in druženje. S svojim zgledom in organizacijskimi sposobnostmi je klubu omogočil sodelovanje na številnih turnirjih tako doma kot v tujini. Njegov tradicionalni nogometni turnir v Gorjanskem povezuje ljudi, spodbuja športni duh in krepi vezi v lokalni skupnosti. Poleg tega skozi vse leto vodi redne treninge in skrbi za to, da je nogomet dostopen vsem članicam. Njegovo delo presega šport – ustvarja prostor za druženje, krepi samozavest žensk in spodbuja zdrav življenjski slog. Ervin Zega je s svojim trudom, vizijo in srčnostjo prispeval k razvoju športa in utrjevanju vezi v skupnosti.

(predlagatelj: Ženski nogometni klub Gorjansko)

Nadja Mislej Božič je ena najvidnejših nosilk kulturnega in izobraževalnega utripa v občini Komen. Kot ustanoviteljica in predsednica Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras je že več kot 15 let nosilka ideje, da se znanje ne konča s pokojnino. Pod njenim vodstvom se je UTŽO razvila iz treh začetnih programov v mrežo z več kot 25 različnimi dejavnostmi. Ustanovila je bralni krožek »Radi beremo« in ga povezala s širšimi kulturnimi pobudami v regiji. Njeno delo prese-

ga meje občine – vodi bralne krožke tudi v drugih krajih in predseduje primorski podružnici Bralnega društva Slovenije. Sodelovala je pri izdaji knjige ter oživila številne kulturne projekte, kot je obnova suhozidnih pastirskih hišk. Ob tem pa ne pozablja na telesno aktivnost, saj UTŽO ponuja tudi številne športne programe. S svojim znanjem, empatijo in energijo je dala ljudem v tretjem življenjskem obdobju priložnost za novo rast.

(predlagatelj: Univerza za tretje življenjsko obdobje)

Vaški skupnosti Brestovica pri Komnu in Škrbina sta se v času uničujočega požara na Krasu leta 2022 izkazali kot ključna stebra podpore v sistemu zaščite in reševanja. V trenutkih, ko je bila ogrožena varnost ljudi, domačij, živine in naravnega okolja, sta obe skupnosti stopili skupaj, ponudili svojo infrastrukturo, znanje in srčnost ter pomembno prispevali k obvladovanju izrednih razmer. Sodelovali sta pri logistični podpori številnim gasilskim enotam iz vse Slovenije, pri vzpostavitvi sprejemnih mest, pripravi in razdeljevanju hrane ter napitkov, pa tudi pri razvoju osnovnih potrebščin. Njuni člani so dejavno sodelovali pri evakuaciji prebivalcev in živine ter zagotovili informacije, ključne za pravočasno in varno ukrepanje. Ob tem so številni krajsani samoiniciativno ponudili pomoč in pokazali izjemno stopnjo razumevanja in discipline, kar je pripomoglo k umirjanju razmer. Po zaključku intervencij so skupnosti sodelovale tudi pri pospravljanju in vzpostavljanju običajnega stanja. Njuna vloga je bila veliko več kot zgolj pomoč – bila je simbol povezanosti, srčnosti in odgovornega odnosa do skupnega dogrega.

(predlagatelj: občinski štab Civilne zaščite Komen)

Uspešno izpeljan Dan odprtih vrat Hiše dobre volje Komen

V sredo, 18. junija 2025, je v Hiši dobre volje v Komnu potekal Dan odprtih vrat, ki je privabil številne obiskovalce vseh generacij. Dogodek, ki je bil zasnovan kot praznik sodelovanja in medgeneracijskega povezovanja.

Hiša dobre volje, ki deluje pod okriljem Doma upokojencev Nova Gorica, je obiskovalcem odprla vrata svojih prostorov, predstavila dejavnosti uporabnikov in strokovnih delavcev ter gostila števil-

ne lokalne organizacije in društva. Celodnevno dogajanje je spremljalo druženje ob kavi in prigrizkih, obiskovalci pa so lahko sodelovali na različnih tematskih točkah, kjer so si z aktivnim pristopom prislužili simbolično darilo.

Vrhunec dneva je bil med 15. in 17. uro, ko je potekal osrednji dogodek z razstavo otroških risb iz Vrtca Komen in likovno-pesniškimi izdelki učencev Osnovne šole Komen. Posebno vzdušje

je pričaral nastop Plesnega društva Be funky, skupine upokojenk, dogodek pa je dodatno počastil obisk predsednice Republike Slovenije, Nataše Pirc Musar.

Dogodek je bil vsebinsko izjemno pester. Svoje dejavnosti so predstavili:

- Društvo upokojencev Komen in Balinarski klub Hrast Kobjeglava-Tupelče s prijateljsko tekmo balinanja,
- Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras z literarnim ustvarjanjem,

- Kosovelova knjižnica Komen s pripovedovanjem zgodbe Nonotov zid,
- Osnovna šola Komen in NIJZ OE Nova Gorica s točko »Zdrave šole« in ustvarjalnim druženjem,
- Združenje bolnikov CVB Slovenije, Kraški klub Komen s predstavitvijo iger nekoč in osveščanjem o možganski kapi,
- Ljudska univerza Sežana s prikazom destilacije kraškega šetraj,
- Zavod PET in Društvo Tačke pomagačke z aktivnostmi terapevtskih psov,
- Društvo Radi pišemo z roko s spodbujanjem ročnega pisanja in spoznavanjem grafologije.

Dan odprtih vrat Hiše dobre volje Komen je bil čudovit prikaz sodelovanja med ustanovami, društvi, mladimi, sta-

rejšimi in širšo skupnostjo. Dogodek je poudaril pomen medgeneracijskega sodelovanja in kakovostnega preživljanja

prostega časa, obenem pa pokazal, da je Hiša dobre volje prostor toplote, znanja in povezovanja.



Besedilo in foto: Občinska uprava

Slavnostni sprejem pri županu za izjemne dosežke

V četrtek, 28. avgusta 2025, je v novi dvorani Kobencel, na Gradu Štanjel potekal slavnostni sprejem, na katerem je župan s ponosom sprejel občanke in občane, ki so v preteklem šolskem letu

dosegli izjemne uspehe na različnih področjih – od glasbe, plesa, robotike, turizma do športa. Dogodek je bil poln iskrenih čestitk, ponosa in veselja, saj je našo občino ponovno postavil na ze-

mljevid odličnosti.

Župan je v svojem nagovoru poudaril, da so uspehi mladih in športnikov dokaz predanosti, trdega dela ter podpore mentorjev in družin.

Na sprejemu so bili predstavljeni številni izjemni dosežki. V glasbi so zasijali Ela Fakin, Vito Peric, Gabrijel Simčič in Ana Pija Prodnik, ki so z osvojenimi zlatimi priznanji, naslovi državnih in celo svetovnih prvakov postali ponos naše občine.

S svojimi dosežki na področju turizma so izstopali Mihael McCully, Lan Ščuka, Miha Lapajne, Erin Prelec, Manca Buda, Neli Gomolj, Zala Šibelja in Lejla Švagelj, ki so prejeli zlato priznanje na tekmovanju Turizmu pomaga lastna glava ter navdušili s svojo ustvarjalnostjo na filmskem festivalu.

Izjemne uspehe so dosegli tudi mladi v znanju ter v robotiki – Vita Fakin (zlato Cankarjevo priznanje), Tina Bandelj (zla-





to priznanje na državnem tekmovanju Vesele šola) ter številne ekipe mladih robotikov (Lukas Draž Fakin, Rene Marušič, Nik Ravbar, Matic Peric, Gašper Bolje in Matevž Šček), ki so osvojile prva mesta na državnih in evropskih tekmovanjih.

Na plesnem področju so se s sijajnimi dosežki predstavili Taja Gomizelj, plesni par Žana Gomizelj in Lea Kavčič, Anet Švagelj, Isabela Stele ter plesalci Plesnega društva Be funky. Z naslovi državnih, evropskih in svetovnih prvakov so doka-

zali, da se tudi v naši občini piše vrhunska plesna zgodba.

V športnem delu so navdušili balinarji Balinarskega kluba Hrast Kobjeglava-Tupelče. Moška članska, ženska članska in mlajša ekipa U14 so osvojile državne naslove in odličja na najvišji ravni. Posebej je izstopal uspeh Jacqueline Košir, ki je na Svetovnih igrah v kitajskem Chengduju osvojila bronasto medaljo v hitrostnem zbijanju, obenem pa postala državna prvakinja in podprvakinja v drugih

disciplinah. Za svoje dosežke je Jacqueline prejela posebno županovo priznanje.

Sprejem je sklenilo druženje, v katerem so se nagrajenci, mentorji, starši in predstavniki občine strinjali, da so ti uspehi najboljša popotnica za prihodnost.

Naši mladi, športniki in ustvarjalci so dokazali, da zmorejo premikati meje – in da prihodnost občine sloni na trdnih temeljih znanja, ustvarjalnosti in vztrajnosti.

Besedilo: Občinska uprava

Foto: Ana Rojc

Nova ureditev avtobusnih postajališč in peš površin pri OŠ Komen

Občina Komen je v avgustu 2025 uspešno zaključila pomembno investicijo na območju osnovne šole v Komnu. Namen naložbe je bil izboljšati varnost in pretočnost prometa ter zagotoviti varnejše in udobnejše poti za šolarje, starše in vse ostale uporabnike prostora.

Z izvedbo projekta se je Občina Komen odzvala na dolgoletne potrebe po večji varnosti šolskih otrok in boljši prometni ureditvi ob osnovni šoli Komen.

Prejšnja prometna ureditev, z enim samim avtobusnim postajališčem in neurejenimi peš površinami, ni več zadostovala povečanim potrebam šole, staršev in avtobusnega prevoza. Z novo investicijo so sedaj zagotovljene varne poti za pešce, ustrezna dostopnost za avtobuse v obe smeri ter urejeno območje za kratkotrajno ustavljanje osebnih vozil. V sklopu investicije so bile vgrajene sodobne prometno-varnostne rešitve, skladne z

veljavnimi tehničnimi specifikacijami in zakonodajo. Z ureditvijo dodatnega avtobusnega postajališča z nadstrešnico je sedaj omogočen dostop tudi v smeri Komen–Štanjel. Razširila se je dostopna pot, kar je omogočilo ureditev obojestranskega pločnika, ki povezujeta avtobusno postajališče, šolo in makadamsko parkirišče. Za boljšo dostopnost so bile izvedene klančine in ploščad s prehodom za pešce.

Projekt v vrednosti skoraj 100.000 evrov je bil v celoti financiran iz proračuna Občine Komen, kar dokazuje zavezanost občine k zagotavljanju varnega in kakovostnega življenjskega okolja za otroke in prebivalce kraja.

Nova ureditev avtobusnih postajališč in peš poti pomeni velik korak naprej za varnost otrok in vseh ostalih udeležencev v prometu – učenci imajo na voljo varnejše poti do šole, starši bolj urejen dostop, avtobusni prevozniki pa učinkovitejšo organizacijo postajališč.

Besedilo in foto: Helena Kosmina, občinska uprava



Novo vaško jedro v Hruševici

V naši vasi smo pridobili novo vaško jedro, ki bo služilo različnim vaškim namenom in hkrati tudi kot začasno igrišče za otroke.

Slavnostna otvoritev je potekala 28. junija 2025, prav na ta dan, ko smo imeli tudi tradicionalni večer harmonik. Na odru se je zbralo kar 30 harmonikašev

pod mentorstvom g. Zorana Lupinca. Tako smo novo pridobitev proslavili v prijetnem glasbenem vzdušju.

Projekt nam brez številnih prostovoljnih ur vaščanov, donatorjev in pomoči občine ne bi uspel. Prav vsa pomoč, čas in trud, ki smo jih prispevali, so dokaz, da lahko z medsebojnim sodelovanjem

dosežemo veliko. To smo v naši vasi že večkrat dokazali.

Novo vaško jedro ni le prostor. Je srce vasi – kraj, kjer se bomo srečevali, se veselili, skupaj ustvarjali spomine in gradili našo prihodnost.



Besedilo in foto: VO Hruševica

Godbe po kraških vaseh, letos v Tomačevici

V okviru festivala *Godbe po kraških vaseh* sta v soboto, 7. junija, v Tomačevici nastopili dve glasbeni skupini: orkester TAMALI BRKINSKE GODBE 2000 in domači PIHALNI ORKESTER KOMEN.

Na bogatem enournem koncertu so se najprej polni navdušenja predstavili mladi obojavci glasbeniki »TAMALI«, pod taktirko dirigenta Tomaža Škamperleta, in nas lepo presenetili s prijetnimi

melodijami. Za njimi so pod taktirko dirigenta Matije Tavčarja nastopili domači glasbeniki Pihalnega orkestra Komen in pred navdušenim občinstvom zaigrali glasbene skladbe iz njihovega letošnjega repertoarja. Gre za skladbe, s katerimi so letos dosegli drugo mesto v drugi kategoriji na prestižnem tekmovanju Flicorno d'Oro v kraju Riva del Garda. Na koncu sta se obe skupini združili in prislo-

tne objeli in razveselili s prelepo živahno glasbo.

Ob tej priliki smo domačini iz Tomačevice poskrbeli za dobrodošlico in pripravili bogato domačo pogostitev za glasbenike, njihove starše in za vse obiskovalce ter domačine, saj se je na koncu na igrišču za vaškim domom nabralo več kot dvesto ljudi. Obema orkestroma, dirigentoma, vsem prisotnim ter organizatorjema, Društvu Tomačevica in Vaški skupnosti Tomačevica se zahvaljujemo za nepozabne prijetne trenutke, polne dobre glasbe, za veliko udeležbo in simpatično družbo.

Dogodek je minil v čudovitem glasbenem duhu, spoznali smo, da nas glasba druži in razveseljuje, zato upamo, da bodo v prihodnje tudi druge vasi na našem Krasu delile to navdušenje, in da bo festival »Godbe po kraških vaseh« postal tradicionalni letni dogodek, posvečen širjenju glasbene kulture in spodbujanju mladih za muziko.

Besedilo in foto: Elisabetta Tenze



8. tradicionalni kamp Tomačev'ca za najmlajše

Tudi letos se je kljub temu, da nam je prvotni termin odnesel dež, od 15. do 17. avgusta organiziralo 8. tradicionalni kamp Tomačev'ca za najmlajše. Letos so se otroci že takoj po zajtrku odpravili na dogodivščino Škratji Kras v Štanjel, kjer so z veliko domišljije iskali skrivne pečate in uroke škratov pod taktirko Emili Šibelja. V nadaljevanju pa se je začelo pravo poletno kamp dogajanje z veliko kopanja v

bazenu, z raznimi vodnimi igrami, iskanjem zaklada z reševanjem zapletenih ugank in igrami za staro in mlado. Večer smo zaključili s peko pic pod zvezdami in nočnim pohodom. V soboto zjutraj je otroke spet pričakalo presenečenje v obliki velikega napihljivčka, ki so ga otroci izkoristili do onemoglosti. Zahvala za presenečenje gre podjetju Pika, d. o. o. Večer smo zaključili ob tabornem ognju, dobri

hrani izpod peke in že tradicionalni tomboli z lepimi nagradami. Letošnji kamp je gostil 14 otrok in dvakrat toliko staršev in podpornikov, brez katerih enostavno kamp ne bi bil to, kar je. Se že veselimo naslednjega kampa, kaj se bo novega dogajalo, pa zaenkrat še ne izdamo. Se zagledamo na kampu Tomačev'ca 2026.



Besedilo in foto: VS Tomačevica

Volčjegrajci na obisku Muzeja slovenskega jezika in knjige

V soboto popoldne, 23. avgusta 2025, smo se Volčjegrajci na pobudo Stojana Kosmine, našega občinskega svetnika, odpravili na obisk bližnjega Štanjela. Obiskali smo pred nedavnim odprt Muzej slovenskega jezika in knjige ter razstavo Narava in človek na Krasu v Gradu Štanjel. Z nami je bil tudi gost Poletne rezidence Sovretovega kabineta, Michael Biggins, ki je gostoval v okviru Društva slovenskih knjižnih prevajalcev na Volčjem Gradu in govori slovensko ter prevaja iz slovenščine, nima pa slovenskih korenin. V lepem, prečiščeno-estetskem ambientu smo si ogledali razvoj slovenske pisane besede od Brižinskih spomenikov, Primoža Trubarja, Jurija Dalmatina do današnjih časov, načine zapisovanja besedil v preteklosti do modernih spletnih medijev, ki omogočajo hitre zapise in njihovo popravljanje, preoblikovanje in prevajanje ... Izredno navdušenje je vladalo nad vsemi interaktivnimi vsebinami muzeja,

predvsem so bili navdušeni trije otroci v starosti od 7 do 9 let, ki so preizkušali in si ozavestili pojem »interaktivno«. Nekate-

re predstavitve in instalacije v muzeju so navdušujoče inovativne: Intenzivno smo spraševali Trubarja o pismenosti v njego-



Druženje Volčjegrajcev pod latnikom pri Fontani terana.



Nekateri so si v muzeju tudi vzeli čas za natančnejši ogled kakšne knjige.

vem času in moramo priznati, da je zelo poglobljeno odgovarjal. Pri tem smo bili seveda navdušeni nad tem, kaj vse danes omogoča umetna inteligenca. Z zanimanjem smo poslušali različna slovenska narečja in bili navdušeni nad predstavitvijo slovenske ednine, množine in posebnosti – dvojine – z gugalnicami. Čestitke snovalcem muzeja za vse zanimive in inovativne rešitve! Muzej slovenskega jezika in knjige v Štanjelu je prav gotovo nacionalnega pomena, njegov obisk pa toplo priporočamo prav vsem.

Obiskali smo tudi stalno razstavo Narava in človek na Krasu, ki je res edinstvena. Tudi tu je precej zelo posebnih in občudovanja vrednih predstavitev: npr. predstavitev štirih vrst rastlin, med drugim kraškega šetrja in brina, z vonjanjem njihovih eteričnih olj, preizkus učinkov burje pri različnih hitrostih, kamniti glasbeni instrumenti, ki jih lahko preizkusimo, in še in še ...

Po ogledu grajskega muzeja in štanjelske panorane iz grajskega stolpa smo se sprehodili skozi Štanjel, se ustavili v Fon-

tani terana, kjer smo se podružili ob kozarčku vitovske in terana, ogledali smo si izdelke gospe Metke Zver v njeni galeriji in prijetno poklepetali z njo. Vaško druženje pa smo nadaljevali ob odličnem lokavskem pršutu pri Grajžarjevih, ki ga je gospod Vočko ročno narezal na svojo znamenito »Berkelco« in nam delal prijetno družbo.

Štanjel in Štanjelci – ob priliki se spet vidimo!

Besedilo: Romana Marinšek Logar
Foto: Stojan Kosmina in Marjan Logar

Društveno

Poletje 2025 v Prostovoljnem gasilskem društvu Komen

Mladina

Tik pred zaključkom šolskega leta je gasilsko mladino PGD Komen čakalo največje gasilsko tekmovanje – državno mladinsko tekmovanje, ki je tokrat potekalo v Gorišnici pri Ptujju. Na tekmovanju se je skupno pomerilo kar 206 ekip iz celotne Slovenije.

Naše ekipe so se na tekmovanje dobro pripravljale in v veliki konkurenci dosegle naslednje rezultate:

- pionirke – 19. mesto od 45 ekip
- pionirji – 44. mesto od 53 ekip
- mladinci – 16. mesto od 54 ekip.

Šolsko leto 2024/2025 so pionirji, mladinci ter njihovi mentorji in starši zaključili 20. junija z zborom mladih. Na dogodku so naprej otroci staršem predstavili, kaj vse so v preteklem šolskem letu počeli, česa so se naučili, nato je predsednica

mladinske komisije otrokom napovedala, kaj vse jih čaka v novem šolskem letu, pozdravil in nagovoril pa jih je tudi podpredsednik društva. Srečanje se je nadaljevalo v bolj sproščenem vzdušju, kjer so se vsi zbrani povsneli ob še enem uspešno zaključenem šolskem letu.

S koncem šolskega leta pa je mladinske vrste zapustilo nekaj mladincev, ki so 13. junija 2025 uspešno opravili zaključni izpit za gasilskega pripravnika. Gre za osnovni tečaj, ki ga morajo gasilci opraviti, da se lahko prvič vključijo v operativno delo in sodelujejo pri intervencijah. Iz našega društva se je tečaja udeležilo pet pripravnikov in ena pripravnica. Vsi so tečaj uspešno opravili, tako je sedaj operativna vrsta PGD Komen bogatejša za še šest novih operativnih članov. Vsem tečajnikom iskreno čestitamo za uspeš-



no opravljen tečaj in jim želimo veliko varnih in uspešnih intervencij!

Operativa

Letošnje poletje se je začelo z visokimi temperaturami in sušnim obdobjem, ki pa na srečo nas gasilcev ni trajalo (pre) dolgo. V začetku julija nas je razveselil dež in z 8. julijem se je tako že zaključilo obdobje velike požarne ogroženosti. Lahko rečemo, da nam je vreme letos prizaneslo in nas obvarovalo večjih požarov v naravi na našem območju.

Kar pa ne velja za nekatere druge države po Evropi. Ena izmed držav, ki jo je doletelo vroče in sušno obdobje, je bila tudi Severna Makedonija, ki se je morala soočiti s številnimi požari v naravnem



okolju po celotnem ozemlju države. V ponedeljek, 28. julija, je prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite Slovenije zaprosila za pomoč modula za gašenje požarov v naravi z vozili, na kar se je Slovenija odzvala s ponudbo svoje enote. Slovenski modul je bil napoten v občino Berovo, kjer je pomagal pri gašenju požara na planini Goten, na težko dostopnem gorskem območju na približno 1400 metrih nadmorske višine. Gozdnat teren, poraščen z mešanim gozdom in gosto podrastjo, je zahteval velik napor in usklajeno delovanje ekip. Požar je zajel približno 5000 hektarjev površine, a je bil večinoma omejen na tlenje podrasti in odpadlega listja. Slovenska enota se je po uspešni intervenciji vrnila domov

4. avgusta 2025, pri čemer je ponovno potrdila svojo visoko usposobljenost, organiziranost in pripravljenost na pomoč pri naravnih nesrečah v tujini.

Iz našega društva se je mednarodne intervencije udeležilo pet operativnih gasilcev.

Poleg pomoči, ki smo jo nudili v tujini, smo gasilci PGD Komen med junijem in avgustom pomoč nudili tudi občanom in občankam ter posredovali kar 35 krat na različnih intervencijah požarov v naravi, tehničnih in drugih intervencijah ter tako skupaj oddelali 627 prostovoljnih delovnih ur.

Veterani

V soboto, 2. avgusta 2025, je v Divači

potekalo letno srečanje veteranov Kraške gasilske zveze. Srečanja se je udeležilo približno 70 veteranov, od teh tudi nekaj članov iz PGD Komen.



Besedilo in foto: PGD Komen

Venčki iz Štanjela na razstavi v izložbenih prostorih Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

V kulturno etnološkem društvu Venček iz Štanjela smo se razveselili povabila Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, da bi lahko svoje rokodelske izdelke razstavili v njihovih izložbenih prostorih na I. poletni razstavi rokodelcev.

V Ljubljano smo odpeljali kar lepo število naših unikatnih venčkov, ki so krasili izložbene prostore v 3. terminu razstav OZS 2025, ki se je odvijala v mesecu maju in juniju.

V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije razstavne prostore namenjajo tudi promociji izdelkov sodobnega rokodelstva ter njihovih izdelovalcev.

Izbrane razstave sestavljajo izdelki iz različnih rokodelskih panog. Njihova tematika se navezuje na praznike in posamezne značilne navade letnega časa, ki

sovpadajo s kulturo rokodelstva ter kulturne dediščine.

»Rokodelski izdelki so ročna dela, ki temeljijo na ljudeških izročilih in pripo-

vedih slovenskega naroda. Odražajo se skozi naravni material lokalnega izvora ali pridelave. Pri rokodelskih delih vse prevečkrat pozabimo na zgodbo, ki jo



rokodelski izdelek predstavlja, predvsem pa se ne zavedamo znanja, spretnosti in veščin rokodelcev.« Tako je v besedilo, ki je spremljalo razstavo, napisala ga. Anja Podreka, višja strokovna sodelavka Obr-

tno-podjetniške zbornice Slovenije.

V nadaljevanju predstavitve venčkov je še dopisala: »Poseben del nesnovne kulturne dediščine v slovenskem prostoru je izdelovanje venčkov svetega Ivana,

ki jih spletajo na kresni večer po vaseh na Krasu in v Goriških brdih. Na prvi poletni razstavi rokodelcev OZS se predstavlja Društvo 'Venček iz Štanjela' z zbirko venčkov sv. Ivana. Sicer namerno izbrani datum razstave prinaša posušene venčke, a jih dopolnjujejo fotografije svežih venčkov, ki jih članice društva spletejo na Kresni večer.«

Člani društva Venček iz Štanjela smo zadovoljni in veseli, da naša prizadevanja za obujanje običaja spletanja venčkov svetega Ivana niso ostala neopažena. Obrtno-podjetniški Zbornici Slovenije se zahvaljujemo za povabilo, z veseljem smo bili del njihove zgodbe.

Besedilo in foto: Kulturno etnološko društvo Venček iz Štanjela



Mesec venčkov svetega Ivana v Štanjelu

Zaradi vse večjega zanimanja obiskovalcev Štanjela po spoznavanju in doživljanju obujanja običaja spletanja venčkov svetega Ivana smo se člani društva Venček iz Štanjela odločili, da bomo tudi letos prireditev, ki je bila pretekla leta osredotočena v glavnem na nedeljo pred kresnim večerom, podaljšali na ves mesec junij.

Vse sobote in nedelje v juniju smo organizirali prikazovanje spletanja venčkov pred hišo Štanjel št.1, ki se nahaja ob vhodnem stolpu v stari del Štanjela. Obiskovalce smo seznanjali z običajem, pa tudi o pomenu oživljanja in ohranjanja ljudskega izročila o starodavni šegi, ki smo jo v Štanjelu obudili pred približno petindvajsetimi leti, ko je že skoraj po-

polnoma izginila.

Pred vhodom v hišo je obešena omara s steklenimi vrati, v kateri so razstavljeni nagradni venčki, zraven pa je tudi kratka informacija o običaju, v slovenskem in v angleškem jeziku. Predvsem tuji turisti so si z zanimanjem ogledali tudi razstavo o venčkih, ki je stalno postavljena v notranjih prostorih hiše.

Za potrebe promocije običaja smo oblikovali in natisnili zgibanko, ki vsebuje informacije o zgodovini in pomenu spletanja venčkov, ter vabilo na delavnice, ki se izvajajo vsako leto na nedeljo pred 24. junijem. Zgibanka je tudi lepo slikovno opremljena, natisnjena pa je v slovenskem in angleškem jeziku. Zgibanko smo delili obiskovalcem Štanjela, ki so si ogledali predstavitev spletanja venčkov.

V nedeljo, 15. junija 2025, popoldne je bila organizirana delavnica spletanja venčkov za domačine. Tudi letos smo povabili domačine, ki bi si želeli pod mentorstvom članov društva izdelati svoj venček. Običaj bi radi čimbolj približali lokalnemu prebivalstvu, zato si že vrsto let prizadevamo, da bi bila delavnica za domačine bolj obiskana. Z veseljem pa ugotavljamo, da visi na vratih Štanjela vsako leto več venčkov, ki jih izdelajo domačini sami.

Člani društva smo sodelovali tudi pri okrasitvi prireditvenega prostora ob otvoritvi obnovljenih grajskih prostorov. V ta namen smo izdelali pet naglavnih venčkov za nastopajoče plesalke in



sedemnajst venčkov, s katerimi so bili okrašeni grajski prostori in grajsko dvorišče. Dne 18. junija smo pred hišo Štanjel 1 pripravili tudi predstavitev spletanja venčkov, kar je prav gotovo popestrilo kulturni utrip na dan otvoritve, ko je Štanjel obiskala tudi predsednica države Nataša Pirc Musar.

Svoj vrhunec je prireditev »Mesec Venčkov svetega Ivana v Štanjelu v letu 2025« dosegla v nedeljo, 22. junija 2025, na prireditvenem prostoru Festivala Gledanica pred vhodom v grajsko dvorišče. Ves dan so se izvajale delavnice izdelovanja venčkov svetega Ivana za predhodno prijavljene udeležence, ki so si s pomočjo mentorjev izdelali svoj venček. Izvedenih



je bilo 38 delavnic, udeleženci pa so prišli iz vse Slovenije in tudi iz zamejstva. Opažamo, da se nekateri udeleženci, tudi iz oddaljenih krajev, delavnic udeležijo večkrat. Pravijo, da jih v Štanjelu pritegne posebno nepozabno vzdušje in energija, ki jo doživljajo na dogodku. Delavnice je ves dan izvajalo več kot deset mentorjev, ki so imeli polne roke dela.

Ob 18. uri smo organizirali ocenjevanje in izbor najlepših venčkov. Komisija, ki so jo sestavljali Miha Obid Ravbar, Anja Podreka in Borut Benedejčič, je imela težko delo, saj je izbirala med skoraj dvesto izdelanimi venčki, ki so se potegovali za nagrade v dveh kategorijah – za tradicionalni venček in za fantazijski venček. Nagrade so društvu donirali sponzorji, člani društva pa smo jim v zahvalo izdelali venček.

Po končanem ocenjevanju je sledil raznos venčkov po starem delu Štanjela. Iz hišnih vrat so pobrali stare venčke, ki so jih zamenjali z novimi. Pri raznosu sta sodelovali tudi dve dekleti, ki sta bili oblečeni v srednjeveške obleke, kar je še bolj pritegnilo zanimanje obiskovalcev Štanjela, ki so se udeležili tudi simboličnega sežiga starih venčkov na vrhu griča Gledanica.

Letos smo se še posebej potrudili in ob zaključku dogajanja na vrhu Gledanice organizirali koncert kresnih ljudskih

pesmi in starinskih popevk, ki jih je izvajala glasbenica in performerka Zvezdana Novaković v sodelovanju s Kresnicami iz Adlešičev v Beli krajini. Člani društva Božo Račič Adlešiči so program obogatili še z instrumentalno spremljavo in plesom. Srečala sta se dva običaja in dve regiji, ki si prizadevata ohranjati nesnovno kulturno dediščino, povezano s praznovanji okrog poletnega solsticija. Na koncertu je sodelovalo okrog 30 nastopajočih, v Štanjelu so prišli že popoldne, pripravili smo jim pristrčen sprejem in pogostitev v prostorih galerije pri Valetovih.

Tudi letos smo člani društva poskrbeli za prenašanje znanja o običaju spletnja venčkov svetega Ivana na mlajše generacije. Kot mentorji smo se udeležili delavnic na Osnovni šoli Šempas, Osnovni šoli Dutovlje in na Srednji šoli Srečka Kosovela Sežana. Prav na poseben način so kresno cvetje spoznavali otroci ene izmed skupin v Vrtcu Ajdovščina, organizirana je bila tudi delavnica za otroke v Kobdilu. Sodelovali smo še na delavnici za starejše v Braniku, na delavnici, ki jo je za prebivalce občine Komen organizirala Ljudska univerza iz Sežane v prostorih Hiše dobre volje v Komnu, ter na delavnici, ki je bila za njihove varovance izvedena v prostorih društva Vezi v Štanjelu.

Celotne junijske aktivnosti in dogajanje smo letos poimenovali Mesec venč-

kov Svetega Ivana v Štanjelu v letu 2025, prireditev je bila organizirana v okviru Poletnega festivala Štanjel, pri čemer je dogodek finančno podprla tudi Občina Komen. Pri pripravi in organizaciji prireditve so nam pomagali tudi zaposleni ORE Krasa in Brkinov, saj z njimi že nekaj let lepo in uspešno sodelujemo.

Prireditev je v celoti dosegla pričakovano kakovost programa in dala prav poseben doprinos k razvoju kulturnega turizma v Štanjelu, saj je vsakoletni dogodek zaradi svoje kontinuitete že uspešno presegel krajevne in občinske meje. Oživljanje in ohranjanje ljudskega izročila starodavne kulture in skoraj pozabljenega običaja naših prednikov – spletnja svetoivanskih venčkov v Štanjelu – je primer dobre prakse, ki ga poznajo že na različnih koncih Slovenije.

Konec poletja člani društva pristopamo k novemu projektu, pripravljamo postavitev spletne strani, kar bo omogočilo naše delo in prizadevanja za ohranjanje nesnovne kulturne dediščine približati širši javnosti. Projekt bo sofinanciralo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, saj je bil naš program »Venčki svetega Ivana na Krasu« tudi letos uvrščen v izbor javnih kulturnih projektov na področju nesnovne kulturne dediščine, ki jih v letu 2025 sofinancira Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega kulturi.

Besedilo in foto: Kulturno etnološko društvo Venček iz Štanjela

Po poti miru in varovanja okolja

Študijski krožek Iz preteklosti v sedanjost za prihodnost, ki ga pri Univerzi za tretje življenjsko okolje Kras vodi dr. Ljubica Jelušič, ki je zaposlena kot redna prof. za obramboslovje na Katedri za obramboslovje Ljubljanske Fakultete za družbene vede, je uspešno delo v tem študijskem letu, ko so se ob predavanjih, pogovorih in tematskih druženjih srečevali na Ljudski univerzi v Sežani, zaključil s terenskim učenjem na Vrheh, kot se imenuje planota med Krasom in Vipavsko dolino. Njihova osrednja tema je bila pot miru in varovanje okolja. Dr. Jelušičeva, ki je tudi podpredsednica ZZB Slovenije, se je tokrat posvetila temi Vrhe pred vojno in po njej. Najprej so si v Dolenji vasi ogledali spominsko ploščo padlim borcem in talcem ter spominsko ploščo na hiši, ki priča o tragičnih bojih in padlih partizanih v bitki 2. junija 1944

leta. V Dolenji vasi so tudi letos na junjski proslavi obeležili obletnico ključnega dogodka Južnoprimorskega odreda v

boju proti okupatorju, ki je pustil globoke rane v naši zgodovini. Pot so nadaljevali z ogledom spominske plošče, s katero se



Vrhovci zahvaljujejo in dajejo priznanje vojakom in starešinam generala majorja Jožeta Ožbolta za izgradnjo ceste Veliko Polje–Dolenja vas leta 1972. O gradnji vodovoda iz Nanosa preko doline reke Raše, ki so ga gradili ruski ujetniki v 1. svetovni vojni leta 1917, pa priča velika skala. Ob izviru Lakotnik, ki ne presahne niti poleti, so se osvežili s hladno vodo.

Po razgledu na najvišji hrib sežanske občine, Ter s 673 metri nadmorske višine, so se zaustavili na Velikem Polju in si ogledali rojstno hišo in spomenik narodne heroine Mihaele Škapin Drine. Drina, ki je februarja 1943 vstopila v Prvo kraško četo in postala namestnica političnega komisarja, je po kapitulaciji Italije odšla v Gradnikovo, nato v Vojkovo brigado,

padla je 15. novembra 1943 na Žirovskem Vrhu, stara 21 let. V hladni senci predsednice KS Vrabče Irme Lekše pa so se pogovorili o problematiki umeščanja vetrnic na občutljivo kraško okolje. Tudi domačini nasprotujejo vetrnim elektrarnam na Griškem polju.

Besedilo in foto: Olga Knez

Za boljše razumevanje sebe in sveta okoli sebe

Ob prebiranju Močnikove knjige Komenški Kras 1914–1918 mi je citiran zapis iz leta 1916 »Kraševci so ubogi na stvareh, a bogati na izrazih« vzbudil radovednost in nehoti razmislek in primerjavo z današnjim časom. Krivično bi bilo reči, da je danes morebiti obratno, kajti vsak si za pismenost prizadeva na svoj način. Spodbudno je že to, da v Knjižnico Komen prihajajo družine, ki si izposojajo kupe knjig za vse generacije. Dejstvo je, da z rednim vzdrževanjem t. i. bralne zdržljivosti in zmogljivosti bogatiš besedišče, iz katerega črpaš, da se pri vsakodnevni uporabi jasno in za sogovornika razumljivo izražaš, v pravem trenutku uporabiš najbolj ustrezno besedo in tako preprečiš nesoglasja. Predšolski otroci si ob gledanju risank dobesedno zapomnijo dvogovore in ob kakovostnih

risankah ter dnevnem branju in pozornem odzivanju ter izražanju odraslih, ki vključuje tudi poslušanje, se razvijejo v pravega razmišljujočega in kritičnega bralca, ki bo s hitrim branjem in vmesnimi spodbudami gojil radovednost in ujel šolski ritem. Razlogov za branje je veliko, saj vpliva na intelektualni, čustveni in jezikovni razvoj, širi besedišče, razvija empatijo, buri domišljijo in je poleg poklicne prostočasne in brezplačne dejavnosti do konca življenja. Uresničujemo jo tudi ob obisku muzejev in galerij, tokrat stopimo le do Štanjela in si v Spacalovi galeriji ogledamo tri sobane s pretanjenim izborom in postavitvijo Mušičevih likovnih del (trdim, da tako dobre Mušičeve razstave še nisem videla, če jo primerjam s postavitvami v Ljubljani, Dobrovem in Gorici) in Muzej slovenskega jezika in

knjige. Oboje nas spodbudi k branju in razmisleku. Tudi o samokritičnem prispevku dr. Igorja Saksida in sodelujočih o urbani slovenščini.

Po vse bolj kratkem in vročem poletju že šestnajstič odpiramo vrata vsem radovednim, branja in znanja željnim. Študijski program Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras bomo predstavili v sredo, 17. septembra 2025, ob 10. uri v Knjižnici Komen, ko je tudi zadnji rok za vpis v programe. Medse, poleg upokojencev, vabimo tudi mlade od 15. leta dalje, zaposlene, brezposelne. Več informacij zajema zloženka, ki je na voljo v vsaki izmed splošnih knjižnic Kosovelove knjižnice – v Komnu, Sežani, Divači, na Kozini in še marsikje drugod. Objave lahko spremljate na Fb-strani ali v Primorskih novicah.

Besedilo: Nadja Mislej Božič

25 let upanja, poguma in prijateljstva: praznovanje Kraškega kluba za bolnike po možganski kapi

V soboto, 31. maja 2025, je v Gorjanskem odmevala melodija hvaležnosti, ki je odražala globoko spoštovanje in spoštovanje do vseh, ki so soustvarjali neprecenljivo zgodbo. Kraški klub za bolnike po možganski kapi je obeležil 25 let

delovanja – in praznovanje te obletnice je bilo vse prej kot običajno. Bilo je to srečanje src, poguma in predanosti.

Praznovanje se je začelo z nežno klavirsko točko učenke Kim Krašna, ki je pod mentorstvom prof. Ingrid Tavčar zaigrala

skladbi *Maca prede* in *Drzanje*. Ganljiv odlomek iz knjige *Vse o možganski kapi* nas je nato spomnil, kako krhko je zdravje – in kako ključna je podpora, ko se življenje nepričakovano spremeni. Zbrane so pozdravili župan Občine Komen Erik Modic, predsednik Združenja bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije Milan Čuček in Severin Meziniec, srce in steber kluba že od njegove ustanovitve leta 2000. Z besedami hvaležnosti in spoštovanja je bil poudarjen njegov dolgoletni trud, organizacijska moč in človeška srčnost – vrednote, ki jih danes ni več samoumevno najti. Mladi glasbeniki so s svojimi nastopi ustvarili ganljive trenutke: Katarina Ozbič, Maks Jakob Erženičnik in sedemletna violinistka Lejla Mikulin so navdušili z izjemno zrelostjo in občutkom za glasbo. Maks Jakob, ki



je pred kratkim osvojil zlato priznanje na mednarodnem tekmovanju, je zaigral skladbo *Variacije na rusko narodno pesem* Isaaka Berkovicha. Dogajanje je obogatila tudi energija plesa – s plesnimi nastopi so se predstavili člani Plesnega društva *Be Funky*, od mlajših otrok, ki so s svojo radoživostjo pokazali, da gibanje nima starostne omejitve do »mladenk«. Vita Karanovič Mezinec je povedala Pavčkovovo pesem *Prijateljstvo*. S sporočilom sta se na klub obrnila prof. dr. Anton Grad in fizioterapevtka Klavdije Krušec, ki že 18 let sodeluje s klubom. Opisala je pomen gibanja, skupinske vadbe v vodi in skupnih izkušenj, ki gradijo nekaj veliko več kot le telesno zdravje – gradijo skupnost. Da smo vsi skupaj zapeli, je poskrbel Danej Tavčar, da ni manjkalo smeha, pa je s humorističnim nastopom zaslu-

žen »Gasilec Pepij«. Prebrali smo tudi čustvene pesmi našega dolgoletnega člana Jožka Ščuke. Kraški klub za bolnike po možganski kapi ni le klub. Je družina. Je kraj, kjer človek najde sočloveka. Je prostor upanja in okrevanja, kjer vsaka pot šteje in vsaka zgodba dobi glas. Hvala vsem, ki s svojimi dejanji, srčnostjo in prisotnostjo sooblikujete to zgodbo. In hvala Andreji Mezinec, ki je z občutkom vodila program, kot ga lahko vodi le nekdo, ki resnično živi s klubom – in za klub. Program prireditve, se je zaključil na resnično ganljiv način – s čarobnim presenečenjem. Na oder je stopil Tjaš Božič, danes že odrasel harmonikar, ki je kot sedemletni deček prvič zaigral v začetnih letih Kraškega kluba. Njegov nastop je bil močan simbol: krog se je sklenil. Glasba, ki je nekoč zazvenela iz majhnih prstov

otroka, je zdaj v zreli obliki znova objela srca vseh prisotnih.

Po uradnem programu je sledilo sproščeno druženje, kjer ni manjkalo dobre hrane, pijače in tradicionalne torte. Ogledali smo si tudi videoposnetek, ki ga je pripravil Marijan Zega. Na njem so bile zbrane fotografije vseh let delovanja Kraškega kluba. Ugotovili smo, da se je v vseh teh letih nabralo veliko lepih in nepozabnih trenutkov. In praznovanje 25-letnice delovanja je tudi bilo tako. Zato iskrena zahvala vsem, ki ste s svojim trudom, časom in srčnostjo prispevali k izvedbi srečanja. Hvala vsem, ki ste z nami vsa ta leta in soustvarjate bogato zgodbo našega kluba. Naj bo naslednjih 25 let prav takšnih – polnih srčnih vezi, poguma, predanosti in radosti.

Besedilo in foto: Kraški klub za bolnike po možganski kapi

Odprto pismo predsednika Društva upokojujencev Komen

Spoštovane članice in člani!

Neverjetno, kako hitro se premika ta čas, kot da bi rad prehitel samega sebe!

Kar težko si zamislim, da je minilo že dobro poldrugo leto, odkar sem prevzel vodenje DU Komen. To je bilo aprila 2024. Takrat si nisem niti predstavljal, kako bo to potekalo, niti v kaj se spuščam. Priznam, da sem imel kar malo treme pred to funkcijo; malo strahu, ali bom dovolj dober, da bom vsaj približno zadovoljil pričakovanja članov tako številčnega društva.

Že takoj na začetku je bil strah mimo, saj se je vse obrnilo v pravo smer. Okoli mene se je oblikovala krasna skupina sodelavcev – od upravnega odbora do vseh poverjenikov in skupaj smo se podali na novo pot.

Naš cilj je bil, in še vedno je, da v aktivno delovanje društva privabimo čimveč članov. Vsled tega smo uvedli kar nekaj novih dejavnosti, v katerih sodeluje vedno več članov. In to nam kaže, da smo na pravi poti. Zadovoljni smo z doseženim, kar pa ne pomeni, da bomo spali na lovorikah! Še vedno vas je veliko, ki zaradi

različnih razlogov ne koristite vsaj delčka tistega, kar vam članstvo v društvu ponuja.

Pa pogledjmo, kaj vse je na razpolago:

Prostočasne dejavnosti: izleti, pohodništvo, različna srečanja, balinanje, pikado, namizni tenis, reševanje križank, različne igre s kartami, šah, tombola in še kaj bi se našlo.

Poleg teh razvedrilnih dejavnosti se aktivno vključujemo v reševanje vseh občinskih zadev, ki zadevajo kategorijo starostnikov. Tako smo bili soorganizatorji petih predstavitev Hiše dobre volje in Zakona o dolgotrajni oskrbi. Prisotni smo tudi pri dogodkih, ki jih pripravljajo druge institucije, kot je to npr. bil *dan zdravja* v Gorjanskem v izvedbi Centra za krepitev zdravja Sežana. Žal smo na takih dogodkih vedno znova neprijetno presenečeni nad premajhno udeležbo tako naših članov kot tudi ostalih občanov.

Naša prizadevanja so letos usmerjena predvsem v problematiko reševanja Hiše dobre volje, saj nikakor ne želimo, da bi jo sčasoma zaprli! Hiši želimo dodati še nove vsebine, ki bi dolgoročno upravičile in zagotovile njen obstoj. In tu lahko



pomagate vsi občani, saj več glav več ve. Gotovo ima kar nekaj posameznikov ideje ali pa predloge, kaj vse bi lahko umestili v hišo; kako organizirati življenje Hiše, da bi postala privlačna tudi tistim, ki je (še) ne potrebujejo/mo. Vsak predlog, vsaka ideja je dobrodošla in z veseljem jo bomo sprejeli. Zato se kar opogumite in predlagajte! Komu vse lahko to sporočite, je navedeno v seznamu na koncu pisma.

Nadaljujem s prošnjo vsem članicam in članom društva:

Sporočite nam, kaj od društva pričakujete, kaj pogrešate, kaj predlagate itd. Vsaka, tudi najbolj »nora« ideja bo obravnavana in v okviru možnosti tudi uresničena. Zato le pogumno!

Nekaj predlogov je v času pisanja tega članka že prispelo:

1. Pozdrav jutru – telovadba za starejše kot to počnejo v večjih krajih vsak dan zjutraj. Pri nas bi to organizirali enkrat do dvakrat tedensko (ob 9h) pred Hišo dobre volje.
2. Povezovanje članstva v programu pomoč člana članu; predvsem starejšim, bolnim in pomoči potrebnim. Vse na

prostovoljni osnovi!

3. Organizacija plesnega tečaja s plesnimi učitelji.
4. Ponovno izobraževanje na področju digitalizacije – pametni telefon, računalnik.
5. Zdravje za vsak dan – v sodelovanju s Centrom za krepitev zdravja Sežana in tudi drugimi organizacijami s področja zdravstva.

To je le nekaj pobud in kot že navedeno, bomo veseli prav vsakega predloga, pobude, ideje in prav vse bomo tudi obravnavali. Obenem se bomo prijavljali na razpise, preko katerih bi lahko financirali nekatere naše dejavnosti, kot je na primer prijava na občinski razpis – financiranje športa starejših, pa še nekaj drugih je.

Naj ob koncu predstavim še vodstvo društva z vsemi poverjeniki. Obenem se vsem zahvaljujem za prizadevno ter uspešno sodelovanje pri organizaciji in vodenju društva. Le skupaj zmoremo!

Upravni odbor:

JELEN Livjo – predsednik, PIREC Damjan – podpredsednik in vodja Sekcije za pohodništvo, GRMEK Ivanka – tajnica,

GRČA Erika – blagajničarka, ŠIBELJA Vesna – članica, GRMEK Bojana – članica in poverjenica za Štanjel, BOBIČ Zdenka – članica in poverjenica za Komen, RUDEŽ Milan – član, COLJA Livjan – član in poverjenik za Volčji Grad, ČERNIGOJ Magda – članica in poverjenica za Škrbino, KANTE Neva – članica in poverjenica za Sveto, KERŠEVAN Cvetka – članica in poverjenica za Tomačevico in FILIPČIČ Cvetka – članica in poverjenica za Brestovico.

Ostali poverjeniki:

ČORALIČ Damjana – Komen, STANKO Suzana – Komen, AMON Milojka – Rubije, BANDELJ Dragica – Gabrovica, FRANKIČ Nadja – Brje, SUBAN Norma – Gorjansko, ŠVARA Nada – Ivanji Grad, URŠIČ Bogdan – Mali Dol in MASTEN Boris – Preserje.

Vsem zgoraj navedenim lahko kadarkoli posredujete vaše mnenje, prav tako se pri njih lahko na novo včlanite v društvo vsi, ki to želite. Letna članarina znaša 15 evrov.

Dobrodošli vsi, skupaj smo močnejši in če se potrudimo, lahko jesen življenja preživljamo kot zapoznelo pomlad!

Besedilo: Livjo Jelen

Foto: arhiv društva

Vozi me vlak v daljave, pelji tja gor na Bled

Počitnice – beseda, ki nas tako ali drugače spremlja celo življenje, od rosne mladosti (še preden se sploh zavedamo, da smo na svetu), pa do pozne starosti (dokler se le-te še zavedamo). Ko bo tale članek objavljen v Burji, bomo že zakorakali v novo šolsko leto, ampak nič za to! Burja izide premalokrat, da bi tekoče spremljali vsa dogajanja v občini; počitnice pa so tudi vedno aktualne. Če ni drugače, jih podoživljamo v spominih.

Osnovnošolske počitnice dirigirajo življenje vsem, in prav je tako, saj je osnovna šola edina obvezna stvar, ki se ji prav nihče ne more izogniti!

Počitnice se začnejo s koncem šolskega leta, za vse pa pomenijo odklop od vsakdana, brezskrbnost, zabavo ... skratka počitek (zato ime počitnice). Šolarji to navadno proslavijo z zaključnim šolskim izletom, preden se razkropijo vsak po svoje in preden v »počitniške skrbi« povlečejo še vse drugo prebivalstvo.

Tudi Društvo upokojencev Komen se drži utečenega počitniškega reda in je svoje »penzionistično šolsko leto« zaključilo s končnim izletom. Za to je poskrbela

Pohodniška sekcija društva oz. njen predsednik Damjan Pirec, ki je z veliko zavzetostjo organiziral izlet na Bled. V torek, 24. junija 2025, zjutraj se je na Železniški postaji Štanjel zbrala 40-glava družina veselih upokojencev, pripravljenih na enodnevno druženje in zabavo.

In nepričakovano nam je dan postregel kar z nekaj dogodivščinami; za nekatere od teh sicer ne veš, ali bi se smejal ali preklinjal! Ampak najlepše greš skozi dan, če vse »vržeš na valcer« in vse rešuješ s humorjem. Tako smo tudi naredili!

Pa začnimo najprej s Slovenskimi železnicami in vlakom, na katerega smo vstopili v Štanjelu. Nikjer v državi ne vozi več tak vlak kot po tej progi Sežana–Jesenice, to se pravi vlak, ki bi ga lahko pripisali še ranjkemu cesarju Francu Jožefu. Vagoni s kupeji, katerih vrata se skoraj ne zapirajo in prosto loputajo; okna, ki se skoraj ne odpirajo in tako ne dopuščajo dovoda svežega zraka; stranišča – bolje, da tiščiš do izstopne postaje, kaj je to klima, je že vprašanje za tisoč evrov ... Ampak potrpežljivi kot smo, smo vožnjo uspešno in z dobro voljo prenesli ter prispeli na Bled.

Da se ne bom več vračala k opisu vagonov, naj dodam samo še to, da smo bili zvečer ob povratku domov nagrajeni s prvovrstnim darilom: čisto pravo SAVNO, in to brezplačno! Hvala, Slovenske železnice! Škoda je bilo samo to, da se nismo mogli sleči do golega, saj bi nas sicer imeli za perverzneže! Zato bi lahko rekli le, da smo v potu lastnega obraza služili pot domov!

Še malo bomo ostali na vlaku, tokrat z drugim problemom. Organizator Damjan je moral predhodno SŽ (Slov. železnicam) napovedati skupino in plačati rezervacijo (1 evro/osebo), s čimer naj bi prevoznik zagotovil prevoz nas vseh, ne glede na zasedenost vlaka. Pričakovali smo, da nas na vlaku čaka prazen kupe, kjer se bomo vsi skupaj lepo posedli ter ob krofu (prinesel jih je organizator) in kafetu iz termosu uživali do končne postaje. Opla; to so bile samo naše sanje! Sprevodniku se ni sanjalo, o čem govorimo, čeprav mu je Damjan pokazal od prevoznika izdan, podpisan in potrjen dokument o najavi skupine in plačilu. Srednješolski mladini, ki je dodobra zasedla kupeje, pa se je tudi fučkalo, če

ta stari nimajo sedeža. Šolska torba na enem sedežu, ritka na drugem, noge na tretjem sedežu, slušalke na ušesih, pa še miži zraven, da njega ali pa nje, ne bi kdo od ta starih slučajno zmotil v nakazanem spanju (ki je zgolj mižanje oz. zatiskanje oči pred nebodi jih treba prišleki)!

Draga mladina! Vem, da ste ob koncu šolskega leta utrujeni od vseh obveznosti, da imate vsega poln kufer, ampak včasih pa le pomislite na to, da boste nekoč tudi vi stari; da boste takrat tudi vi nekaj potrebovali; da boste neskončno veseli, če vam bo kdo prostovoljno – če že ne odstopil – vsaj sprostil sedež, ki ga vaše noge ali pa torba ne potrebujejo. Bodite dobri, kajti dobrota se vedno vrne! Spomnite se kdaj naslednjega izreka: *Dobrodelnost ima čudežno moč. Ne spreminja le življenj tistih, ki jo prejmejo, temveč tudi srca tistih, ki jo dajejo!*

No, sedaj pa na Bled. Na postaji sta nas pričakala in sprejela dva izredno prijazna in ljubezniva domačina. Gospa je bila naša vodička, njen mož pa prevoznik v dolino za tiste, ki niso mogli ali pa se nam ni dalo peščiti po hribu navzdol in ob povratku navzgor.

Sledil je pohod, bolj sprehod po približno 5-kilometrski krožni poti okoli jezera. Gospa mag. Tadeja Tominšek Čehulič je čudovita ženska, človek z veliko začetnico! Zato vem, da mi ne bo zamerila, če v nadaljevanju izpustim vse akademske naslove in jo imenujem samo Tadeja – naša Tadeja! Prav tako bom njenega moža Francija Čehuliča imenovala kar naš Frenk! Zakaj? Tadeja in Frenk preživita veliko časa v Volčjem Gradu in sta tam kot doma. Z domačini sta velika prijatelja, saj *sta se vrgla po hiši!* Žal je veliko takih, ki prihajate na Kras in ne veste, kaj pomeni *vrzi se po hiši*. Vprašajte Tadejo in Frenka!

Nadaljujem: Tadeja je živa enciklopedija znanja, poznavanja bližnje in daljne zgodovine Bleda, zanimivih anekdot iz različnih časovnih obdobij, skratka – ni, da ni! Če bi hotela vse zapisati, bi v tej Burji zmanjkalo prostora, in še vedno ne bi zajela vsega. Skratka, zelo zanimiv in poučen pohod, ki ga je motilo le sonce, saj nam je svoje vroče žarke pošiljalo, kot da jih ima na razprodaji! Ampak šli smo počasi, z vmesnimi postanki, več ali manj smo hodili v senci, tako da nam res ni bilo hudega.

Nekje po drugi polovici poti smo imeli prosto za kosilo; vsak je šel, kamor je hotel; kosilo po lastni izbiri. Kot skupina smo tako obdelali kar nekaj različnih lokalov, ko pa smo se spet skupaj zbrali pri jezeru, smo se pogovarjali, kdo je kaj jedel, kakšne so cene, kako si lahko veččlanska družina privošči izlet na Bled itd. Samo za dekoracijo: kozarec naravne limonade na terasi ob jezeru 7,5 evra, kapučino 5,5 evra, če k temu dodaš še kremšnito, si takoj na 20 evrov. Ne bi na dolgo o tem, pač pa kar na kratko in vsem razumljivo:

Če greš na Dunaj, pusti trebuh zunaj (star rek)! Če greš na Bled, s sabo nesi jed!

Še gasilska slika na železniški postaji, pristrčno slovo od naših dveh gostiteljev in že vozi me vlak spet domov! S tem pa dogodivščin še ni bilo konec!

Že na Bledu nam je ptička prišepnila, da nas bo od Nove Gorice do Štanjela peljal poseben strojevodja, Marjan Mržek iz Hruševce (Fruševce po domače), kateremu bo to zadnja – častna vožnja pred upokojitvijo. V Štanjelu bo torej iz lokomotive skočil direktno v penzjon, kar pomeni, da bo DU Komen bogatejša še za enega novega člana.

Že na Bledu smo tako izdelali bojni načrt presenečenja: Plaketo dobrodošlice



in majico našega društva, ki smo jo Marjanu v Novi Gorici takoj povlekli čez glavo. Marjan, dobrodošel pri največjem »zaposlovalcu« v državi!

Novo pečeni penzionist od presenečenja skoraj ni prišel od sape, je pa zato še z večjim veseljem skočil v kabino in poglaval staro čufarco proti Štanjelu. Vsak, ki ga je to zanimalo, se mu je lahko pridružil v kabini in vsakemu je ljubeznivo odgovarjal na vprašanja.

In kot bi mignil smo bili v Štanjelu, kjer se je na železniško postajo »preselila celotna Fruševca«, pa še kdo zraven. Bravo, *Fruševljani* – kdor zna, zna! Muzika, špumante, zastave, čestitke mlademu penzionistu, skratka – sprejem, ki se ga ne bi branil niti Franc Jožef, če bi se vrnil. In če bi prišel nazaj, bi verjetno poskrbel tudi za nesrečni drugi tir proti Kopru. Naj samo pripomnim, da so Bohinjsko proggo, dolgo 144 km (Jesenice–Gorica–Trst) zgradili v slabih štirih letih (1902–1906)!

Tako smo torej veseli, polni vtisov, z zanimivim zaključkom v Štanjelu, prišli domov. Preživeli smo krasen dan in lepo nam je bilo! Naj bo lepo tudi vam, zato se nam pridružite na naslednji dogodivščini v novem »penzionističnem šolskem letu«, na različnih dogodkih in različnih lokacijah!

Naj zaključim z mislijo: *Življenje niso dnevi, ki so minili, temveč dnevi, ki smo si jih zapomnili.* (Pjotr A. Pavlenko)

Zatorej, dragi moji, želim vam, da si v okviru DU Komen zapomnite čim več dni, ki so še pred nami!

Besedilo: Adriana Konjedič
Foto: arhiv društva



Delavnica ustvarjalnega pisanja



V juniju je knjižnica v Komnu gostila zaključni večer delavnice ustvarjalnega pisanja Domišljene zgodbe. Srečanje je priredil zavod Dobri svet v sodelovanju z Založništvom tržaškega tiska, Kosovelovo knjižnico in s podpro Občine Komen. Posvečeno je bilo pisanju, bralnim navadam in širšemu ustvarjanju. Ob udeleženkah in udeležencih delavnice je bila glavna gostja njihova mentorica, priznana pisateljica, kresnikova nagrajenka Anja Mugerli, ki je spregovorila tudi o svojem delu.

Besedilo: David Stepančič
Foto: Marija Umek

Burjina glasba

MePZ Cominum zaključil sezono z gosti iz Novega Sada

Po pestri, pevsko obarvani pomladi, v kateri smo izpeljali organizacijo revije Primorska poje v Štanjelu, se tudi sami udeležili revije Primorska Poje v Postojni in zapeli na letnem koncertu Vokalne skupine Gorjanski spev v Šentjerneju, smo uspešno zaključili še eno sezono z zaključnim koncertom, ki se je odvil 19. junija 2025 na dvorišču stare šole v Svetem.

Večer ne bi bil tako poseben, če ga ne

bi obogatili naši gostje – Moški in Mešani pevski zbor DS Kredarica iz Novega Sada, ki so navdušili s pestrim izborom tujih in slovenskih pesmi. Njihov nastop je dokazal, da glasba res ne pozna meja in da se slovenska kultura lepo ohranja in živi tudi v srcih pevcev iz tujine. Tako so na travniku, pod kraškim nebom, odzvanjale ubrano zapete pesmi, ki so nedvomno pobožale dušo vsakega poslušalca. Druženje

se je ob prijateljskem klepetu in glasbi nadaljevalo tudi po koncertu.

Cominumci že komaj čakamo novo sezono, za katero že pridno kujemo načrte in nove glasbene projekte. Ob tej priložnosti pa v svoje vrste vabimo vse, ki radi prepevate, se družite in ustvarjate lepe spomine, da se nam pridružite. Vaje imamo vsak četrtek ob 20.00 uri v prostorih stare šole v Svetem. Lepo vabljeni!



Zaključek sezone v dveh akordih

Junjski večer, topel veter in melodije, ki so se pomešale z vonjem poletja – tako smo z Nušo Derenda zaključili sezono našega orkestra in se prepustili poletnim počitnicam.

Po prvomajski budnici smo orkestrši poprijeli za nove note in začeli vaditi znane melodije ter celo evrovizijske uspešnice, ki so bile del našega letošnjega poletnega programa. Ta je zajemal vse – country, pop in celo metal zvrsti, tako da vam izgovor, da niste ljubitelji klasične glasbe, tokrat ni pripomogel.

V začetku junija smo se najprej odpeljali do Goriških brd, saj smo našim prijateljem orkestrašem vračali obisk in tako na prazniku češenj nastopili tudi združeni z njihovim orkestrom. Po nastopu smo imeli še organiziran ogled vinskih kleti, kjer smo lahko okušali njihove dobrote.

S koncertom v Gorjanskem smo 15. junija z znano slovensko pevko Nušo Derenda ob prečudovitem sončnem zahodu pomahali v slovo in se odpravili na zaslužene počitnice. Med vajami smo z Nušo stkali prav posebno glasbeno vez – njen glas je še bolj zasijal ob spremljavi našega orkestra, mi pa smo uživali v priložnosti, da igramo s pevko, ki je nastopala na evrovizijskem odru. Občinstvo je v ritmu ploskalo, ob znanih uspešnicah zapelo na ves glas, otroci so plesali pred odrom in še posebej uživali ob igranju z rdečimi baloni, sonce pa je počasi zahajalo za griči in barvalo nebo v oranžne in rožnate tone.

Kot običajno smo tudi letos nastopili na občinskem prazniku 21. junija v Komnu, ki smo ga popestrili z znanimi melodijami in nekaj koračnicami.

Kljub vsemu so se naše poletne počitnice letos končale malo prej kot običajno. V sklopu našega večmesečnega projekta z



ostalimi kraško-brkinskimi godbami smo se v nedeljo, 10. Avgusta, zbrali na železniški postaji v Dutovljah, od koder smo vsi skupaj z mažoretkami iz Povirja in našim odličnim mentorjem Miho Derganom odkorakali skozi Dutovlje do prizorišča, kjer se je odvijal že tradicionalni 53. Praznik terana in pršuta.

Zvok štirih godb, ki so hkrati korakale skozi vas, je napolnil ulice in privabil nasmeh občinstva, ki nas je kljub vročemu sončnemu dnevu prišlo gledat in spodbujati. V zraku je dišalo po pršutu, stojnice pa so ponujale vse od terana do domačih dobrot. Na odru smo se predstavili z energičnim programom, ki je združeval različne koračnice. Aplavz, ki je sledil, je bil dolg in topel, kot bi želelo občinstvo reči Še!

Oba velika dogodka sta nam ostala v lepem spominu – prvi kot nežno slovo od sezone, drugi kot praznik glasbe, druženja in kraške tradicije. Čeprav smo si po koncertu z Nušo zaželeli počitnic, nas je Praznik terana in pršuta ponovno združil v skupnem muziciranju in dokazal, da glasba res povezuje.

Vendar Pihalni orkester Komen je še veliko več kot nastopi in koncerti. Veliko je priprav »v zaodrju«, da lahko čimbolj profesionalno izpeljemo zadane cilje. Žal

pa nam kdaj tudi zagode višja sila, tako da smo tudi dobesedno zavihali rokave in samostojno deloma prenovili vadnico v našem godbenem domu po julijemskem neurju. Vse z namenom, da bi medse privabili še več mladih in tudi najmlajših – za to pa pridno skrbita Daša in Staša. V komenskem vrtcu namreč že tradicionalno organizirata glasbene delavnice za najmlajše ter jim tako približata čudoviti svet glasbil in glasbe. Letos sta pod svojim strokovnim okriljem vodili kar dvajset radovednih domačinov, jih pripravili za (morda) krstni nastop in celo zaključno glasbeno predstavo v sodelovanju s komensko enoto Kosovelove knjižnice. Res je lepo spremljati, kako tako majhne nogice stopajo na glasbeno pot in jim po nekaj letih predanega dela že zaželeli dobrodošlico v čisto pravi pihalni orkester.

Zdaj pa že z nestrpnostjo pričakujemo novo sezono, nove note in nove zgodbe, ki jih bomo lahko skupaj zaigrali. Septembra namreč se začnemo ogrevati za naše jubilejno leto 2026, ko bomo praznovali že 30. obletnico delovanja. Naj vam namignemo, da jo bomo dodobra začeli proslavljati že na letošnjem božičnem koncertu. Do takrat pa nas kar spremljajte in poslušajte, kaj vse smo vam pripravili!



Besedilo: Neža Fakin
Foto: arhiv POK, Ana Rojc, Marko Pleterski

Tedna, ko zazveni MusiKras 2025

Ko se v zadnjih dneh avgusta po Krasu razležejo prvi toni trobil, pihal in tolkal, vemo, da se začenja MusiKras – teden, ko glasba prevzame vsak naš trenutek.

Pihalni orkester Komen je letos že sedmo leto zapored organiziral poletno orkestrsko šolo MusiKras za mlade, nadobudne glasbenike, ki radi zadnje dni poletja preživijo v obilici dobre glasbe in odlične družbe na prečudoviti lokaciji.

V ponedeljek, 18. avgusta, smo se vsi skupaj zbrali pred osnovno šolo v Štanjelu, kjer so nas pozdravili novi letošnji mentorji in dirigent, g. Armando Mariutti. Vsi smo že komaj čakali, da poprimemo za naše inštrumente in jih prebudimo iz počitniškega spanja. Nekateri udeleženci so poleg kovčkov inštrumentov s seboj prinesli še malo večje, potovalne kovčke in tako predzadnji teden počitnic preživeli v Štanjelu.

Kraška vročina in suh kraški zrak nas nista odvrnila od napornih vsakodnevnih vaj, želja po skupnem muziciranju s prijatelji pa nas je vodila vse do konca tedna. Predzadnji dan našega poletnega druženja smo bili priča odličnemu koncertu naših mentorjev in komornih skupin nekaterih udeležencev v kulturnem domu v Štanjelu. Z veseljem smo občudovali njihovo profesionalnost, natančnost in tehniko ter se od njih poskušali čimveč naučiti.

Zadnji dan MusiKrasa je bil še posebej čustven. Dopoldne smo izkoristili za zadnje skupne vaje, kjer smo zadnjič skupaj z dirigentom povezali vse detajle, ki smo

jih pilili čez teden. Zvečer pa smo v amfiteatru Kosovelovega doma v Sežani pred občinstvom, polnim staršev, prijateljev in krajanov, ponosno predstavili sado-ve našega dela. Aplavz je bil glasen in dolg. Zaslužili smo si celo stoječe ovacije, nasmehi na obrazih pa so povedali vse – trud in energija celega tedna sta bila poplačana.

Kot vsako leto je bilo poslavljanje težko. Marsikdo je potočil kakšno solzo, saj se nekateri vidimo le enkrat na leto – prav na MusiKrasu. A vemo, da nas bo ljubezen do glasbe tudi prihodnje leto spet združila.

Letos pa je naš orkester pripravil še nekaj novega – JazzKras Band, prvo poletno orkestrsko šolo za jazz na Krasu. Udeleženci smo teden preživeli v ritmihi swinga, bluesa in improvizacije ter pripravili koncert, ki je v našo kraško pokrajino prinesel povsem nov glasbeni utrip, vse pod mentorstvom priznanega profesorja in tolkalista Jake Strajnarja. Čeprav so udeleženci že vajeni glasbenega udejstvovanja, so mnogi prvič zašli v jazzovske vode, improvizacijo in tovrstne ritme, zato bodo nova znanja prišla še kako prav tudi v klasičnih izvedbah. V istem tednu smo Pihalni orkester Komen ob podpori Brkinske godbe 2000 v Hrpejljah izvedli MusiKras za najmlajše pridne glasbenike, ki so zaenkrat še del šolskih orkestrrov. Ti so se pod dirigentsko palčico Neže Jelušič predstavili na zaključnem koncertu v Markovščini, dan prej pa je jazz zasedba zasijala na intimnem



koncertu znanih priredb v Štanjelu. Tako se je letošnji avgust zapisal kot mesec, ko je na Krasu zazvenela ne le klasična, temveč tudi jazz glasba in navihanost najmlajših.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili Občini Komen in Osnovni šoli Komen – podružnici Štanjel, ki sta nam omogočili izvedbo orkestrskih šol in Gradu Štanjel, kjer smo lahko izvedli koncerte, ki smo si jih zamislili. Prav tako gre zahvala Vrtcu Sežana in prijateljem iz Brkinov za pomoč pri organizaciji izobraževanja za člane šolskega orkestra.

MusiKras je tako več kot le glasbena šola – je teden ustvarjalnosti, prijateljstva in nepozabnih trenutkov, ki jih povezuje ljubezen do glasbe in čarobnost Krasa. In ko odložimo inštrumente, že odštevamo dni do naslednjega avgusta, ko bodo naši kraji znova zaživel v zvokih MusiKrasa.



Besedilo: Neža Fakin
Foto: Andrej Petrovič, arhiv POKomen

Sprejem naših nagrajencev pri županu

Zadnje dni avgusta, ko smo bili člani Pihalnega orkestra Komen polni dela in zagona s poletno orkestrsko šolo MusiKras v Štanjelu in Hrpeljah, je župan pripravil sprejem za vse, ki so v letošnjem letu dosegli izjemne dosežke. Mednje je mag. Erik Modic povabil, kakopak, tudi tri naše orkestraše, ki so poleg že znanega drugega mesta s pihalnim orkestrom na prestižnem tekmovanju Flicorno d'oro v italijanski Rivi del Garda navdušili tudi z individualnimi priznanji.

Vito Peric je izjemno nadarjeni in vsestranski glasbenik ter vrsto let nepogrešljivi član Pihalnega orkestra Komen. V maturitetnem šolskem letu je v ostri konkurenci prek 50 harmonikašev s celega sveta postal absolutni svetovni prvak v diatonični harmoniki, s svojo prvo glas-

beno ljubeznijo klarinetom pa je na državnem tekmovanju mladih glasbenikov TEMSIG dosegel vrhunskih 92 točk ter posebno priznanje za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega skladatelja.

Ela Fakin je dekle mnogih talentov. Poleg izredne pevske nadarjenosti, ki jo nadgrajuje na zasebnih urah solo petja pri Tjaši Fajdiga, je Ela zelo obetavna oboistka. Pod mentorstvom Andreje Konjedic iz Glasbene šole Nova Gorica je namreč osvojila zlato priznanje na tekmovanju slovenskih glasbenikov TEMSIG leta 2025, kjer je v svoji kategoriji s 97 točkami od 100 tudi zmagala.



Gabrijel Simčič je fant, ki ga zanimajo številna področja. Poleg tega, da je zgleden učenec, ki se ravno podaja v srednješolske klopi, rad poprime tudi za snemalne naprave in je nadvse ustvarjalen tudi drugače. Svojo umetniško nadarjenost najbolje pokaže na tolkalih. Z mentorjem Matijo Tavčarjem je zaključil nižjo glasbeno šolo, maja pa je na tekmovanju mladih glasbenikov v Muti v svoji kategoriji 3. a prejel zlato plaketo in tretjo nagrado.



Vsem trem čestitamo in verjamemo, da bomo še naprej spremljali njihov glasbeni razvoj.

Besedilo in foto: POK

Kmetijstvo in gozdarstvo

Kraljica terana 2025–2026 je Ana Sodnik

V sklopu Praznika terana in pršuta, za popestritev dogajanja in promocijo terana, se je že v letu 1979 imenovalo prvo kraljico terana – častno imenovanje si je prislužila vinogradnica Olga Milič iz Kazelj. Njej so sledile vinogradnice na podlagi znanja ali deklet iz zmagovalnega voza. Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa pod takratnim predsedovanjem Marka Fona se je leta 2006 odločilo, da tradicijo imenovanja kraljice terana postavi na trdnije temelje. Društvo je pripravilo pravilnik o izboru in o opravilih ter

dolžnostih kraljice. Tako je zapisano v njegovih prvi točki: »Kraljica terana je oseba, izbrana s strani Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa in sodelujočih partnerjev, ter deluje v okviru tega društva. Imeti mora znanje s področja vinogradništva, vinarstva, vinske kulture, poznavanja Krasa in javnega nastopanja. Glavna naloga je promoviranje terana PTP in vin z območja vinorodnega okolišja Kras in Krasa nasploh.«

Društvo je nosilec kraljice in krije materialne stroške za obleko, lento, preno-

sno krono ter stroške, ki nastajajo s kraljičino udeležbo na prireditvah, sejnih, predstavah na Krasu, v Sloveniji ter čez mejo. Ker Kras in pridelava terana živita tudi v sosednji Italiji, poteka kandidatura za kraljico tudi s tega območja. Tako sta bili do sedaj okronani dve kraljici preko meje. Veliko truda so vložile vse dosedanje kraljice v promocijo kraških vin ter Krasa, zato je prav, da jih naštejemo in se jim zahvalimo: Martina Rebula kot prva »novodobna kraljica«, Jasmina Macarol in ponovno Martina Rebula, Neža Milič –

Italija, Martina Marc, Maruša Rogelja, Katrin Štoka – Italija, Anet Jagodič, ponovno Katrin Štoka, Kristina Tavčar, Tinkara Gulič, Nuša Živec in Neža Ukmar. Letos so kraljice v Križu na pobudo vaše skupnosti in nekdanje kraljice terana Jasmine dobile tudi svoj latnik, ki se bo dograjeval z novimi kraljicami.

Letos smo Kraševci 1. avgusta v Sežani okronali novo kraljico terana Ano Sodnik, ki prihaja iz vinogradniške kmetije s turistično dejavnostjo iz vasi Sela na Krasu. Tako je prvič nosilka krone tudi iz območja Občine Miren-Kostanjevica. S svojim znanjem in vedenjem je komisijo prepričala, kar je dokazala tudi na kronanju v prepolni Veliki dvorani Kosovelovega doma. Tako je nagovorila prisotne: »Prijavila sem se, ker verjamem, da ima naš Kras veliko povedati. Želim pokazati, kako močna in hkrati nežna je ta pokrajina, kako edinstveni smo ljudje, ki živimo tukaj, in kako dragocena je vinska tradicija, ki se prenaša iz roda v rod.« Vinograd-



nikom je obljubila, da jih bo po najboljših močeh zastopala. Njena dobrosrčnost in humanost se izkazuje tudi v izbiri poklica in v gasilskem prostovoljstvu.

Skupaj s kraljico terana Ano Sodnik so-

ustvarjamo in promoviramo kraška vina ter Kras, ki je z veliko začetnico samo eden na našem planetu.

Besedilo in foto: Majda Brdnik, Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa

Zmagovalni terani na 53. Prazniku terana in pršuta

Vinorodni okoliš Kras obsega 530 ha vinogradov, katere obdeluje 718 vinogradnikov na kar 2075 vinogradih, ki se širijo v občini Sežana, Komen in Miren-Kostanjevica (kraški del). Je edini okoliš v naši domovini, kjer tako izrazito prevladuje ena sorta – refošk in pridelava vina TERAN PTP (381 ha).

Zato v okviru Praznika terana in pršuta vinogradniki – vinarji Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa s strokovno pomočjo Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova

Gorica tradicionalno organizirajo ocenjevanje teranov. To je letos potekalo konec junija v prostorih Vinakras. Sedem članska komisija pod predsedovanjem Andreje Škvarč je ocenila 27 prispelih vzorcev letnik 2024 in 2023. Komisija je po ocenjevanju podala svoja mnenja. Soglasno se je strinjala, da je glavna vzorec terana PTP v visoko kakovostnem razredu (izbrani teran PTP) in ocene so dokaz strokovnega in marljivega dela vinogradnikov v vinogradu ter v kleti.

Ker se bo v tem obdobju preko projekta medsebojnega sodelovanja (vodi ga ORA) posodobilo in prevetrilo Kraško vinsko turistično cesto, se v bodoče pričakuje vključitev na ocenjevanje vin v okviru Praznika terana in pršuta vse bodoče ponudnike na VTC.

Čestitke vsem sodelujočim vinogradnikom, še posebej prvim desetim, ki so zastopali Kras na letošnjem uspešnem Prazniku. Organizator praznika in župan občine Sežana Andrej Sila sta v spremstvu kraljici vina podelila priznanja, Društvo VV Krasa je poskrbelo za pokale prvim trem zmagovalcem. Lansoletni zmagovalec Boris Lisjak je predal prehodni pokal letošnjemu zmagovalcu Vinakras, z. o. o., Sežana. Sledili so drugo in nadaljnja mesta: Škerlj Wine Estate iz Tomaja, Petelin-Rogelja prav tako iz Tomaja, Petelin-Durcik iz Pliskovice, Vinska klet Orel – Avber, Boris in Alen Lisjak – Dutovlje, Turistična kmetija Škerlj – Tomaj, Domačija Bole – Avber, Vinarstvo Rebula – Brestovica pri Komnu, Kmetija Buntovi – Škrbina skupaj z Vinarstvom Starc iz Tomaja. Razlike med njimi, pa tudi pri nadaljnjih vzorcih, so bile v ocenah majhne. Imeti je potrebno dobro – odlično vino in malo sreče.

Besedilo in foto: Majda Brdnik, Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa



Eko novičke Komunale Sežana, d. d.

NOVA LOKACIJA PODJETJA KOMUNALA SEŽANA, d. d.

Obveščamo vas, da se podjetje Komunala Sežana, d. d., (upravna stavba) s 15. septembrom 2025 seli na novo lokacijo: Bazoviška cesta 16, 6210 Sežana.

Selijo se vse pisarne Komunale Sežana z naslova Partizanska cesta 2, Sežana: uprava s tajništvom, kadrovska služba, finančno-računovodska služba, pisarne gospodarskih javnih služb (strokovne službe ravnanja z odpadki in urejanja javnih površin, prijavna služba), pisarne gradbene enote, pisarne stanovanjsko-nepremičninske enote. Pogrebna služba še naprej deluje v svojih prostorih na Repentaborski 4, Sežana (vhod pri pokopališču).

Kljub novi lokaciji upravne stavbe uradni naslov podjetja še vedno ostaja Partizanska cesta 2, 6210 Sežana in vse pošiljke še vedno naslavljate na naslov Partizanska cesta 2, 6210 Sežana.

S 15. septembrom 2025 dalje bodo **uradne ure za stranke** na novi lokaciji Bazoviška cesta 16, 6210 Sežana **ob ponedeljkih od 8h do 11h, ob sredah od 8h do 11h in od 13h do 15h, ob petkih od 8h do 11h.**

DIJAKI IN ŠTUDENJTE, ki med šolskim/študijskim letom bivate izven kraja občine, lahko z veljavnim potrdilom o šolanju ter potrdilom o začasnem bivališču (za leto 2025/26), uveljavljate znižanje plačila za smetarino. Pravočasno si priskrbite obe potrdili ter nam jih pošljite skupaj



s prijavno-odjavnim obrazcem (www.komunala-sezana.si). Potrdili je potrebno letno obnavljati!

Besedilo: Komunala Sežana, d. d.

Zdravstvo in sociala

Hiša dobre volje odprta za vaše veselje

Tisti, ki hodijo v Hišo dobre volje Komen, vedo, kaj vse bi zamudili, če ne bi. Koliko veselja, smeha, spodbudnih pogovorov, aktivnosti in dobre hrane jim lepša dneve in omogoča, da so svojci tisti čas razbremenjeni vseh skrbi. Ker je v Hiši dobre volje Komen mesto tudi za

vas, smo priredili en prav poseben Dan odprtih vrat, kjer nam je družbo delala nihče drug kot sama predsednica države, dr. Nataša Pirc Musar. Kako lep dan je to bil! Koliko čudovitih poznanstev se je stkalo in koliko lepega doživelo. A tudi brez predsednice poskrbimo, da je

pri nas vsak dan tako. Kar pridite in nas spoznajte – vabljeni ste na najboljšo kavo daleč naokrog. Med 20. in 24. oktobrom pa prirejamo kar Teden odprtih vrat – dobrodošli tudi takrat.

Dan odprtih vrat s predsednico Republike Slovenije dr. Natašo Pirc Musar

Hiša dobre volje Komen se ponaša z izjemnim parkom, ki je na prav posebnem dnevu odprtih vrat v svoj objem sprejelo ne samo vrsto izjemnih posameznikov in društev, ki bogatijo vsakdan Hiše dobre volje, a tudi eno in edino predsednico RS, dr. Natašo Pirc Musar. V naši družbi se je očitno zelo sprostila in doživela krasno popoldne. Tako ona kot vsi obiskovalci so imeli na voljo otočke dobre volje, ki so nudili različne zanimive in tudi kosmate dejavnosti pomembnih komenskih ponudnikov aktivnega preživljanja časa: Društvo upokojencev Komen, Balinarski klub Hrast Kobjeglava-Tupelče, Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras, Kosovelova knjižnica Komen, Osnovna šola Komen, Nacionalni inštitut za javno zdravje – OE Nova Gorica, Združenje CVB Slovenije, Kraški klub Kamen,



Društvo GO-Spominčica za pomoč pri demenci Severnoprimske regije, Ljudska univerza Sežana, Zavod PET – pasja enota terapevtov, Slovensko društvo za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke in Društvo Radi pišemo z roko.

Prav vsakemu posebej en velik hvala za čas, energijo in voljo – skupaj smo dokazali, da lahko povezani delamo čudeže. Dan odprtih vrat je odmeval še dolgo zatem, ko je predsednica vidno zadovoljna prizorišče zapustila. Lahko si le predstavljate, kako ponosne so naše dobrovoljke in dobrovoljci, da so predsednico večkrat spravili v smeh ... Kraška dobra volja je nepremagljiva! A tudi predsednica ni od muh – prav na vsakem otočku se je dokazala in skupaj z nami uživala v ponujenih vsebinah. Nasmejana, srečna, posvečena. Naša Hiša pa je znova dokazala, da je idealno stičišče različnih energij, ki se v senci borovcev izpopolnjujejo in razveseljujejo vse naokrog. Najlepša hvala Občini Komen in nenadomestljivi Soraji Balantič za vso podporo in organizacijo. S takšnimi ljudmi je vsako sodelovanje eno samo veselje.

Poletni čas v znamenju predanega študenta na praksi Uroša Kavčiča

Nič novega ni, da je naša Hiša dobre volje delavnica lepega. Vedno imamo

polne roke dela in s ponosom gledamo naše stvaritve. Sreča ob tem pa se še potencira, ko je z nami kak mlad zunanji mentor. In to poletje smo imeli neizmereno srečo, da je bil z nami Uroš Kavčič, ki je v okviru študijske prakse v Hišo prinesel veliko ljubezni, topline, prijaznosti in motivacije. Naše dobrovoljke in dobrovoljci bi ga najraje posvojili in ga nikoli več ne vrnil. Srčno se mu zahvaljujemo za vse, kar je pri nas pustil, in tega ni malo. Hvalježni smo za vse nepozabne delavnice, ki bodo kot z njim izdelane vetrnice še naprej poganjale naša srca, predvsem pa za njegovo nežnost, predanost in ljubezen. Ta ni samoumevna. Ker smo bili tudi z njegovo pomočjo zelo pridni in smo napolnili mnogo sivkinih mošnjičkov, vas vabimo, da pridete po svojega tudi vi. Če ne drugega, se nam pridružite v Tednu odprtih vrat, ki bo na sporedu med 20. in 24. oktobrom – vrhunec bo v petek, 24. okrobra, ko bomo skupaj praznovali 3. rojstni dan Hiše dobre volje Komen. Vabljeni!

Subvencionirana oskrba in brezplačni prevozi za starejše

Ne pozabite, da vam Občina Komen nudi kar 50 % subvencionirano ceno storitve, poleg tega pa si lahko s klicem na Zavod Sopotniki na telefonsko številko



030 709 709 zagotovite brezplačen prevoz tudi do nas.

Kontaktirajte nas. Pri nas dobite vse tisto, kar potrebujete, zato ne oklevajte. Odprti smo vsak delavnik od ponedeljka do petka med 7. in 17. uro. Vedno se lahko obrnete na strokovno delavko Tino Krog (tina.krog@dung.si, 051 605 699) ali na Hišo (hisa.komen@dung.si, 041 337 059). Zelo toplo vabljeni in dobrodošli! Zagotavljamo vam, da vam druženja z nami ne bo žal.

Besedilo in foto: Tina Krog

Onkološki bolniki spet na Kokoši

Tudi letos smo v okviru Društva onkoloških bolnikov Slovenije izpeljali tradicionalni pohod na Kokoš. Udeležilo se ga je čez sto članov iz vse Slovenije.

V skupini za samopomoč bolnikov z rakom Sežana hodimo na Kokoš že od leta 2012. Vedno smo povabili zraven tudi druge primorske skupine. Zadnja štiri leta pa v društvu izvajamo projekt Gibanje na recept, ki ga finančno podpira Ministrstvo za zdravje RS, strokovno pa smo se povezali s Fakulteto za šport in z

Onkološkim inštitutom ter Združenjem zdravnikov družinske medicine Slovenije.

Po raziskavah je dokazano, da redna fizična aktivnost zmanjšuje tveganje za ponovitev bolezni, prispeva k boljšemu psihofizičnemu počutju in k hitrejši vrnitvi v vsakodnevne aktivnosti doma in na delovnem mestu, zmanjšuje kronično utrujenost, nespečnost ... Na ta način tudi vzdržujemo primerno telesno težo.

V zadnjem letu pa smo izdelali prvi

recept za gibanje. Zdravnikom bo služil za motivacijski pogovor z bolnikom, da se bo ta odločil za njemu sprejemljivo fizično aktivnost. Telesna nedejavnost predstavlja namreč enega večjih tveganj za nastanek raka in drugih kroničnih bolezni.

Zato v naših skupinah veliko gibljemo, hodimo, plavamo, telovadimo. Letos je bila najstarejša udeleženka pohoda na Kokoš stara 89 let in je na vrh prišla med prvimi. Gospa vsak dan hodi vsaj dve uri.

Na Kokoši združujemo prijetno s koristnim. Srečanje obogatimo s kulturnim programom, ko prebiramo pesmi naše pokojne prostovoljke Sonje Lozej, ki je bila tudi pobudnica tega pohoda. Naša članica Erna Stantič pa je tudi letos poskrbela za smeh, kuhar Matjaž Cotič pa nas je pogostil z vrhunsko joto in štruklji.

Veseli in polni energije smo se vrnili domov.

Besedilo in foto: Milena Pegan Fabjan, strokovna vodja skupine za samopomoč bolnikov z rakom Sežana



September je mesec sprememb – začnimo z rednim gibanjem

Telesna dejavnost predstavlja pomemben del zdravega načina življenja, saj je človeško telo ustvarjeno za gibanje. Z redno telesno dejavnostjo izboljšujemo kakovost življenja in telesno pripravljenost, obvladujemo prekomerno telesno maso, vzdržujemo mišično moč in gibljivost sklepov. Predvsem pa preprečujemo oziroma zmanjšujemo tveganja za nekatere bolezni, kot so bolezni srca in ožilja, obvladujemo krvni tlak in sladkorno bolezen, preprečujemo krhkost kosti in zmanjšamo možnost zlomov. Z vadbo izboljšamo razpoloženje, lažje obvladujemo stres in podaljšujemo čas samostojnega in aktivnega življenja v starosti. Tudi najmanjša sprememba šteje – nekaj telesne dejavnosti je boljše kot nič. Začnemo lahko z majhnimi koraki, nato pa postopoma povečujemo pogostost, intenzivnost in trajanje vadbe. Čeprav največ pozornosti običajno namenjamo aerobni vadbi, ne smemo zanemariti vaj za moč. Pri starejših pa so poleg teh še posebej

pomembne tudi vaje za ravnotežje.

Z začetkom šolskega leta se otrokom in mladostnikom podaljša obdobje sedenja in mirovanja čez dan, zato je potrebno poskrbeti, da njihov urnik vključuje dovolj telesne dejavnosti in počitka. Tudi zanje je priporočljivo, da se redno gibajo in s tem prekinjajo daljša obdobja neprekinjenega sedenja, med katere lahko uvrstijo aktivne odmore. Tako ne bodo le izboljšali svojega razpoloženja in počutja, temveč tudi pozornost, učinkovitost, ustvarjalnost ter posledično učno uspešnost in druge do- sežke.

Iz več vidikov lahko september postane mesec razmisleka in iskanja načinov za izboljšanje življenjskega sloga, zato ste vabljeni, da se pridružite številnim dejavnostim, ki se bodo odvijale v okviru evropskega tedna mobilnosti in evropskega tedna športa. Evropski teden mobilnosti bo potekal med 16. in 22. septembrom pod geslom »Mobilnost za vse«, s katerim bomo opozorili na dostopnost in prijaz-

nost ulic, pločnikov, javnih prostorov in prevoznih sredstev za vse – tudi za otroke, starejše, gibalno ovirane ljudi ali druge ranljive skupine. Evropski teden športa, ki bo potekal med 23. in 30. septembrom, bomo otvorili z dnevom slovenskega športa ter spodbujali zdrave digitalne navade in redno telesno dejavnost za vse.

Usedite se na kolo, sprehodite se, vrtnarite, zaplešite, izberite stopnice namesto dvigala, napolnite pljuča s svežim zrakom in aktivno zakorakajte v novo šolsko leto.

Več o evropskem tednu mobilnosti:



Več o evropskem tednu športa:



Besedilo: Enota za nenalezljive bolezni, NIJZ OE Koper

Sladkorna bolezen, tiha bolezen, ki jo lahko obvladamo

Sladkorna bolezen je ena najpogostejših kroničnih bolezni sodobnega časa. Je kronična bolezen, pri kateri telo ne more pravilno uravnavati ravni sladkorja (glukoze) v krvi. V Sloveniji z njo živi že skoraj vsaki deseti odrasli. Število bolnikov ves čas raste. Bolezen se razvija počasi in dolgo ne povzroča opaznih težav. Kadar simptomi postanejo očitni – pretirana žeja, pogosto uriniranje, utrujenost, slabše celjenje ran – so lahko posledice že resnejše.

Pri večini je sladkorna bolezen odkrita povsem naključno, pri kakšnem od rutinskih pregledov. Opazamo, da se ljudje zelo različno odzivajo, po tem ko so seznanjeni z izmerjenimi vrednostmi krvnega sladkorja – zanikanje, krivda, strah, potlačevanje, želja po učenju in vpeljevanju sprememb. Zelo različno. Velika večina ljudi še danes zmotno verjame, da

so sladkorno bolezen dobili, ker so jedli preveč sladkih živil, in da se od trenutka postavitve diagnoze morajo prav vsemu, kar je sladkega okusa, odpovedati. Eden od ciljev naših delavnic je, da ljudem prenesemo znanje o vzrokih bolezni, mehanizmu nastanka, učimo se o vplivu določenih skupin živil na porast krvnega sladkorja, razbijamo mite, učimo se, kako pravilno sestaviti obroke, tako da ni slabe vesti, če se zavestno odločimo za kakšen kos tortice, potice. Na naših delavnicah je veliko praktičnega dela.

Ali ste vedeli, da samo z zdravili dolgo- ročno obvladovanje bolezni ni mogoče? Osnovni steber zdravljenja je zdrav življenjski slog: pravilna prehrana, gibanje, spanje, veselje do življenja.

Če sladkorna bolezen ni pravilno zdravljena, lahko pride do resnih zapletov: srčno-žilne bolezni (infarkt, kapi ...), okvare

ledvic, poškodbe živcev (npr. različne bolečine v nogah, ki ne prenehajo, deformacije nohtov, prstov in kosti na nogah ...), težave z vidom (diabetična retinopatija, ki lahko pelje tudi do slepote).

Znanje nas osvobaja in nam daje moč, da učinkovito obvladujemo svojo bolezen ali njen izbruh odložimo, celo preprečimo.

Vabimo vas na brezplačno delavnico o obvladovanju in življenju s sladkorno boleznijo, ki se prične 23. septembra 2025 v ZD Sežana – ZVC v sejni sobi ob 18h. Število mest je omejeno, zato so nujne predhodne prijave na mail: amela.lekic@zd-sezana.si ali 051 666 422.

Vir: <https://zasrce.si/clanek/zapleti-sladkorne-bolezni-infografika/>

Besedilo: Amela Lekić, dipl.m.s., edukator, Zdravstveno vzgojni center – ZD Sežana

Zdravi odnosi – energija, ki nas povezuje

Ko pomislimo na zdravje, najprej pomislimo na prehrano, gibanje, zdravniške preglede ... Pogosto pozabimo, da imajo naši odnosi – s partnerjem, družino, prijatelji, sodelavci – prav tako močan vpliv na naše počutje in celo na telesno zdravje. Dober odnos nam daje obču-

tek varnosti, podpore in pripadnosti, kar zmanjšuje stres in spodbuja psihično in fizično odpornost. Nasprotno, dolgotrajni konflikti, nerazumevanje ali občutek osamljenosti lahko povzročijo tesnobo, nespečnost, depresijo in celo povečajo tveganje za srčno-žilne bolezni. Večini

nas je največji izziv, kako izraziti svoje občutke, ne da bi prizadeli drugega. Zato eni občutke tlačijo, po tem izbruhnejo na neprimeren način (za kar jim je potem žal), drugi se pod težo neizrečenih občutkov zlomijo in zbolijo (tesnoba, depresija, somatske bolezni – npr. nerazložljiva

bolečina v križu). V prvem delu delavnice ZDRAVI ODNOSI bomo raziskovali načine krepitve dobrega počutja (posvetili se bomo odnosu do sebe in vplivu tega na naše počutje in odnose z drugimi). Nadaljevali bomo z učenjem veščin asertivnosti (kako lahko izrazimo svoje potrebe, želje, mnenje, hkrati pa smo spoštljivi do drugih ter odprti za njihove želje, potrebe in mnenja – odpremo pot za odkrito in pošteno komunikacijo). Na zadnjem

srečanju se bomo posvetili reševanju problemov – kako se učinkovito odzivamo in rešujemo problemske situacije, po korakih.

Zdravi odnosi se ne zgodijo sami od sebe – gradimo jih z razumevanjem, odprto komunikacijo in spoštovanjem meja. Vlaganje v ZDRAVE ODNOSI je vlaganje v lastno srečo in zdravje. Ljubezen, spoštovanje in razumevanje so najboljše zdravilo, ki ga lahko podarimo sebi in

drugim.

Pričetek delavnice je oktobra 2025 v sejni sobi ZD Sežana. Vodila jo bo Amela Lekić, dipl. m. s. – Zdravstveno vzgojni center Sežana. Ker je število mest omejeno, prosim da se prijavite prek maila: amela.lekic@zd-sezana.si ali pokličete na telefonsko 051 666 422.

Vir: <https://m.planet-lepote.com/vloga-druzine-za-posameznika/>

Stojnica združenja Europa Donna Slovenija

Predstavnice Združenja Europa Donna Slovenija smo 21. junija 2025 na občinskem prazniku v Komnu predstavljale delo združenja. Obiskovalci so lahko med drugim brezplačno prejeli tiskovino Novice Europa Donna, na modelu dojke poiskali tumorje, izmenjali izkušnje, izvedeli, kako jih združenje lahko podpre in kaj vse ponuja. Hvala vsem, ki ste obiskali našo stojnico. Bilo nam je zelo prijetno v vaši družbi.

Besedilo: Mojca Gerželj Štemberger
Foto: Erin Prelec
www.europadonna.si



Športno

Balinarski klub Hrast – ponos Kobjeglave – še naprej piše zmagovalno zgodbo

Balinarski klub Hrast iz Kobjeglave letos ponovno dokazuje, da sodi v sam vrh slovenskega in tudi mednarodnega balinanja. Sezona 2024/2025 je bila za klub izjemno uspešna, saj so tako člani kot članice dosegali odlične rezultate doma in v tujini.

Članice državne prvakinja

Eden največjih letošnjih dosežkov je brez dvoma naslov državnih prvakinj, ki so ga članice kluba osvojile konec maja. Z izjemno igro, borbenostjo in ekipnim duhom so si zagotovile nastop na evropskem pokalu, ki je potekal konec avgusta, kjer so barve Slovenije in Kobjeglave ponosno zastopane na evropskem prizorišču.

Uspehi na mednarodni ravni

Tudi posameznice in posamezniki iz kluba so blesteli na najvišji ravni. Jacqueline Košir je dosegla odlično tretje mesto na svetovnih igrah na Kitajskem, kar je izjemen uspeh in priznanje njenemu dolgoletnemu trudu in predanosti športu.

V Švici so nas razveselili najmlajši člani kluba – najmlajša balinarja sta v konkurenci dvojic osvojila prvo mesto, kar je lep obet za prihodnost slovenskega balinanja. Prav tako se je v Švici odlično izkazala Eneja Ozbič, ki je v štafetnem izbijanju stopila na najvišjo stopničko in osvojila prvo mesto.

Jasmin Švara je znova pokazal, da sodi med najboljše v hitrostnem izbijanju, kjer je zasedel drugo mesto in tako še dodat-



Lana Kavčič in Jasmin Švara.

no okrepil ugled kluba v tej zahtevni disciplini.

Mladinske in članske uvrstitve doma

Na domačem prizorišču je v kategoriji U14 lepo presenetila Lana Kavčič, ki je na državnem prvenstvu v enojkah osvojila tretje mesto. Tudi moška članska ekipa

ni ostala brez uspeha – na pokalnem tekmovanju v Škofji Loki so se uvrstili na drugo mesto, kar potrjuje širino in kakovost kluba na vseh ravneh.



Ženska članska ekipa.



Moška članska ekipa.

Besedilo in foto: Balinarski klub Hrast

4. Tradicionalni mednarodni turnir mladih v nogometu Komen 2025

Tudi letos smo uspešno izpeljali 4. tradicionalni turnir Komen 2025, namenjen selekcijam U7, U9, U11 in U13, katerega se je udeležilo 44 ekip v vseh kategorijah. Nastopilo je okoli 500 otrok skupaj s trenerji in vodjami ekip.

Organizacija takega dogodka je zelo zahtevna, vendar smo jo skupaj s požrtvovalnimi starši naših otrok odlično izpeljali. Novost letošnjega turnirja je bil srečolov, ki so ga v celoti organizirali starši otrok na pobudo Tanje Godnič. Pri dobljeni sredstva iz srečolova se bodo porabila izključno za delovanje Mladin-

ske nogometne šole Komen. Pohvale na račun organizacije turnirja smo prejeli praktično od vseh ekip, kar nam bo vzpodbuda za naslednje turnirje. Tekme turnirja si je v treh dneh ogledalo preko 2000 obiskovalcev. Turnir je že od same-

ga začetka največja športna prireditev v občini Komen, namenjena otrokom.

Zaradi velikega zanimanja ekip za sodelovanje na turnirju smo se odločili, da bomo v letu 2026 nekoliko spremenili format turnirja.

Še vedno pa lahko vaše otroke vpišete v Mladinsko nogometno šolo Komen, prijave sprejemamo na e-naslov: mladi.nkkomen@gmail.com ali na treningih – prijave sprejema trener ali prisotni predstavnik kluba na nogometnem igrišču v Komnu ali čez zimo v telovadnici OŠ Komen ob torkih, sredah in četrtek oz. po razporedu Mladinske nogometne šole NK Komen – kontakt Jure Colja, 040 426 546.



Besedilo: Adrijan Spačal
Foto: Matej Ferfolja

Poletne priprave selekcij U11 in U13 na Pohorju

Tudi letos smo že tradicionalno za selekciji U11 in U13 organizirali mini priprave, tokrat ne v Planici, ampak na Pohorju. Udeležilo se jih je 29 otrok pod vodstvom usposobljenih trenerjev. Priprave so namenjene predvsem druženju in spoznavanju novih nogometnih veščin pred začetkom sezone. Poleg že omenjenega smo spoznali Pohorje, kot izgleda poleti. V nedeljo smo se na poti proti domu ustavili v Logatcu, kjer so odigrali prijateljski nogometni tekmi.

Še vedno pa lahko vaše otroke vpišete v Mladinsko nogometno šolo Komen, prijave sprejemamo na e-naslov: mladi.nkkomen@gmail.com ali na treningih – prijave sprejema trener ali prisotni predstavnik kluba na nogometnem igrišču v Komnu ali čez zimo v telovadnici OŠ Komen ob torkih, sredah in četrtek oz. po razporedu Mladinske nogometne šole NK Komen – kontakt Jure Colja, 040 426 546.



Besedilo: Adrijan Spačal
Foto: Primož Adamič

Uspešen nastop košarkarjev ŠKD Kras na turnirju pred novo tekmovalno sezono

Pred začetkom nove tekmovalne sezone so košarkarji ŠKD Kras odlično predstavili svojo pripravljenost na pripravljenem turnirju v Sežani, na katerem so nastopile štiri ekipe iz različnih lig. Poleg naše ekipe, ki nastopa v četrti ligi pod okriljem KZS, so se na turnirju pomerile še tri konkurenčne ekipe iz druge in tretje lige: KD Slovan iz Ljubljane, KK Leone iz Ajdovščine ter Mesarija Prunk iz Sežane. Kljub temu da so bile ekipe raznolike glede na raven tekmovalnosti, je bilo jasno, da vsi udeleženci želijo doseči čim boljši rezultat in se pripraviti na uspešen začetek nove sezone. Turnir je služil tudi kot odlična priložnost za preizkušnjo novih taktičnih pristopov, prepoznavanje individualnih šibkosti in krepitev timskega duha. Naša ekipa se je na turnirju izkazala z izjemnim timskim sodelovanjem in osredotočenostjo na svojo igro. Kljub izzivu, kjer so se morali spopasti z bolj izkušenimi nasprotniki iz višjih lig, so košarkarji odlično izkoristili svoje prednosti – hitrost, dinamiko in solidno obrambo. Z zmago in porazom so osvojili odlično drugo mesto. Ekipa je samozavestno vstopila v novo obdobje, ki bo prineslo

nove izzive in priložnosti za dokazovanje. Turnir je bil prvi korak v dolgo pričakovani sezoni. Že zdaj pa so vidni znaki, da so temelji za uspešno nadaljevanje postavljeni. Verjamemo, da nas letos čakajo še mnoge zmage in nepozabni trenutki na parketu.

Jubilejna 10. sezona ŠKD Kras je pred vrati in letos želimo še posebej povabiti mlade k vpisu v šolo košarke ŠKD Kras. Košarka ni samo šport – je priložnost, da otroci razvijajo fizične, socialne in mentalne veščine. Na naših treningih bodo uživali v igri, spoznavali osnove športa in hkrati gradili samospoštovanje ter se učili sodelovanja. Vse to v prijaznem in spodbujajočem okolju, kjer se bodo počutili kot del družine. Kaj ponuja naša šola košarke?

1. Zabavni in dinamični treningi. Košarka je polna gibanja, igre in zabave. Naši trenerji so usposobljeni za delo z otroki in ustvarijo okolje, kjer se vsak otrok počuti sprejetega in motiviranega. Treningi so prilagojeni starosti in fizični pripravljenosti otrok, s poudarkom na igri in zabavi.

2. Učenje osnov košarke. Otroci se

bodo naučili osnovnih košarkarskih veščin, kot so dribling, met na koš, podaja in obramba, vse v okviru prijetnega in igrivega vzdušja.

3. Razvijanje pomembnih življenjskih veščin. Košarka je tudi priložnost za razvijanje timskega duha, discipline, samospoštovanja in vztrajnosti – vrednote, ki so pomembne tako na igrišču kot v življenju. Ne glede na to, ali otrok obo-



žuje košarko ali pa želi le preizkusiti nekaj novega, je ŠKD Kras pravo mesto, da začne svojo športno pot. Z nami bo užival v vsakem trenutku, se učil novih stvari in se predvsem zabaval.

Vse mlade, ki si želijo igranja košarke, vabimo k vpisu v šolo košarke ali v ekipe U12, U14, U16 in U18. Za podrobnejše informacije lahko pokličete: Karlo Bunc (041 492 205), Rajko Kralj (040 645 767), Dalibor Petrović (031 302 198) in Matjaž Bunc (041 473 383).

Besedilo: Rajko Kralj

Foto: Marjetka Rojc Bunc

Hruševica ima evropsko prvakinja

Örebro – švedsko mesto, kjer se nadaljujejo plesne sanje plesalcev Plesnega centra ADC iz Ajdovščine in tudi Isabele Stele, učenke 6. razreda v Komnu. Hruševljanka je konec meseca junija na Švedskem postala evropska prvakinja v modernih tekmovalnih plesih, v začetku julija pa je temu dosežku dodala še dva naslova državne prvakine ter en naslov državne podprvakine. Drugo mesto in naslov državnih podprvakinj je skupaj z Isabelo dosegla tudi Anet Švagelj iz Štanjela, učenka 7. razreda.

Večina otrok je s koncem šolskega leta stopila v dolgo in brezskrbno poletje. A ne tisti plesalci, ki so člani slovenske plesne reprezentance. Začetek poletja je zanje res da prinesel konec učenja in šolskih obveznosti, hkrati pa tudi prva dva tekmovalna vrhunca v sezoni – evropsko in državno prvenstvo.

Med 25. in 30. junijem je na Švedskem v mestu Örebro potekalo evropsko prvenstvo Mednarodne plesne organizacije IDO v modernih tekmovalnih plesih. Ena izmed članic slovenske plesne reprezentance, ki je v Skandinaviji zastopala naše barve, je bila tudi Isabela Stele. Hruševljanka je skupaj s še šestimi soplesalkami tekmovala v kategoriji malih otroških hip hop skupin, ki štejejo največ sedem plesalcev. S skupino pod naslovom WASABI je osvojila 1. mesto mesto v teži mednarodni konkurenci in postala

evropska prvakinja.

Enajstletnico je neposredno po vrnitvi z evropskega prvenstva čakal še boj za naslove najboljših plesalcev na domačih tleh. Med 2. in 4. julijem 2025 je Novo mesto namreč gostilo slovensko plesno elito in državno prvenstvo Plesne zveze Slovenije v modernih tekmovalnih plesih. Isabela Stele je s Plesnim centrom ADC uspešno nastopala tudi tam. Poleg nje pa je v kategoriji otroških hip hop formacij tekmovala še ena plesalka iz občine Komen – Anet Švagelj iz Štanjela.

Isabela in Anet sta skupaj nastopili v kategoriji otroških hip hop formacij, tako imenovanih velikih skupin, ki štejejo do največ 24 plesalcev tekmovalcev. S koreografijo pod naslovom ME GUSTA sta skupaj z ostalimi soplesalkami in soplesalcem osvojili 2. mesto in naslov državnih podprvakinj.

Isabela Stele pa ni tekmovala le v konkurenci formacij, pač pa še v treh drugih kategorijah. V kategoriji malih otroških hip hop skupin je še enkrat več dokazala izjemno pripravljenost tudi na državni ravni in 1. mestu z evropskega prvenstva na Švedskem s skupino WASABI dodala še 1. mesto na državnem prvenstvu in naslov državnih prvakinj. Hruševljanka je tekmovala tudi v kategoriji generalnih produkcij, ki štejejo več kot 24 plesalcev, in s točko ter koreografijo GIRLS CAN DO ANYTHING osvojila še eno 1. mesto in



še en naslov državnih prvakinj. Sicer pa je plesala tudi v kategoriji otroških hip hop solistk, kjer pa je dosegla 6. mesto v Sloveniji. Tu je potrebno omeniti, da je s tekmovalni v tej kategoriji začela šele v mesecu februarju in se že na prvem državnem prvenstvu prebila v veliki finale med 44 tekmovalkami.

Preostanek poletja dekleti nista počivali. Njune misli so bile namreč ves čas usmerjene v nadaljevanje sezone. Potrebno je bilo poskrbeti za ohranjanje dobre kondicijske priprave in individualno preplešavanje koreografije. V zadnjih dneh meseca avgusta so se tako plesalci že vrnili nazaj v plesne dvorane in začeli s pripravi na še zadnji vrhunec tekmovalne sezone. Oktobra jih namreč čaka še svetovno prvenstvo, ki ga bo letos prvič gostila Slovenija. Med jesenskimi počitnicami bodo plesni parket dvorane Tivoli v Ljubljani zavzeli najboljši plesalci sveta. Med njimi bosta tudi Isabela in Anet, članici slovenske plesne reprezentance, ki se bosta skupaj s svojimi soplesalci trudili spisati nove zgodbe o uspehu. Verjamemo, da jima bo s trdom in trdim delom to tudi uspelo. Ob vašem navijanju in dobrih mislih pa bo vse skupaj za dekleti in njune reprezentativne kolege le še lažje.

Besedilo: Plesni center ADC

Foto: Plesni center ADC, osebni arhiv



Nova poSKOKčeva sezona

V maju smo uspešno sklenili preteklo poSKOKčevo sezono z vsemi programi v dvoranah, piko na i pa dodali s tečajem rolanja, kjer so otroci pokazali, kako hitro in pogumno napredujejo, ko gibanje spremljata veselje in igra.

September pa že prinaša nove začetke in ponovna srečanja na uricah, ki jih že nestrpno pričakujemo. PoSKOKčeva ekipa z velikim navdušenjem odpira vrata v novo sezono, ki bo znova polna gibanja, smeha in dragocenih spominov. Po počitnicah, ko smo mali in veliki poSKOKci nabrali svežo energijo, je čas, da se podamo na nove gibalne izzive.

Tudi letos se vračamo s programi, ki rastejo skupaj z otroki in so prilagojeni njihovim starostnim potrebam in razvoju. Poseben poudarek bo na programu Otroci + starši = super zabava, kjer vadiitelji na igriv način otroke spodbujajo k prvim športnim korakom, hkrati pa kre-

pijo kakovosten družinski čas ob gibanju. Za nekoliko starejše vrtčevske otroke je tu Gibalna abeceda, v kateri otroci že samostojno raziskujejo gibanje, premagujejo izzive in skozi igro razvijajo temeljne gibalne sposobnosti. Šolskim otrokom do osmega leta pa je namenjena Športna šola, kjer že na bolj podroben in aktiven način spoznavajo atletske in gimnastične elemente, različne športne zvrsti ter pravila. Z oktobrom pa se bomo znova vrnili tudi na bazen, saj se prične tečaj plavanja, namenjen tako začetnikom, ki se šele spoznavajo z vodo, kot tudi tistim, ki želijo izpopolniti svojo tehniko in pridobiti več samozavesti v vodi.

Vsi programi potekajo pod skrbnim in predanim vodstvom poSKOKčevih vadiiteljev, ki verjamemo, da gibanje ni le telesna dejavnost, ampak temelj za celosten razvoj – od socialnih veščin do ustvarjalnosti in samozavesti. PoSKOKec



bo tudi letos poskrbel, da je vsak korak otrok poln veselja, učenja in prijetnih trenutkov. Veselimo se septembrskega začetka, ko bomo skupaj znova odkrivali čar gibanja in ustvarjali nove, nepozabne zgodbe. Prijave na vse programe zbiramo na spletni strani www.poskokec.si.

Besedilo: Neja Semolič
Foto: Žan Skok

Iz šolskih klopi

Šola v naravi – 4. razred

V ponedeljek, 16. junija 2025, so se četrtošolci iz Komna in Štanjela odpravili v Terme Čatež. Ko smo prišli, so se odpravili na plavanje in pokazali svoje dosedanje znanje. Po večerji smo odšli na sprehod in si ogledali okolico term.

Naslednji dan so že po skupinah pridno vadili plavalne tehnike. Po plavanju je bil čas tudi za zabavo na gusarskem otoku. V večernem času smo imeli poseben naravoslovni dan pod krošnjami dreves, kjer smo izdelali vsak svoj fosil.

V sredo so nadaljevali s pridobivanjem

novega znanja v plavanju. Ker so pridno upoštevali navodila vadiateljic, so bili nagrajeni z vožnjo po počasni reki. Dan smo zaključili z igrami na prostem in sladoledom.

Predzadnji dan je prišel čas za testiranje plavalnega znanja. Učenci so uspešno opravili različne naloge in osvojili bronaste in srebrne delfinčke. Vadiateljice so bile zelo zadovoljne s prikazanim, saj je vsak pokazal velik napredek pri plavalnih tehnikah. Zvečer smo si ogledali brod na Savi, ki tokrat žal ni deloval, saj je bila reka

prenizka. Za zaključek so učenci zaplesali ob zvokih glasbe na prostem.

Šola v naravi smo v petek zaključili še z zadnjim plavanjem in igro na vodnih igralih. Ker so bili učenci med bivanjem v hotelu pridni tudi pri pospravljanju sob, smo se za nagrado vsi skupaj še enkrat posladkali s sladoledom. Po kosilu smo se polni pozitivnih vtisov in novega plavalnega znanja odpravili proti domu z željo, da čimprej objavemo svoje bližnje in jim povemo, kaj vse smo zanimivega doživeli.



Nagrajeni projekt Za lepšo šolo

Učenke Lori Vrtovec, Evita Ščuka, Julija Janko in Sara Kos so se skupaj s socialno pedagoginjo Martino Grmek odločile za sodelovanje na natečaju Za lepšo šolo, ki ga sponzorira trgovina Merkur. Med 73 šolami, ki so se prijavile, je bila izbrana prav naša Osnovna šola Komen s projektom poslikave zidu na avtobusnem

postajališču pred šolo. Trgovina Merkur nam je za glavno nagrado podarila JUB-ove barve in tako so se dekleta ob pomoči učiteljic Heidi Vrčon, Anje Humar Korečič in Monike Bitežnik lotile dela. Zid je najprej dobil svežo podlago, zatem pa so s svinčnikom začrtale poslikavo. Barve so postopoma začele prikazovati ot-

roke, ki razigrano tekajo in se žogajo. Na strani šole pa je kmalu zatem v rumeni barvi oživel tudi avtobus. Obiskala nas je novinarska ekipa portala Dom in vrt ter TikTok obraz Merkurja Tomaž, s katerim so učenke skupaj ustvarjale. Novo poslikavo si lahko ogledate vsakič, ko prispete pred šolo.



Besedilo: Martina Grmek, socialna pedagoginja
Foto: arhiv šole

Nova pesniška zbirka »Kjer rastejo pesmi in sanje«

Na ustvarjalno pot besed in rim se je podalo enajst učenk in en učenec OŠ Komen.

V dveh šolskih letih so pri interesni dejavnosti Kreativno pisanje ustvarili pesmice, ki so polne domišljije, smeha in igrih rim o živalih, rastlinah, predmetih, krajih ter nežnih verzov o prijateljstvu.

Vsaka pesem v pesniški zbirki je dokaz, kako domiselni in ustvarjalni znajo biti naši učenci. Čestitke Ani Čotar, Lauri Dragman, Luciji Janko, Kim Juren, Viti Karanovič Mezinac, Leonu Marjanoviču, Zali Smerdelj, Gabrieli Risali Tchikaya Kosov-



elj, Zoji Volčič, Tini Zavadlal, Zari Zlobec in Klari Žerjal.

Ob branju njihovih verzov lahko začutite lepoto, ko besede zaplešejo in zaživijo.

Besedilo in foto: Tanja Spačal, mentorica

OŠ Komen uspešno debitirala v nogometu na evropskem prvenstvu v robotiki

V prvem tednu junija so se učenci OŠ Komen udeležili evropskega prvenstva v robotiki *RoboCup Junior*, ki je potekalo v italijanskem mestu Bari. Letos so Slovenijo prvič zastopali s kar tremi ekipami.

Dve skupini sta tekmovali v kategoriji *Rescue Line*, kjer mora robot slediti črti in se izogibati oviram ter na poti opravljati še dodatne zahtevne naloge. Ekipa KarstTech (Irenej Pavlica, Lukas Fakin Draž in

Rene Marušič) je v osnovnošolski kategoriji dosegla odlično peto mesto, ekipa KarstRobotics (Žiga Bolje in Nejc Masten) pa je v srednješolski konkurenci osvojila 19. mesto.

Tretja skupina je tekmovala v kategoriji *Soccer Lightweight Entry*, kjer roboti igrajo nogomet z žogo, ki oddaja infrardečo svetlobo. Sprogramirani nogometaši morajo žogo čim prej zaznati, jo prenesti

proti nasprotnikovemu голу in spretno brcniti v mrežo. Ekipa FC Karst (Matic Peric, Gašper Bolje, Nik Ravbar in Matevž Šček) je v individualni konkurenci osvojila sedmo mesto, v kategoriji *SuperTeam*, kjer združijo moči ekipe iz različnih držav, pa je navdušila in skupaj z ekipama iz Hrvaške in Italije osvojila prvo mesto.

Vsem tekmovalcem iskreno čestitamo za izjemen trud in dosežke!



Besedilo: Lejla Švagelj, 9. razred
Foto: arhiv šole

Valeta 2025

Od osnovne šole v Komnu se je poslovila še ena generacija učencev, generacija 2010. Slovo od šole, učiteljev in drugih delavcev šole so pripravili v petek, 13. junija 2025. Z domiselnim programom so odleteli novim destinacijam naproti. Predstavili so se s plesnimi točkami pod mentorstvom Mateje Terčon Knap, glasbenimi točkami ter drugimi talenti. To je bil nepozaben dogodek za učence, njihove starše in za nas, ki smo jih skušali z znanjem, izkušnjami in empatijo opremiti za življenje. Nagrado župana sta iz rok g. Erika Modica prejeli učenki Lejla Švagelj in Vita Fakin, nagrado šole iz rok ravnateljice Dunje Peric pa je prejela učenka Eva Adamič. Učenkam in učencom želimo obilo uspehov na nadaljnji življenjski poti in da bi se z veseljem spominjali osnovnošolskih časov.



Besedilo in foto: Razrednika Ana Masten
in Tomaž Mavrič

Mednarodni filmski festival v Rogaški Slatini

Naši »Turisti« so se s svojim uspešnim videom, ki je bil del raziskovalne naloge Tradicija v trendu, uspeli med veliko konkurenco uvrstiti tudi na mednarodni filmski festivali, ki je potekal v petek, 20. junija 2025, v dvorani Kulturnega centra Rogaška Slatina.

Strokovna žirija festivala je video devetošolcev na temo »Venček T&T« prepoznala kot videospot z najbolj ustvarjalno idejo in zapisala:

»Film z mladostno igrivostjo in medgeneracijsko dinamiko predstavi simboliko predmeta skozi ustvarjalno poigravanje z domišljijo.«

Tekom večera so uspeli (z nekaj truda) spoznati tudi legendo slovenske košarke, g. Gorana Dragiča, se z njim fotografirati in dobiti njegov podpis v knjigo oz. kar na ovitek telefona.

Ponovno smo kot šola dokazali, da znamo skupaj seči visoko.

Čestitke otrokom za trud in prejeto priznanje.



Besedilo in foto: Mentorici Metka Paljk in Dunja Peric

English in action

V zadnjem tednu avgusta je na naši šoli potekal tečaj angleščine. Gostili smo učiteljico iz Anglije, ki poučuje v podjetju English in action. Podjetje nudi tečaje angleščine, ki jih vodijo naravni govorniki angleščine. Tečaja se je udeležilo 16 učencev.

Učenci so skozi drugačen način dela in projektno naravnane naloge lahko izpopolnjevali svoje znanje angleščine. Poučitev tedna učenja je bila komunikacija. Učenci so tako pridobili na samozavesti ter negovali radovednost in vedoželjnost. Ob zaključku tečaja so pripravili krajšo predstavitev projektov za starše in učitelje. Otroci so izrazili željo po organizaciji tečaja tudi v prihodnjem šolskem letu.



Besedilo in foto: Darja Urh

Prvi šolski dan

Zjutraj 1. septembra sta šolski dvorišči v naši občini znova oživel – s smehom, pričakovanjem in rahlo tremo. Za mnoge učence je bil to še en začetek novega šolskega leta, za prvošolčke in njihove starše pa velik in nepozaben mejnik.

Na matični osnovni šoli sta 16 prvošolčkov pričakali nasmejani učiteljici Tina

in Veronika ter nekoliko večji učenci, ki so jim z drobno pozornostjo, s pesmijo olajšali vstop v novo okolje. V uvodnem nagovoru je ravnateljica poudarila pomen sodelovanja ter zaželela uspešno, radovedno in ustvarjalno šolsko leto.

Na podružnici v Štanjelu je šolski prag prestopilo 14 prvošolčkov, ki jih je priča-

kala učiteljica Eva z vsemi učenci in učiteljicami, ki tam obiskujejo šolo.

Obeh sprejemov sta se udeležila tudi g. Župan, Erik Modic, in g. Policist, Erik Fabčič, ki sta prvošolce in starše tudi nagovorila.

Učiteljice so prvošolčke pospremile v razred, kjer so jih presenetile z igrivim



uvodnim programom in s sladko dobrodoščico. Prvi vtisi so bili polni radovednosti in pričakovanj.

Za višje razrede je prvi dan minil v znamenju ponovnega snidenja s sošolci, pregledovanja urnikov, pripovedovanja

počitniških zgodb in postavljanja ciljev za novo šolsko leto. Učitelji so uvodne ure namenili novostim, povezovanju in pripravi na izzive, ki jih prinašajo novi učni cilji.

Vsem šolarjem, staršem in učiteljske-

mu osebju uspešno, varno in novih znanj polno šolsko leto. Naj bo vsak dan nova priložnost za rast, radovednost in prijateljstvo.

Besedilo: Dunja Peric, ravnateljica

Foto: arhiv šole

Burjica



Z velikim veseljem vas pozdravljamo ob začetku novega vrtčevskega leta! September je čas novih začetkov, pričakovanj, radovednosti in veselja – in mi komaj čakamo, da vrata na stežaj odpremo otrokom, staršem in vsem, ki v vrtec vstopate.

Naš vrtec je varen in spodbuden prostor, kjer vsak otrok, starš in zaposleni čuti sprejetost, spoštovanje in podporo. Skupaj ustvarjamo okolje, v katerem otroci rastejo, se igrajo, raziskujejo, ustvarjajo in se vsak dan učijo nekaj novega. Posebno pozornost namenjamo zdravju, spoštljivim odnosom, kakovostni komunikaciji ter povezanosti z družino, naravo in lokalnim okoljem.

Naj bo leto polno toplote, skupnih doživetij in trdnih vezi.

S prijaznimi pozdravi,
zaposleni Vrtca Sežana z ravnateljico Tejo Čeh Svetina

Dogajanje v Vrtcu Komen ...

Maskota krokodil Krištof na potepu pri otrocih iz oddelka Krokodilčki

V naši skupini Krokodilčki smo imeli prav posebno maskoto – krokodila Krištofa. Ta prijazen plišasti krokodil je bil v zadnjem mesecu šolskega leta na prav posebnem potovanju. Vsak otrok ga je lahko odnesel domov in z njim preživel nekaj dni ali konec tedna. S seboj je imel tudi album s fotografijami, v katerem smo celo šolsko leto zbirali lepe spomine in doživlja iz našega oddelka. Otroci so si album doma skupaj z družino ogledali in na poseben list zapisali, narisali ali celo pridali kakšno fotografijo o tem, kaj vse sta s Krištofom doživela med obiskom. Tako je Krištof doživel nepozabno pustolovščino in postal pravi popotnik!

Krištof je pri vsakem otroku doživel nekaj novega in zanimivega. Obiskal je upravno enoto, kjer so hoteli zanj narediti osebni dokument. A so tam ugotovili, da krokodilom osebnih izkaznic žal ne morejo izdati! Zato so šli raje skupaj nakupovat in uživali v izbiranju stvari. Krištof je pokazal, da je zelo športen krokodil – udeležil se je tečaja rolanja in se naučil stati na rolerjih. Prav ponosen je bil! Skakal je tudi na trampolinu, kjer je vadal poskoke, in se peljal s traktorjem, kar mu je bilo še posebej všeč. Ni mu bilo težko zavijati rokavov – pomagal je pometati kibo in celo šilil barvice, da so bile pripr-



ravljene za v šolo.

Krištof se je peljal z motorjem in se na njem celo vozil po zadnjem kolesu! A brez skrbi – vedno varno, pod budnim očesom odraslih. Obiskal je gasilsko tekmovalništvo in občudoval pogumne gasilce. Bil je tudi na morju in nabiral maline na vrtu. Sladke maline so mu bile zelo všeč!

Ni bil samo športnik in popotnik, ampak tudi pravi mali slaščičar. Pomagal je pri peki sladice z jagodami in celo pekel kruh. Seveda je Krištof rad dobro jedel – sladkal se je s češnjami, si privoščil sladoled in bil tudi povabljen na praznovanje 90. rojstnega dne prababice. Tam se je lepo obnašal in vsem delal družbo.

Krištof je raziskoval Sežano, se spreha-

jal po mestu in opazoval utrip kraja. Bil je tudi na našem zaključnem pohodu v Brestovici, kjer je občudoval naravo in se nadihal svežega zraka. Peljal se je s kolesom in postal pravi mali kolesar. Nekaj se je naučil o elektriki in celo malo pomagal pri delu.

Krištof je imel rad tudi živali – spoznaval je hišne ljubljence, jih nežno božal in spoznaval, kako zanje lepo skrbeti. Bil je tudi odličen stražar pri bazenu in je pazil, da je bilo vse varno. Vedno je bil radoveden, prijazen in pripravljen pomagati.

Na koncu potovanja se je njegov album napolnil s čudovitimi fotografijami in zgodbami. Vsak otrok in vsaka družina je prispevala svoj delček spominov, zato je album res poseben. Skupaj smo dokazali, da je v naši skupini Krokodilčki veliko prijateljstva, sodelovanja in ustvarjalnosti.

Zahvaljujemo se vsem otrokom in staršem, ki so Krištofa tako lepo sprejeli. Njegovo potovanje nam bo ostalo v lepem spominu in nas spominjalo na prijetne trenutke, ki smo jih preživeli skupaj. Krištof je res pravi prijatelj Krokodilčkov!

Besedilo: Rebeka Rudež

Foto: Agata Masten



... in Vrtcu Štanjel

Zaključno srečanje skupine Sončki

V naši skupini Sončki smo pripravili zaključno srečanje za starše, s katerim smo se želeli zahvaliti za sodelovanje, podporo in prijetno skupno pot v tem šolskem letu.

Srečanje smo začeli s toplim pozdra-

vom staršem in otrokom. Zahvalili sva se jim za njihovo sodelovanje skozi leto ter poudarili, kako pomembno je bilo njihovo zaupanje in prisotnost pri soustvarjanju prijetnega okolja za naše najmlajše. Otroci so nato ponosno nastopali dra-

matizacijo Trije metulji, ki so jo popestrili z nekaj simpatičnimi deklamacijami. Pokazali so veliko poguma, veselja in ustvarjalnosti, kar je razveselilo vse prisotne. Po nastopu smo se skupaj odpravili na vrtčevsko igrišče, kjer so se otroci



razigrano podali na igrala in pripravljene igre, starši pa so v prijetnem vzdušju poklepetali med seboj. Za lep spomin na letošnje šolsko leto smo vsakemu otroku izdelale osebno slikanico oz. pobarvan-ko Trije metulji, ki jo bodo lahko skupaj s starši doma pobarvali in dopolnili s svojimi risbicami. Tako bodo ustvarili čudovit spomin, ki jih bo vedno spominjal na vrtec. Zaključno druženje smo sklenili s piškoti in osvežilnim sokom.

Besedilo: Denis Lemut

Foto: Mojca Mozetič

Čar poletja v vrtcu

Tudi v poletnem času strokovne delavke poskrbimo za spodbudno učno okolje v vrtcu, kljub temu da je otrok v vrtcu nekoliko manj, saj so na počitnicah s svojimi najdražjimi. Otroci izbirajo med številnimi raznolikimi dejavnostmi, s pomočjo katerih razvijajo svoje potenciale in domišljijo, se podajajo v raziskovanje, krepijo radovednost ter izražajo svojo ustvarjalnost. V tem času smo bili ustvarjalni, saj smo izdelali hobotnico, raka, ribice in ladjico. Peli smo poletne pesmi- ce, zaplesali na otroško rajalno glasbo, poslušali morske pravljice, v peskovniku zidali gradove, pod drevesnimi sencami



se gibali in igrali, se hladili s curkom vode iz vodne pištoli, se posladkali s sladkor- no peno in se ob oblačnem dnevu spre- hodili po Štanjelu. Poletni čas je v vrtcu priložnost, da otroci skozi igro, razisko- vanje in druženje ustvarjajo nepozabne spomine.

Besedilo in foto: Mojca Mozetič

Deželak junak na obisku v Štanjelu

Deželak junak je dobrodelna akcija v kateri Miha Deželak, radijski voditelj Ra- dia 1, na kvadrociklu prepotuje Slovenijo in zbira sredstva za pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin. Več let se ak- ciji pridružujemo tudi vsi iz Vrtca Štanjel. Deželaka junaka in njegovo dobrodelno karavano smo s ponosom in veseljem pričakali tudi otroci iz Vrtca Štanjel. V ta namen so otroci pripravili transparente, ki smo jih razobesili na ograjo. Navduše- no smo pomahali srčnemu junaku, ki s svojo dobrodelno potjo širi dobro voljo in pomaga otrokom v stiski. Skupaj smo zaplesali, otroci starejše skupine pa so Deželaku predali modro kuverto. Skupaj nam je namreč uspelo zbrati 200 €.

Ob tej priložnosti bi se zahvalili vsem staršem in otrokom za zbrana sredstva.



Besedilo: Katarina Černigoj

Foto: arhiv vrtca

Letovanje predšolskih otrok v Kranjsko Goro

In prišel je ta težko pričakovani dan, ki smo ga z otroki čakali celo leto – štiritidnevni ogled Kranjske Gore in okolice. V petek zjutraj smo se vkrkali na avtobus in si na Voklem vzeli čas za kratek odih, potem pa veselo naprej do cilja Vila Šumnica. Namestili smo se po sobah in

sledilo je kosilo. Nato smo se odpravili v Planico, kjer smo si ogledali trening dveh skakalcev, nato pa se odpravili na vrh skakalnice. Nato smo krenili še v naravni rezervat Zelenci, kjer smo si ogledali ves čar naravne lepote in ekosistema. Drugi dan smo odšli do reke Pišnice, kjer so ot-

roci uživali v igri s kamenčki, peskom in cepetanjem po mrzli vodi. Popoldne je sledil sprehod do jezera Jasna, kjer smo si privoščili osvežitev ob reki, ki se izteka v jezero. Po večerji smo s svetilkami iskali skriti zaklad. A preden smo odšli spat, smo v pižamah imeli modno revijo in najboljši ples – pižama parti. Tretji dan smo obiskali Kekčevo deželo, kjer nam je vodnica pričarala res pristno podobo Kekčevih prijateljev in dogodivščin. Spoznali smo Kekca, s hukanjem pregnali Bedanca, iz kočje rešili Mojco, se spustili po toboganu Kosobrinca, spoznali plašnega Rožleta in se pogostili pri Peh-ti. Popoldan smo se odpravili do mesta Kranjska Gora, kjer smo si kupili spominke – magnetek za domov. Zadnje jutro pa smo odšli na daljši sprehod ob reki Pišnici, kjer so si otroci izbrali kamenček za domov in ga zavili v blago. Čakalo nas je še kosilo in slavnostna podelitev priznanj za letovanje in doživetje. Z otroki smo se vrnili s polno lepih doživetij in spominov.

Besedilo in foto: Karmen Gec



Obisk iz Zdravstvenega doma Sežana v skupini Žabice

K nam v skupino Žabice sta prišli medicinska sestra, ga. Ana, in zobna asistentka, ga. Nataša. Predstavili sta nam, kako pravilno umiti in skrbeti za zobe ter nas poučili o zdravi in nezdravi prehrani. Razdelili smo se v dve skupini, ki sta se nato zamenjali. Ena skupina je bila z go. Ano, ki nam je povedala o zdravi prehrani, s seboj pa je prinesla hrano, ki je bila kot prava. Tako so otroci to hrano prepoznali, jo poimenovali in jo tudi tipali. Zelo so bili motivirani in zadovoljni, ko jim je ga. Ana ponudila krožnik in so si sami sestavili svoj obrok – kosilo. Zelo dobro so znali ločiti zdravo od nezdrave hrane. Druga skupina je bila z go. Natašo, ki je na velikih zobeh in z veliko ščetko pokazala, kako pravilno umivati zobe. Vsakemu otroku je razdelila lonček, servieto in na otrokovo zobno ščetko dala za grah zobne paste. Otroci so z vneto hiteli posnemati pravilno umivanje zob. Zelo dobro jim je šlo, kar je opazila in pohvalila tudi ga. Nataša. Otroci so za uspešno



sodelovanje prejeli list, na katerega bodo narisali zdravo kosilo in Fredijevo pohvalo za zdrave zobe.

Gospe Ani in Nataši se zahvaljujemo za poučen zdravstveni obisk.

Besedilo: Karmen Gec
Foto: arhiv Vrtca Štanjel

Projekt varno s soncem v skupini Žabice

Pričeli smo z obeležitvijo dneva sonca, 28. maja. Ta dan smo tako strokovni delavci kot otroci bili oblečeni v rumene majčke in smo na vrtčevskem igrišču pozdravili sonce s Pozdravom soncu. V igralnici je potem potekal pogovor o

soncu in njegovi škodljivosti, kakšna so primerna oblačila za poletja, kdaj je priporočljivo biti zunaj v poletnem času, o zaščiti in zadostni hidraciji. Skupaj smo izdelali plakat in ga obesili na mesto ob vhodu v vrtec. Igrali smo se igro »Kaj je

skrito v vrečki?«. V dopoldanskem času, smo z otroki na vrtčevski terasi risali svojo senco s kredami. Tako smo na igriv način spoznavali, kaj pomeni dolžina sence in kako sončni žarki vplivajo na obliko sence. Izdelava legionalne kape je bila verjetno ena najbolj priljubljenih in uporabnih dejavnosti. Otroci so doživeli praktično korist zaščite pred soncem. Reševali smo grafomotorične liste na temo sonce. V knjižnici smo si izposodili razne knjige – slikanice, enciklopedijo, zgodbe – na temo sonce, morje in poletje. Poslušali smo pravljice in pesmice. Največ zanimanja je bilo ob poslušanju zvokov narave – šumenje morja, padanje dežnih kapljic ... Obiskala pa nas je knjižničarka Marija Umek iz Knjižnice Komen in nam pripovedovala zgodbo o gosenci Tinki. Gostili smo tudi frizerko Brigito, ki nam je uredila poletne pričeske po naših željah. Otroci so se naučili, da sonce ni samo vir svetlobe, temveč ima tudi škodljive vplive, pred katerimi se lahko zelo preprosto in zdravo zaščitimo.

Mariji Umek se zahvaljujemo za poučen in prijeten obisk.

Besedilo: Karmen Gec
Foto: arhiv Vrtca Štanjel



V skupini Sončki smo spoznavali metulje

Z otroki smo raziskovali tematiko, posvečeno metuljem. Nastala je kot del pomladnih vsebin in zanimanja otrok za naravo, še posebej za živa bitja, ki jih lahko opazujemo na travniku in v okolici našega vrtca. Pogovarjali smo se o metuljih – kako izgledajo, kako se gibljejo in kje jih najdemo. Ogledali smo si fotografije, pravljice in enciklopedije, ki so jih otroci prinašali v vrtec, in jih predstavili celi skupini. Spoznali smo življenjski krog metulja: jajčece–gosenica–buba–metulj. V vrtec je vzgojiteljica prinesla gosenco, ki smo jo vsakodnevno opazovali v našem terariju. Čez nekaj dni se je zabubila. Ko smo že mislili, da ne bo nič, nas je nekega jutra pričakal pravi metuljček. Seveda smo ga odnesli na travnik in ga izpustili. Zelo veliko smo likovno ustvarjali. Spoznali smo tudi pravljico Trije metulji. Izdelali smo si rekvizite za dramatizacijo in jo pridno vadili. Odločili smo se, da bomo povabili starše v vrtec in jim jo zaigrali na

zadnjem srečanju. Tema o metuljih je otroke zelo pritegnila. Spoznali smo veliko

novega, razvijali ustvarjalnost in veselje do raziskovanja.



Besedilo: Tina Švara
Foto: Denis Lemut

Vaja evakuacije v vrtcu in poučna izkušnja za najmlajše

V vrtcu smo izvedli vajo evakuacije. Ob zvoku sirene smo mirno zapustili stavbo in se zbrali na varnem zbirnem mestu

pred vrtcem. Kmalu so prispeli gasilci, ki so temeljito pregledali vrtec in po posvetu s strokovnimi delavkami ugotovili,

da je vaja potekala uspešno. Otroci so nato z navdušenjem spremljali predstavitev gasilskega vozila, se preizkusili v upravljanju velikih škarij in nošenju respiratorja. Seveda ni manjkalo niti špricanje z vodo, kar je bilo za otroke prav posebno doživetje. Otroci so skozi predstavitev spoznali delček poklica gasilcev in pomembnost njihovega dela. Vaja je bila ne le koristna, ampak tudi poučna in zabavna.

Iskreno se zahvaljujemo gasilcem Aleksu Žigonu, Jaši Krošelj in Aneju Ščuki za uspešno izvedeno vajo evakuacije in predstavitev njihovega poklica.

Besedilo in foto: Mojca Mozetič



Zdravi vrtci in zdrave šole v občini Komen

Zdrav začetek življenja in skrb za zdravje otrok in mladostnikov sta ena izmed najpomembnejših zdravstvenih ciljev. Krepitev in ohranjanje zdravja v mladosti je še posebej pomembno ravno zato, ker postavlja dobre temelje za zdrav življenjski slog skozi celotno življenjsko dobo. V ta namen so bili uvedeni številni programi, med drugim tudi Zdravje v vrtcu in Slovenska mreža zdravih šol, ki ju vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ).

Zavedamo se, da je potrebno promocijo zdravja otrok in mladostnikov ves čas dograjevati, saj se s spremembami v družbenem okolju in življenjskem slogu pojavljajo drugačni dejavniki tveganja za njihovo zdravje ter nove obolenosti. S pomočjo omenjenih programov zavodi z različnimi dejavnostmi tako spodbujajo, omogočajo in krepijo zdravje vseh v njihovem okolju ter na vseh področjih – telesnem, duševnem, socialnem in okoljskem zdravju. Programa delujeta celostno in v aktivnosti poleg otrok in mladostnikov, učiteljev, vzgojiteljev ter njihovih staršev oz. skrbnikov vključujeta tudi lokalno skupnost.

Program Zdravje v vrtcu poteka že od leta 2006, razvili so ga na Zavodu za zdravstveno varstvo Ljubljana. V šolskem letu

2024/25 je bilo v program vključenih 213 od 421 vrtcev iz celotne Slovenije, v zdravstveni regiji Koper pa 17 vrtcev od 30. V šolskem letu 2025/26 bomo v vrtcih v okviru rdeče niti »Male roke gradijo velika prijateljstva« spodbujali prijaznost, ustrezno komunikacijo in vse aktivnosti, ki preprečujejo, da bi v kasnejši dobi prišlo do medvrstniškega nasilja. V občini Sežana sodeluje Vrtec Sežana s svojima enotama Štanjel in Komen.

Program Slovenske mreže zdravih šol deluje že od leta 1993, ki je tudi del Evropske mreže zdravih šol. V šolskem letu 2024/25 je bilo v program vključenih 436 osnovnih in srednjih šol ter OŠ s prilagojenim programom iz celotne Slovenije. V zdravstveni regiji Koper je vključenih 32 od 51 osnovnih in srednjih šol. V šolskem letu 2025/26 bomo nadaljevali z rdečo nitjo na temo medvrstniškega nasilja.

V Slovensko mrežo zdravih šol je vključena Osnovna šola Antona Šibelja - Stjenka Komen. Že od leta 2008 na šoli izvajamo veliko raznovrstnih aktivnosti za krepitev telesnega in duševnega zdravja vseh, ki oblikujemo naš šolski vsakdan. Veliko poudarka namenjamo sodelovanju, razvijanju pristnih medčloveških odnosov, ustvarjanju okolja, v katerem je lahko vsak viden in izraža svoje potencialle. Pri tem tesno in plodno sodelujemo z lokalno skupnostjo in NIJZ.



Besedilo: Špela Grmek (vodja ekipe Zdrave šole na OŠ Komen), Patricia Lapajne (NIJZ OE Koper, regijska koordinatorica programa Slovenske mreže zdravih šol in Zdravja v vrtcu)

Foto: Izdelki OŠ Komen; Avtor: Špela Grmek

Festival Gledanica – Štanjel v ritmu tradicije, ustvarjalnosti in poletnih zgodb

V Štanjelu se je junija odvijal še en nepozaben Festival Gledanica, poimenovan po prazgodovinskem razgledišču na vrhu griča Turn. Celodnevni program je prepletel kulturno dediščino, umetnost, ustvarjalne delavnice in pristno kraško vzdušje, ki je obiskovalcem ponujalo izkušnjo z vsemi čuti.

Že dopoldne so se ulice in trgi Štanjela napolnili z vonjem po kraškem travniku – začela se je delavnica izdelovanja venčkov sv. Ivana, ki jo je izpeljalo Kulturno etnološko društvo Venček. Udeleženci so spoznavali kraško travniško cvetje in ob izkušenih mentorjih spletali pisane venčke, ki po starem poganskem izročilu varujejo domove in prinašajo blaginjo.

Ob 10. uri so se družine podale na Škratji Kras, pravljичno-doživljajsko pot, ki otroke in odrasle vodi skozi skrivnostne

kotičke kraške pokrajine. Med izzivi in pripovedmi so odkrivali čarobni svet škratov, na cilju pa so najmlajše pričakale zaslužene nagrade.

Popoldanski del festivala je na grajsko dvorišče privabil tudi ljubitelje glasbe in rokodelstva, saj je poleg delavnice pletenja venčkov potekala tudi delavnica »Piskaj in muči«, kjer so si udeleženci izdelali istrsko ljudsko glasbilo iz trstike – nunalco. Vzporedno so člani Kulturnega društva Kras odprli svojo ulični galerijo, kjer so obiskovalci lahko občudovali njihova dela in poklepetali z ustvarjalci.

Ob 17. uri so obiskovalci prisluhnili kamišibaju in pripovedim iz kraške hiše ter si ob tem privoščili kozarec izbranega kraškega vina.

Sledilo je ocenjevanje najlepših venčkov, kjer so bile nagrajene najizvirnejše

stvaritve. Zatem je prišel trenutek, ki ga domačini in obiskovalci pričakujejo z velikim spoštovanjem – tradicionalni obred raznosa venčkov sv. Ivana, zamenjava starih in njihov simbolični sežig na Gledanici. Plameni so pogoltnili staro energijo in skrbi, prostor pa se je odprl novim željam in začetkom.

Večer se je nadaljeval ob nežni magiji glasbe – na Gledanici sta občinstvo navdušili Zvezdana Novakovič in vokalna skupina Kresnice iz Adlešičev. Njihovi glasovi, prepleteni s poletnim vetrom, so ustvarili ganljiv zaključek dneva.

Festival je privabil številne obiskovalce in znova pokazal, da je Štanjel s svojo kulturno in naravno dediščino eno najlepših prizorišč za tovrstne dogodke.



Besedilo: Anja Tisel Zadnik, ORA Krasa in Brkinov

Foto: Miha Ravbar in arhiv ORA

Švicarski dokumentarni film Resuns (Odmevi)

Jezik kot temelj identitete in kulturne raznolikosti

Veleposlaništvo Švice iz Ljubljane je 9. julija 2025 v sodelovanju z Območno razvojno agencijo Krasa in Brkinov in Kino ateljejem pripravilo v Štanjelu, kjer so v juniju odprli Muzej slovenskega jezika in knjige, filmski večer ob razstavi Govorimo retoromansko. Pred predstavitvijo filma je ljubitelje filma in prijatelje jezika in kulture, med njimi je bil tudi kromski župan Erik Modic s soprogo Britto Höschele, nagovorila direktorica ORE

Krasa in Brkinov Karmen Rodman, ki je poudarila novo poslanstvo te institucije, da se ohranja kulturna dediščina kot osnovni gradnik identitete posamezne skupnosti ter da se dediščine ne samo varuje, ampak aktivno ohranja pri življenju in umeščanju v sedanjost.

V novo odprtem muzeju spodbujajo sodelovanje in povezovanje. Ob odprtju muzeja je švicarsko veleposlaništvo postavilo manjšo razstavo plakatov z naslovom Govori rumantsch, kot prvo pa prispevalo k večjezičnosti in podpira-

nju manjšinskih jezikov prav s projekcijo dokumentarnega filma Resuns (Odmevi) na prostem, v prečudovitem grajskem dvorišču Gradu Štanjel.

Številne zbrane je pozdravila tudi veleposlanica Švice Gabriele Schreier, ki je povedala, da retoromanščino govori le še približno 60 tisoč ljudi, kar pomeni le pol odstotka švicarskega prebivalstva. V dobi globalizacije je ta jezik ogrožen in obstaja tveganje, da počasi izgine.

»Ker ta muzej služi tudi kot platforma za predstavitve jezikovne in kulturne

raznolikosti Evrope, je veleposlaništvu v posebno čast, da je prvo, ki prispeva k temu poslanstvu, in sicer s ponazoritvijo švicarskega pristopa k večjezičnosti in podpiranju manjšinskih jezikov. Čeprav je film star že več kot deset let, ni izgubil svoje aktualnosti. Spomni nas, da je jezik več kot le besede – je odmev skupnosti, identitete in odpora. Film *Resuns* je bil mednarodno opažen – od premiere v Nyonu leta 2014 do projekcij po svetu in srebrne nagrade na filmskem festivalu v Trentu,« je poudarila veleposlanica Schreier. Film je posvečen četrtemu nacionalnemu jeziku Švice – retoromanščini.

Film, ki je posvečen četrtemu nacionalnemu jeziku Švice – retoromanščini in je dolg 51 minut, je nastal leta 2014 v režiji Aline Suter in Céline Carridroit. Film s podnapisi v slovenščini in angleščini predstavi štiri intimne portrete: otroka, ki se jezika uči tako naravno kot dihanja; pesnika, ki vidi jezik kot orodje identitete in upora; komika, katerega glas reto-



romanščino obredno prenaša v nastop, ter žensko iz Züricha, ki je jezik sprejela zaradi ljubezni – zato je zanj postal jezik narave in srca.

Ob evropskem dnevu jezikov bo švicarsko veleposlaništvo v Republiki Sloveniji 22. septembra v Štanjelu pripravilo

lo še tretji dogodek, pogovorni večer o retoromanščini in jezikovni raznolikosti nasploh. Večer, kjer bodo gostili strokovnjaka iz Švice in Slovenije, bodo pospremili z živo glasbo v retoromanščini, ki jo bo izvedla švicarska pevka Martina Linn.

Besedilo in foto: Olga Knez

BREZPLAČNI SAMOSTOJNI OGLEDI PRENOVLJENEGA GRADU ŠTANJEL ZA OBČANE OBČINE KOMEN



Od 20. junija do 30. septembra 2025
v času odprtja Centra za obiskovalce Grad Štanjel.
(Identifikacija občana obvezna z osebnim dokumentom.)

TIC Štanjel • T: +386 41 383 986 • @: info@visitstanjel.si

URNIK: Ponedeljek – Petek:
9.00 – 11.00 in 12.00 – 17.00

Sobota – Nedelja:
9.00 – 11.00 in 12.00 – 18.00

Poletni festival Štanjel

V idiličnem kraškem biseru, v Štanjelu, so tudi letos poletni meseci minili v znamenju kulture, umetnosti in družabnih večerov. Poletni festival Štanjel je povezal razstave, glasbene in gledališke predstave, filmske projekcije, ustvarjalne delavnice ter kulinarična doživetja. Dogajanje je bilo zgoščeno predvsem v prenovljenem Gradu Štanjel, v Ferrarije-

vem vrtu in drugih slikovitih prostorih, ki so v toplih večerih oživeli v posebnem festivalskem vzdušju.

Festival se je začel 18. junija 2025 s slavnostnim odprtjem prenovljenega Gradu Štanjel, ki je pritegnilo veliko zanimanja.

Sledil je niz raznolikih dogodkov: med njimi že tradicionalni Festival Gledanica, koncert Tržaškega partizanskega pevske-

ga zbora Pinko Tomažič, energični Cabaret night, večeri Cocktails & good beats ter priljubljene joga & gong delavnice v Ferrarijevem vrtu. Festival so zaznamovali tudi dobro obiskani filmski večeri letnega kina.

Ljubitelji literature so prišli na svoj račun ob predstavitvi pesniške zbirke Radivoja Pahorja, posvečene Cirilu Zlobcu,



ter ob pesniškem koncertu po navdihu Alde Merini. V ospredju je bila tudi likovna umetnost: strokovno vodenje po razstavi Mušič – Telesa pokrajin v Galeriji Lojzeta Spacala je pritegnilo lepo število obiskovalcev.

Festival je ponudil tudi kulinarična doživetja – še posebej je izstopal dogodek Pršut in vino, ki je navdušil obiskovalce

od blizu in daleč. Najmlajši so uživali ob Kamišibaju, mladi upi so navdušili na koncertu jazz zasedbe poletne orkestrske šole MusiKras, zadnje festivalsko poglavje pa je bilo posvečeno jeziku – pesniški koncert Narečja – dragoceni biseri slovenskega jezika, ki je bil ganljiv zaključek pestrega poletja.

Poletni festival Štanjel 2025 je znova

dokazal, da Štanjel ostaja središče kraške ustvarjalnosti, povezovanja in kulturnega utripa. Z dogodki, ki so združevali tradicijo, sodobnost in domačnost kraškega prostora, je v kraški biser privabil skoraj 5000 obiskovalcev, dogodki pa bodo še dolgo odmevali v spominu vseh udeležencev.

Besedilo:

Anja Tisel Zadnik, ORA Krasa in Brkinov

Foto: Arhiv ORA Krasa in Brkinov

Praznik občine Komen

V soboto, 21. junija 2025, je v središču Komna potekalo osrednje praznovanje praznika občine Komen.

Praznično vzdušje se je začelo s kulturnim programom, v katerem so sodelovali domači ustvarjalci in nastopajoči, ki so navdušili zbrano občinstvo. Najmlajši so uživali v otroških animacijah v organizaciji Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana ter Športnega društva

Poskokec.

Obiskovalci so si lahko ogledali tudi predstavitev društev in stojnice z domačimi izdelki, kjer so se predstavili ustvarjalci, pridelovalci in prostovoljci iz naše občine.

Vrhunec večera je pripadel glasbi in zabavi. Najprej je nastopila skupina Prizma, nato pa je za pravo energijo in plesno razpoloženje poskrbela priljubljena

skupina Kingston. Pod šotorom, kjer ni manjkalo ne hrane ne pijače, se je druženje nadaljevalo pozno v noč.

Praznik občine Komen 2025 je pokazal, kako pomembni so druženje, sodelovanje in skupna ustvarjalnost. Hvala vsem nastopajočim, društvom, prostovoljcem in obiskovalcem, ki ste soustvarili dan, poln veselja in dobre volje.



Besedilo in foto: Anja Tisel Zadnik

Teden čezmejnega geoparka Kras-Carso 2025

Med 24. majem in 8. junijem 2025 je potekal Teden čezmejnega geoparka Kras-Carso, ki je združil več kot 25 brezplačnih dogodkov po celotnem čezmejnem območju Krasa, posvečenih naravni in kulturni dediščini Krasa.

V okviru celodnevnega doživetja »Dobimo se na vrtovih« so udeleženci raziskovali izjemno kulturno, zgodovinsko in naravno dediščino kraškega prostora skozi obisk treh izbranih vrtov. Dogodek je udeležence na izvirni način popeljal skozi čas in prostor ter jim predstavil bogastvo kraške krajine ter njenih zgodb.

Program se je pričel z vodenim ogledom Ferrarijevega vrta, kjer so bile predstavljene arhivske podobe in zgodbe posameznih točk vrta. Sledil je sprehod po Pepinem kraškem vrtu in kraški gmajni, obogaten s predstavitvijo značilnosti lokalne krajine, kulture in tradicije. Dan se je zaključil z obiskom Botaničnega vrta

Sežana v spremstvu Myrtò Scaramangà in njene oprode, poezije in pripovedi.

Dogodek je bil organiziran v sklopu pro-

jekta KRAS-CARSO II, ki je sofinanciran v okviru programa Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021–2027.



Besedilo: Urban Grmek Masič, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Foto: ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Obisk člana Sveta UNESCO globalnih geoparkov v geoparku Kras-Carso

V začetku avgusta smo v čezmejnem geoparku Kras-Carso imeli posebno priložnost gostiti gospoda Alirezo Amrikazmija, člana Sveta UNESCO globalnih geoparkov (*UNESCO Global Geoparks Council*). Njegov dvodnevni obisk je bil odlična priložnost za predstavitev na-

šega območja in izmenjavo izkušenj z enim izmed vidnejših poznavalcev geoparkov po svetu.

Prvi dan je pot začel v Parku Škocjanске jame, se okrepčal na kosilu v Rodiku in si ogledal zbirko fosilov v Gustinčičevem jamarskem domu pri jami Vilenica.

Sledila sta kratka postanka pri geološkem profilu ob cesti proti Vrhovljam in na razgledni točki sežanskega arheološkega najdišča Tabor, kjer je ohranjeno obzidje nekdanjega gradišča. Popoldne je namenil Štanjelu, kjer je raziskal staro jedro, Ferrarijev vrt ter si ogledal razstave v grajskem muzeju. Dan je zaključil z obiskom Živega muzeja Krasa – območja, bogatega s številnimi naravnimi pojavi, značilnimi za območje Krasa.

Naslednje jutro je pot iz Kobilarne Lipice nadaljeval proti dolini Glinščice, kjer je zaključil svoje raziskovanje čezmejnega geoparka Kras-Carso.

Obisk in navdušenje gospoda Amrikazmija sta bila za naš geopark veliko priznanje in spodbuda za nadaljnje delo. Ponosni smo, da smo lahko bogastvo Krasa in Brkinov predstavili gostu, ki s svojim delom pomembno prispeva k razvoju in prepoznavnosti UNESCO globalnih geoparkov po svetu.

Besedilo: Alenka Poklar

Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.



25 let Srečkovega stega

V soboto, 31. maja 2025, se je v Povirju zbrala vsa skavtska družina Srečkovega stega iz Sežane, da bi skupaj proslavila 25. obletnico delovanja stega. Srečkov steg je bil ustanovljen leta 1999 kot steg Sežana 1. Leta 2012 so se člani odločili za sedanje ime, ki se navezuje na pesnika Srečka Kosovela – najznamenitejšega Sežančana in pomembno osebnost kraške kulturne dediščine. Tudi naša rutka v sivi barvi z modro in rdečo obrobo simbolizira kraške posebnosti – sivo barvo kamna, modrino brinovih jagod in rdečo barvo terana, pršuta in kraške zemlje. Praznovanje 20. obletnice v skavtskem letu 2019/2020 smo obeležili v ožjem krogu, saj nam je kaj večjega takrat onemogočila korona. Prav zaradi tega smo si zadali, da bo praznovanje 25. obletnice nekaj posebnega.

Potekalo je v okviru dvodnevne dogodke, ki se je začel v petek popoldne

s postavitvijo tabora v Povirju in pravim skavtskim druženjem ob ognju. Praznovanje je bilo posebno tudi zaradi projekta Skavtska pot med zvonovi – romanja po desetih izbranih kraških cerkvah, ki je potekalo do 31. maja. Člani so obiskovali cerkve od Nakla do Tomaja, pri vsaki pa rešili krajši vprašalnik o lokalni dediščini. Tisti, ki so obiskali vsaj osem cerkev, so na prireditvi prejeli posebno darilce. Osrednji del praznovanja je bila sobotna sveta maša, ki jo je daroval lokalni župnik, g. Aleksander Skapin. Svete maše, s katero smo se zahvalili za vseh 25 let delovanja, smo se udeležili aktualni in bivši člani stega z družinami ter ostali naši skavtski prijatelji.

Sledilo je druženje s piknikom ob dobri hrani in glasbeni spremljavi, za katero je poskrbela skavtska glasbena skupina. Postavili smo tudi fotografsko razstavo z najpomembnejšimi trenutki zadnjih 25



let ter izdelali Knjigo spominov Srečkovega stega z našimi najlepšimi spomini. Praznovanje smo zaključili s torto in še dolgim prepevanjem skavtskih pesmi in drugih popevk. Voditelji se zahvaljujejo vsem, ki so pripomogli k uspešni izvedbi dogodka in dobremu vzdušju.

Zahvalili bi se tudi vsem, ki naše delo spremljajo, nas podpirajo in nam na kakršenkoli način pomagajo. Za nas pa zaključek skavtskega leta ne pomeni konca, saj je pred nami poletje, vrhunec skavtskih dogodivščin – poletni skavtski tabori, na katere se že pridno pripravljamo. Jeseni pa začnemo z novim skavtskim letom in vabimo vse mlade, stare od 8 do 19 let, ki bi se radi spoznali s skavtstvom, da se nam pridružijo.

Lepo vabljeni tudi, da spremljate našo spletno stran in nam sledite na socialnih omrežjih ter se sami prepričate, da se imamo res lepo!

Besedilo: voditelji Srečkovega stega
Foto: arhiva stega



ArtŠtanjel 2025 – poletje ustvarjalnosti petič zapored!

ArtŠtanjel je več kot le ustvarjalne delavnice – je poletno doživetje, ki odpira vrata umetniškim svetovom, spodbuja razmišljanje in gradi občutek pripadnosti kulturi in prostoru v edinstvenem ambientu Štanjela – srednjeveškem naselju, ki s svojo arhitekturo in naravo deluje kot neizčrpen vir navdiha in prebudi ustvarjalnost. Program je zasnovan tako, da mladim omogoča preplet likovnih in plesnih tehnik, teoretičnega znanja

in umetniške refleksije. Kraški ambient, raznolike tehnike, celosten pristop, dostopnost – mirne duše lahko rečemo, da je ArtŠtanjel izjemna priložnost za razvoj ustvarjalnosti pri mladih in na nek način poseben.

Letošnji nabor likovnih in plesnih mentorjev ter ustvarjalnih tehnik je bil ponovno izjemno bogat. Mentorji Ana Ščuka, Ksenija Pfeifer, Tanja Samec, Maša Pušnik, Kresna Dara Valečič, Vlasta Mar-

kočič, Julija Leben, Vesna Marion, Vasja Nanut, Britta Höschle, Sara Čeleš in Sara Stropnik so se mladim povsem posvetili, raznolikost programa je mlade navdušila. Pričakovati je bilo, da bo ustvarjalna vnema pri mladih sčasoma popustila, kar pa se ni zgodilo. Zaključno pop-up razstavo del mladih ustvarjalcev smo kot že večkrat do sedaj postavili v Ferrarjevem vrtu, ki je s svojo edinstvenostjo izjemno prizorišče za tovrstne dogodke.

Ob pogledu na vrt in razstavljeni dela mladih so obiskovalci razstave preprosto uživali in se prepustili čarobnosti trenutka. Ob otvoritvi razstave so nas z lastnimi kamišibaj zgodbami prijetno presenetili mladi, ki so ustvarjali v skupni ustvarjalni delavnici Vlaste Markočič in Vesne Marion. Zgodbe, polne domišljije in čudovi-

tih risb, so pri mladih odkrile talent, ki ga ni nihče pričakoval.

ArtŠtanjel je bil letos izpeljan že petič. Nabralo se je toliko zgodb, da bi lahko pripovedovali. Ali pa mogoče pripravili kamišibaj. A kar resnično šteje, je ustvarjalni zanos in sproščeno zadovoljstvo na obrazih mladih, ki nas z bujno domišljijo

vedno znova prijetno presenetijo.

Organizatorji in soustvarjalci programa ArtŠtanjel 2025: Društvo likovnih pedagogov Primorja, Športna zveza Komen, ŠK društvo Hruševica in Visit Štanjel. Izvedbo programa je omogočilo sofinanciranje Občine Komen.

Besedilo: Rajko Kralj

Poletje na Krasu 2025

Poletna vročina kar vabi k osvežitvi – in ni lepšega kraja za to kot na »naši plaži« ob prijetno hladni reki Vipavi. V okviru počitniškega programa Poletje na Krasu je kopanje na reki postalo ena najbolj priljubljenih aktivnosti med otroki, saj ponuja edinstveno kombinacijo sprostitev, varne igre in spoznavanja naravnega okolja. Na urejenem delu reke Vipave blizu Dornberka so otroci uživali v kopanju, čofotanju in vodnih igrah. Ob vodi so senčna zavetja in prostor za počitek in igro, tako da so otroci preživeli več ur na svežem zraku. Kljub hudi vročini nam je prvi teden še prehitro minil.

A ob hudih neurjih so takšni deli ob reki pogosto ranljivi – močno deževje nam je čez vikend odplaknilo plažo in kopanje v reki Vipavi ni bilo več varno. V sklopu počitniškega programa smo se zato v drugem tednu programa z otroki

odpravili na zanimiva in aktivna izleta – najprej smo obiskali Novo Gorico, nato pa še športni park v Šempetru pri Gorici, ki je eden najbolj urejenih in razgibanih športnih centrov v regiji. Športni park ponuja široko paleto športnih površin: otroci so se preizkusili v različnih športih, tekmovali v igrah z žogo ali plezali po igralih. Po športnih aktivnostih so si privoščili počitek v senci dreves ob robu parka, kjer so sproščeno poklepetali in igrali družabne igre. Za mnoge je bil to eden najlepših trenutkov – občutek skupnosti, brez skrbi, sredi poletja. Polni vtisov in z mislijo na naslednjo dogodivščino so se prijetno utrujeni vrnili domov. Dinamično preživet čas, poln gibanja in doživetij, novih prijateljstev ter lepih spominov – vse to je Poletje na Krasu.

Izvedbo programa Poletje na Krasu je omogočilo sofinanciranje Občine Komen.



Zahvaljujemo se Vaški skupnosti Kobjeglava-Tupelče za uporabo Kulturnega doma Kobjeglava ter g. Jožetu Hočevanju iz Štanjela za vso pomoč pri prevozi s kombijem.

Besedilo in foto: Rajko Kralj

Glasbeno pesniški večer na Poletnem festivalu Štanjel

V objemu Štanjelskega gradu smo se v sredo, 30. julija, poklonili eni najizrazitejših italijanskih pesniških osebnosti 20. stoletja – Aldi Merini. Merini ne velja le za eno najpomembnejših italijanskih pesnikov, temveč je postala tudi simbol moči ženske ustvarjalnosti in duha. Dvojezič-

na zbirka Sveta dežela (ZTT-EST, 2025), ki prinaša izbor njenih najbolj pretresljivih verzov, je ravnokar izšla v prevodu Aceta Mermolje. Njena poezija – surova, svetla, boleča in čudežno iskrena – zdaj lahko nagovori tudi slovenske bralce. Na pesniškem večeru ... oh, Poezija, ne

usuj se name... v sklopu Poletnega festivala Štanjel, ki ga je priredila produkcijska hiša Our-Labyrinth v sodelovanju z Območno razvojno agencijo Krasa in Brkinov in Založništvom tržaškega tiska ter s finančno podporo Občine Komen, so pesmi, fragmente in misli Alde Merini prepletali in interpretirali priznani glasbeni in gledališki ustvarjalci z obeh strani meja: Denis Beganović, Maja Blagovič, Flavio Davanzo, Aleksander Ipavec – Ipo, Vesna Jevnikar, Tinkara Kovač, Riccardo Maranzana, Ana Mezgec, Giorgio Pacorig in Ariella Reggio. Režiser predstave je soustanovitelj Zavoda Our-Labyrinth, Vladimir Jurc. Pesmi Alde Merini so tako zaživele v obeh jezikih, v slovenščini in italijanščini, ter skupaj z glasbo stkale umetniško pripoved, ki presega meje, povezuje svetove in odpira svež prostor za ustvarjanje.

Besedilo: Martina Kafol

Foto: Tjaša Brajdih



Sovretov kabinet na Krasu in prevajalska delavnica Satelit

Konec julija so pri Kovačevih na Volčjem Gradu slovesno odprli prevajalsko rezidenco na Krasu Sovretov kabinet, ki se pridružuje rezidenci za prevajalce na Dolu pri Hrastniku, ki jo je Društvo slovenskih književnih prevajalcev leta 2020 soustanovilo z Občino Hrastnik, program pa sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije. Kraško prevajalsko rezidenco je podprla tudi Občina Komen. Kot je povedal župan Erik Modic se prevajalska rezidenca odlično dopolnjuje z junija odprtim Muzejem slovenskega jezika in knjige na gradu Štanjel. Rezidenca ima namen, da prevajalcem nudi prostor, v katerem lahko nemoteno delajo, daleč od vsakdanjika, ki pogosto odteguje pozornost. Prvo bivanje na rezidenci je opravila prevajalka iz slovenščine v italijanščino Lucia Gaja Scuteri, v

začetku avgusta pa ji je nasledil prevajalec v angleščino, Michael Biggins, ki na Univerzi Washington v Seattlu predava slavistiko s slovenskim jezikom in literaturo.

Otvoritev Sovretovega kabineta je sovpadla s Satelitom, štiridnevno delavnico književnega prevajanja iz slovenskega v italijanski jezik in obratno. Na delavnici, ki so jo s skupnimi močmi priredili Martina Kafol, urednica Založništva tržaškega tiska, ter lektorice slovenskega jezika na univerzah v Italiji, Sanja Pirc, Polona Liberšar, Karin Marc in Zvonka Kajba, je svoje znanje izpopolnjevalo devet prevajalk in prevajalcev. Mentorici sta bili prevajalka Lucia Gaja Scuteri in prevodoslovka prof. dr. Martina Ožbot. Ob Občini Komen je pobudo podprl tudi Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik Univer-

ze v Ljubljani.

Osrednji julijski dogodek je bil večer z novinarko, pisateljico in dopisnico za RTV Slovenija iz Rima Mojco Širok, ki se je najprej srečala s študenti, ob prevajanju odlomka iz njenega romana Pogodba, potem pa pred publiko spregovorila o svojem življenju in delu med Slovenijo in Italijo.

Volčji Grad se je skozi leta že izkazal kot izjemen prostor za povezovanje med ljudmi, ki prihajajo iz različnih okolij, kot prostor, kjer nastajajo kakovostni kulturni in umetniški dogodki. Na tem vztrajno dela tudi domače Društvo Debela griža, ki je sodelovalo pri organizaciji julijskega večera in ki se trudi da bo članom, vaščanom in obiskovalcem še naprej ponujalo lepe priložnosti za srečanja in druženje.



Foto: Marjana Lavrič.



Foto: Laura Renesto.

Besedilo: Petra Mezinec

Po poteh prihoda prvih partizanov na Primorsko

Dne 16. avgusta je sežanska borčevska organizacija pod vodstvom Bojana Pahorja organizirala že osmi tradicionalni pohod po poti prihoda prvih partizanov na Primorsko – v spomin na prihod Dolganove čete na Kras. S tem se je tudi pričel sežanski občinski praznik, ki ga sežanska občina praznuje prav v spomin na 28. avgust 1941, ko so, kot že omenjeno, pod vodstvom Dolganove čete na Kras in Primorsko prišli prvi partizani.

Pohodniki so se zbrali pred Kantetovo domačijo v Kobolih, kjer je postavljena spominska plošča v obeležitev omenjenih dogodkov, zraven pa še spominsko obeležje bratoma Evgenu in Milanu Kantetu, ki sta padla 23. septembra 1945 kot žrtvi fašističnega terorja. Spomenik, ki ga



je postavila Kantetova mati, je že pred leti vzorno očistil in obnovil lastnik Vojaškega muzeja Tabor Lokev in sežanski častni občan Srečko Rože, ki je na območju Gornje Branice restavriral v teh letih kar nekaj spomenikov.

Pod vodstvom izkušenega jamarja Ludvika Husuja in Rada Jejčiča so pohodniki šli po ustaljeni poti do spomenika v gozd nad vasjo Trebižani, kjer se je 28. avgusta 1941 po prihodu na Primorsko utaborila četa, ki jo je vodil Ervin Dolgan - Janez iz Ilirske Bistrice. Pohodniki so se

spomnili prvih primorskih partizanov, ki so pod vodstvom Ervina Dolgana leta 1941 prikorakali v Gornjo Brnico. To velja za začetek oboroženega boja na celotnem Primorskem, ne samo na Krasu. Prav pri Kantetovih v Kobolih so se naprednejši in najpogumnejši možje Gornje Branice sešli s prvimi partizani. Pohodniki so obudili pričevanja pokojnega domačina Zmaga Ukmarja, rojenega na Kantetovi domačiji, ki je rad obujal vojne spomine, ki jih je doživljal kot 17-letni fant. Prav na Kantetovi domačiji je bila tudi partizan-

ska tiskarna. Domačini in sežanska borčevska organizacija pa so leta 1950 postavili spomenik v gozdu, kjer je bil prvi partizanski logor oz. postojanka, ki so jo postavili Janez, Milko, Peter, Jovo, Cvetko in Benjamin. Ob povratku domov so se pohodniki zaustavili v Trebižanih, kjer je bila domačija sedaj že pokojne partizanske učiteljice Tince Terčelj. Gostoljubnost je v imenu organizatorjev pokazala Majda Sadovski s svojo družino.

Besedilo in foto: Olga Knez

Jutra so najlepša zjutraj

Buči, buči morje Adrijansko, za »Klub vražjih Kraševk« vedno si božansko!

Ko si mlad, je življenje zelo dolga prihodnost, ki plava na rožnatih oblakih sanj in idiličnih pričakovanj! Ko si star, pa je življenje zelo kratka preteklost, ki plava v morju spominov in obžalovanj!

Ali je mladost, torej, polna sanj in pričakovanj, starost pa spominov in obžalovanj? Kaj pa je to sploh starost? Je to statistika, ki določa mejo 65 let, in od tam naprej moraš le še obujati spomine in obžalovati preteklost; se zavleči na kavč in z daljincem v roki buljiti v raznorazne neumnosti – z dnevno politiko vred? Se moraš smiliti samemu sebi in skrušeno čakati, da ti Matilda pozvoni na vratih in te povabi na kavo tja nekam za mavrico?

Marsikdo oz. preveč ljudi se s tem sprijazni in to sprejme kot svojo usodo, ampak – ali je to res potrebno? Je starost res to?

Star si lahko že, ko jih imaš 20, in mlad si lahko, ko jih imaš 80! Starost ni vezana na naš izgled, na manekensko postavo, na cvetoče ličnice, na mladostni izgled, ustvarjen tudi s pomočjo botoksa; starost je vezana na našo dušo!

In ko se tega pričneš zavedati, ko splavaš iz obžalovanj, ko začneš vse spomine sprejemati take, kot so, postane starost čisto drugačna dimenzija. Žalost bo vedno v tvojih spominih, ampak ne bo več tako bolela; obžalovanje pa bo postalo del preteklosti, ki je ne moreš spremeniti. Lahko jo le sprejmeš in se naučiš s tem živeti in ugotoviti, da so dnevi, ki so še pred tabo, v veliki meri odvisni od tebe! To moraš ugotovi čimprej, kajti življenje je prekratko za vprašanja! Predvsem prični živeti, kot se ti zdi in ne kot drugi pričakujejo, in naj te javno mnenje pri

tem ne ovira! In vedno naj te spremlja misel, da so tudi tebi še dovoljene drobne sanje.

Ko vse to dojameš in stopiš iz predpisane starostnega okvira, počasi spoznaš, da imaš med sovrstnicami veliko somišljenic (za moške ne vem, ker ne vidim v moško dušo). Življenje postane takoj lepše, še posebno, če k temu dodamo še morje. In to morje, ki ga imamo skoraj pred nosom – Sesljski zaliv. Le kaj bi si želeli lepšega?

In prav v Sesljanu se je lani spontano oblikoval »Klub vražjih Kraševk«, ki je letos uspešno nadaljeval z delom. Smo kar opazne in v hecu velikokrat rečemo: Sesljan je naš! Pogosto se namreč zgodijo, da smo v celotnem zalivčku edine v vodi, edine, ki plavamo, na obali pa tudi ni gneče. Včasih se katera pošali, da smo Kraševke okupirale Sesljan! Ha, ha, ha ...

In kdo sploh smo?

Ženske, vse starejše od 70 let, razen dveh, ki jim do tja še čisto malo manjka; v klubu pa smo zato, da ne pozabimo na statistiko! 70, 80, 90 let – le kaj je to?

Vsako od nas je življenje dobobra izbrusilo, z veseljem in žalostjo, čeprav so pri večini prevladovali neprijetni, tudi žalostni dogodki. In kaj je zanimivo? Da smo se nevede navezale druga na drugo; da nas družijo podobne usode; da smo vse prestopile okvir, kot je naveden v zgornjem besedilu, da smo se naučile živeti v novi dimenziji starosti, predvsem pa smo hvaležne za vsak dan, ki ga skupaj preživimo v Sesljanu. In verjemite mi, zelo lepo nam je!

Dan, ki se začne že zgodaj zjutraj, ko se zbudiš, skočiš iz postelje in rečeš: še sem tu! Vožnja do Sesljana in kafečke v kiosku ob plaži. Natakara nas pozna že



Naša zlata Milena, najstarejša v klubu.

od lani in sploh ne potrebuje naročila. Ko nas zagleda za mizo, že prinese vsaki svoj napitek, saj za vsako ve, kaj pije. Že ta, za nas velika pozornost natakara, nam poljšča in napoveduje lep dan. Če na stvari gledaš s srcem, ti tudi majhne stvari poljščajo življenje.

Sledijo neskončne plavalne ture po zalivu, kjer si izmenjujemo izkušnje, delimo recepte, rešujemo svet itd. Zelo me veseli, da nas nikoli ne pritegne opravljanje in vtikanje nosu za sosedova vrata, ker nam to ni zanimivo. To počneš le, če si pavšalist in nimaš drugih tem za pogovor. Me pa imamo celo morje drugih tem. Debatiramo in obdelujemo dogodke iz naše preteklosti, spomine, ki plavajo v morju, ne več obžalovanj, pač pa pričakovanj, in si z vsem tem blažimo bolečine časa, ki je že zdavnaj za nami. Skupaj je lažje in skupaj zmoremo! Edina stvar, ki jo vse obžalujemo, je le, da se v dana-

šnjem času hitro izgubljajo vrednote iz preteklosti: spoštovanje, sočutje, razumevanje, strpnost ... vrednote, ki so bile nekoč samoumevne in so nas spremljale od malih nog. Žal na to nimamo vpliva, lahko pa je to spet del naših malih sanj! Sanje so vedno dovoljene!

Vse to naše »doktoriranje« ljubezno prenaša morje, ki je za nas res božansko. Ublaži vse skrbi, pomasira otrdele sklepe, nežno objema naše šlaufke; razjezi se le okoli 9.20, ko našo sesljsansko idilo razburka Zeleni delfin (Delfino verde), ladjica, ki vsakodnevno pripluje v zaliv po potnike za Trst. Je pa Zeleni delfin znak za nekatere naše članice, da je čas za odhod domov. In Klub se počasi prazni, ob 12h smo že vse spet doma. In jutri »jovo na novo«! Pa povejte, kaj nam je hudega.

Namenoma nisem navedla imen članic Kluba, ker bi bilo to preobsežno, saj so se k nam priključile tudi Goricjane (Šempeter, Vrtojba, Gorica). Želim pa predstaviti našo najstarejšo in najbolj mladostno članico: to je naša ljuba Milena iz Tubelj pri Komnu, ki nam je vsem lahko zgled, saj ji je grenkih izkušenj in žalosti življenje naložilo z veliko žlico (kar šefrcu ali korčuljo). Ampak ona se ne da! Vedno nasmejana, dobre volje, pripravljena za osvežilni klepet v vodi. Optimizem je nikoli ni zapustil.

Čez dobre tri mesece bo naša draga nona in pranona Milena praznovala rojstni dan. Takrat bodo na pomoč priskočili gasilci, saj bo na torti zagorelo kar 92 svečk; 92 toplih, častljivih plamenčkov! Ampak mislim, da bo tudi gasilcem v veselje, če

bodo velikokrat lahko gasili take 90 ali pa 100-letne požare!

Za doseg tega pa morate najprej biti optimisti! In veste, kakšna je razlika med optimistom in pesimistom?

Pesimist: Življenje je hudo, celo na rožah raste trnje!

Optimist: Življenje je lepo, celo na trnju rastejo rože!

Naj zaključim s čudovito mislijo legendarne igralk Ingrid Bergman: »Staranje je kot plezanje na hrib; na koncu si malo zadihan, ampak razgled pa je veliko bolj šil!«

Letos je že prepozno, ampak vse, ki vam razgled nekaj pomeni, dobrodošle v »Klubu vražjih Kraševk« prihodnje leto v Sesljanu! Sesljan bo spet naš!

Besedilo in foto: Adriana Konjedič

Gibanje za zdravje

Dokler smo mladi, se nam zdi, da imamo neomejeno energijo. Telo nas uboga, bolečine so redke in prepričani smo, da bo tako za vedno. A resnica je drugačna – že po 30. letu začne naše telo počasi izgubljati mišično maso in moč. Da bi se s tem soočili pravočasno, so mladi športniki po končanem študiju odprli vadbene studio Kovital v Kobjeglavi. V dveh letih so pomagali že več kot 70 članom, ki so prepoznali, da brez rednega gibanja ni dolgoročne vitalnosti. Njihova vizija je bila jasna – ustvariti prostor na Krasu, kjer strokovno vodena vadba za moč postane dostopna vsem in kjer ljudje dobijo podporo, da poskrbijo za svoje zdravje.

Gibanje je v mladosti lahko, okrevanje je hitro in zdi se, da je naše telo trdno kot skala. Toda procesi, ki vodijo v oslabitev mišic in kosti, se začnejo zgo-

daj in neopazno. Ena od njih je sarkopenija – naravni pojav izgube mišične mase in moči. Po 30. letu začne človek brez redne vadbe povprečno izgubljati med 3 % in 8 % mišične mase na desetletje, po 60. letu pa je ta izguba še hitrejša. Rezultat je zmanjšana moč, slabše ravnotežje, več padcev in večja odvisnost od pomoči drugih.

Drugi proces je osteoporoza, bolezen krhkih kosti. Ženske po menopavzi lahko izgubijo tudi do 20 % kostne mase v prvih 5–7 letih, kar drastično poveča tveganje za zlome. Zlomi kolka so eden glavnih razlogov za izgubo samostojnosti v starosti, okrevanje pa je pogosto dolgotrajno in boleče. To so »tihe bolezni«, ker jih pogosto odkrijemo šele, ko pride do prve poškodbe – in takrat je že prepozno za preventivo.



Veliko ljudi še vedno verjame, da za zdravje zadostujejo hoja, kolesarjenje, pilates ali joga. Te aktivnosti imajo izjemne koristi – izboljšujejo delovanje srčno-žilnega sistema, skrbijo za gibljivost, stabilizacijo trupa in umiritev uma. A čeprav pomembno prispevajo k zdravju, same po sebi ne poskrbijo celostno za mišice in kosti, ki potrebujejo dodatno obremenitev. Prav tukaj svojo vlogo odigra vadba za moč, ki zagotavlja dražljaj, potreben za ohranjanje mišične mase, večjo kostno gostoto in funkcionalno sposobnost telesa v vsakdanjem življenju.

Študije kažejo, da lahko redna vadba za moč zmanjša izgubo mišične mase za več kot polovico, pri starejših odraslih pa celo poveča mišično maso za 2–5 % v



nekaj mesecih. Pri kosteh je učinek prav tako pomemben: obremenitvene vaje dokazano povečajo mineralno gostoto kosti in zmanjšajo tveganje za zlome. Vadba za moč ima še druge koristi, ki jih pogosto spregledamo – izboljša inzulinsko občutljivost, podpira zdravje možganov in zmanjšuje tveganje za depresijo, krepi sklepe in zmanjšuje bolečine v hrbtenici, hkrati pa pomembno vpliva na ravnotežje. Prav kombinacija močnih mišic in stabilnega trupa je najboljša preventiva proti padcem, ki so eden največ-

jih zdravstvenih izzivov staranja.

Prav to ponujajo v studiu Kovital. Skozi redne treninge v majhnih skupinah ali individualno obravnavo omogočajo, da se vsakdo uči pravilnih vaj in varno napreduje. V dveh letih so zgradili skupnost, ki je dokaz, da se tudi v naši občini zavest o pomembnosti gibanja hitro širi. Studio vodi ekipa diplomiranih kineziologov in fizioterapevtov pod vodstvom Eve in Andraža Kobala, ki vsakemu članu pomagajo, da doseže svoje cilje in hkrati poskrbi za dolgoročno zdravje.

Na voljo so individualne, semi-privat in skupinske vadbe, ki združujejo strokovnost in motivacijo. Letos so ponudbo razširili z vadbo za seniorje, kjer starejši v varnem okolju in pod strokovnim vodstvom ohranjajo moč, gibljivost in vitalnost. To je priložnost, da tudi generacije, ki so pogosto zanemarjene v svetu fitnesa, spoznajo, kako lahko vadba za moč spremeni njihovo vsakodnevno življenje.

Pridružite se jim, najdete jih v Kobjeglavi.

Besedilo in foto: Društvo KoVital

50 let srednje šole v Sežani: Od skromnih začetkov do sodobnega šolskega centra

Ideje o srednješolskem izobraževanju v Sežani segajo že v 50. leta prejšnjega stoletja. A pot do odprtja šole je bila dolga in zapletena, saj so bližnje srednje šole v ustanovitvi srednje šole v Sežani videle veliko konkurenco.

Sanje številnih mladih iz Krasa in Brkinov, da bi se šolali v bližini doma, so postale resničnost 1. septembra 1975. Na ta dan je pričel s poukom en oddelek dijakov gimnazije kot dislocirani oddelek Gimnazije Koper, en oddelek ekonomskih tehnikov kot dislocirani oddelek Ekonomsko administrativne šole Koper, pridružili pa so se jim še dijaki 3. letnika RTV mehanikov, ki so leta 1973 začeli šolanje v okviru Delavske univerze v Sežani in so bili dislocirani oddelek Izobraževalnega centra Litostroj Ljubljana.

Vsi trije oddelki so predstavljali temeljni kamen zdajšnje srednje šole.

Pouk je sprva potekal v prostorih

osnovne šole na Kosovelovi ulici in v »stari šoli« na Bazoviški ulici, kjer je danes sedež Ljudske univerze. V novo, moderno zasnovano šolo na Stjenkovi 3, so se dijaki in učitelji preselili marca 1980. V šolskem letu 1981/82 se je šola osamosvojila in pridobila matičnost programov. Usmerjeno izobraževanje je zaznamovalo 80. leta; stari programi so bili ukinjeni in odpirali so se novi. Namesto gimnazije smo izvajali družboslovno-jezikovni in naravoslovno-matematični program, izobraževali pa tudi bodoče elektronike, kovinarje, ekonomske tehnike in trgovce. Po ponovni uvedbi splošne gimnazije je šola nekaj let vpisovala dijake tudi na ekonomsko gimnazijo. V okviru ekonomske šole pa je glede na potrebe kraja poleg osnovnega ekonomskega programa ponujala še programe poslovni tajnik, poslovni tehnik in administrator. Nekateri so se obdržali dlje, nekateri pa manj.

Leta 2003 je bila v neposredni bližini šole slovesno odprta nova, sodobno opremljena športna dvorana, ki je zelo razbremenila pouk športne vzgoje. Do tedaj so dijaki telovadili istočasno z osnovnošolci v stari športni hali.

Od leta 2008 srednja šola deluje v okviru Šolskega centra Srečka Kosovele. Ponuja programe splošna gimnazija, ekonomski tehnik in aranžerski tehnik in s tem ustvarja okolje, kjer se poučevanje prepleta s podjetništvom in umetnostjo, tradicija s sodobnostjo in lokalno z globalnim. Profesorji pri pouku in številnih projektih spodbujajo interdisciplinarnost, radovednost in ustvarjalnost. Naši dijaki, ki prihajajo od blizu in daleč – s Krasa, iz Brkinov, Vipavske doline, Goriške, Postojne, Pivke, Ilirske Bistrice, Obale in zamejstva – dosegajo nadpovprečne rezultate na maturi in poklicni maturi, posegajo po zlatih priznanjih na tekmovalnih znanja in uspevajo v študijskih programih.

Šola pa ni le učilnica. Že pol stoletja kroji mozaik spominov na začetek prijateljstev, prve ljubezni, iskanje odgovorov in na kovanje načrtov za prihodnost.

Prav zato, da se ob 50. obletnici srednje šole ponovno srečamo in skupaj obujamo spomine, vse naše bivše dijake in dijakinje vabimo na obletnico mature vseh generacij, ki bo v petek, 14. novembra 2025, ob 19.30 v športni dvorani srednje šole. Več informacij in prijavnica na telefon 069 449 506. Na dogodek se prijavite do 3. oktobra 2025.

<https://scsks.splet.arnes.si>

Besedilo: Gabrijela Rebec Škrinjar za
Šolski center Srečka Kosovele Sežana
Foto: Samo Onič





KOSOVELOV
DOM SEŽANA

PRIHAJA NA NAŠE ODRE

Četrtek, 18. september 2025,
ob 20.00



romantična drama **SANJE**

Petek, 19. september 2025,
ob 18.00



animirani film
SUPER ČARLI

Petek, 19. september 2025,
ob 20.00

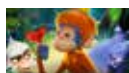


drama
DOWNTON ABBEY: VELIKI FINALE

Sobota, 20. september 2025,
ob 18.00

**PREDSTAVITEV ROMANA KARMEN KASTELIC
PIPAN: BLAGANICA**

Nedelja, 21. september 2025,
ob 18.00



animirani film
OZI: GLAS GOZDA

Nedelja, 21. september 2025,
ob 20.00



romantična komedija
POPOLNA ZVEZA

25. september - 27. september,
ob 20.00



KINO OTOK – Fiume o morte, Glasba za
vojaški udar, Riefenstahl in 80+

Nedelja, 28. september 2025,
ob 17.00



kratki animirani filmi s pogovorom
PRINC KI-KI-DO

Nedelja, 28. september 2025,
ob 20.00



drama
VELIKO, LEPO, POGUMNO POTOVANJE



KOSOVELOV
DOM SEŽANA



VABLJENI K
VPISU V ABONMAJE

2025/2026

TEATER • MELODIJA • BRILJANTNI • FILMSKA SEDMICA • ŠKRATKIN

VEČ KOSOVELOVDOM.SI

Na Ljudski univerzi Sežana bogatimo ponudbo izobraževanj – pridružite se nam!

S ciljem spodbujanja vseživljenjskega učenja in razvoja različnih temeljnih kompetenc z vsakim mesecem širimo in nadgrajujemo ponudbo brezplačnih izobraževanj. Poleg delavnic, ki jih izvajamo v okviru Letnega programa izobraževanja odraslih, financiranega s strani Občine Komen, pri nas potekajo trije ključni projekti, namenjeni različnim ciljnim skupinam.

Prvi je projekt finančnega opismenjevanja, ki smo ga poimenovali **FinFit – Znanje za boljše finančne odločitve in ravnanje**, v okviru katerega jeseni načrtujemo izvedbo javnoveljnega programa Seniorji v akciji za starejše od 55 let, s pomočjo katerega boste kos finančnim izzivom ob upokojitvi, in neformalnega programa Finančna inteligenca: Od varčevanja do investicij, namenjenega

vsem odraslim.

Projekt **Skupaj za kompetence Obalno-kraške regije – SKOK** ponuja široko paleto 40-urnih neformalnih izobraževanj, namenjenih vsem odraslim. Prednost pri vključitvi imajo odrasli, stari 55 let ali več, odrasli s končano V. stopnjo izobrazbe, tujci in zaporniki. Doslej smo izvedli že preko 50 tečajev, septembra pa začnemo z izvedbo tečajev italijanščine, angleščine, slovenščine za tujce in drugih.

Digitalna znanja lahko pridobite z udeležbo na 10-urnih računalniških tečajih v okviru projekta **Digitalni koraki 2024–2025**, namenjenih odraslim, starim 30 let ali več. Na tečajih boste izvedeli, kako poskrbeti za varnost na spletu, uporabljati umetno inteligenco, izdelovati privlačne digitalne vsebine (letaki, vabila, videoposnetki, objave na družabnih

omrežjih) – odvisno od vašega zanimanja.

Vsak projekt je zasnovan z mislijo na konkretne potrebe udeležencev – bodisi gre za izboljšanje digitalnih veščin, dvig finančne pismenosti ali pridobivanje temeljnih kompetenc za zviševanje ravni pismenosti ter osebni razvoj. Vabljeni, da se nam jeseni pridružite in skupaj z nami naredite korak naprej na svoji izobraževalni poti!

Obiščite našo spletno stran in se prijavite na e-novičke, pišite nam na info@lu-sezana.si ali nas pokličite na 05 731 13 00.



Festival medu v Štanjelu Čebelarskega društva Kras-Brkini

28. septembra 2025

Celodnevno dogajanje bo potekalo s predavanji za vse obiskovalce, degustacijo čaja in kave z medom, podelitvijo priznanj in nagrad ocenjenemu medu.

Ocenjevanje medu bo 20. septembra 2025 v Ivanjem Gradu.



»Moja pot je sinji trak,
v sinje gledajo moje oči.
In po tej poti moj korak
in nad poljem sonce blešči.«
(Srečko Kosovel)

Šolski center Srečka Kosovela Sežana
ob 50-letnici ustanovitve srednje šole v Sežani

VABI

vse bivše dijakine in dijakine

na obletnico mature vseh generacij,

ki bo v petek, **14. novembra 2025**, ob 19.30
v športni dvorani srednje šole.

Več informacij in prijavnica na telefon: 069 449 506
<https://scsks.splet.arnes.si>

Na dogodek se prijavite do 3. oktobra 2025.

Vabljeni, da skupaj obudimo čase, ko smo šele začeli sanjati.

RENAULT CLIO



**že za 13.990 €*
5 let jamstva*
4 leta brezplačnega vzdrževanja***

*Ob nakupu vozila Renault Clio 1.6 Feel Slovenia TCE 90 kupec prejme popust v višini 2.800 €, 5 let brezplačnega jamstva, ki sestoji iz 2 let tovarniške garancije in 3 let podaljšanega jamstva Renault oziroma do 100.000 skupaj prevoženih kilometrov, karkoli se zgodi prej in pogodbo o vzdrževanju My Revision za obdobje 4 let oziroma do 80.000 skupaj prevoženih kilometrov, karkoli se zgodi prej. Ob financiranju z Mobilize Financial Services kupec prejme še bonus ob financiranju v višini 1.500 €. Priporočena maloprodajna cena modela v akciji je 13.990 €, ni obvezujoča za poslušalce prodajalce in že vključuje popust in bonus ob financiranju ter DDV in DMV. Pogoj akcije je sklenitev finančne pogodbe z minimalno finančno vrednostjo 8.000 € in minimalnim trajanjem 48 mesecev ter sklenitev avtomobilskega zavarovanja za čas financiranja z Mobilize Financial Services. Ponudba velja za fizične osebe od 1. 6. 2025 do 31. 7. 2025. Poraba pri mešanem ciklu: 4,1-7,8 l/100 km. Emisije CO₂: 96-136 g/km. Emisijska stopnja: EURO6D-FULL. Emisija NOx: 0,0063-0,0353 g/km. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globlino segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo tudi k čezmerno povzročeni koncentraciji prijemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika vozila je simbolična. Pri državljanu si provizo do napake. Več informacij o ponudbi in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. GA Adriatic d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Renault priporoča **Castrol**

renault.si

AVTOCENTER NOVAK Sežana

delovni čas: od ponedeljka do petka od 8:00 do 16:00
tel: 051 460 667



KRAŠKA TRGOVINICA POSEBNOST MESECA: ŽUPANOVO VINO

Izdelek meseca v Kraški trgovinici - Županovo vino 2025 - Izbrani Teran PTP, Rebula.
Suho vino polnega okusa, temno rubinaste barve, z aromo malin in gozdnih sadežev.
Pridelano v Vinarstvu Rebula iz Brestovice pri Komnu, kjer tradicija sega v leto 1900.

V **Kraški trgovinici** Centra za obiskovalce Grad Štanjel lahko najdete:

- grafike L. Spacala in Z. Mušiča
- venčki Sv. Ivana lokalnih ustvarjalk in sivkine izdelki
- unikatni nakit, kraški med in kamnoseški izdelki

POLETNI URNIK (april- september)

Ponedeljek – petek: 9.00 – 11.00 in 12.00 – 17.00

Sobota – nedelja: 9.00 – 11.00 in 12.00 – 18.00

Trgovinica v Centru
za obiskovalce Grad Štanjel

+386 41 383 986

info@visitstanjel.si

PREGLED VIDA

VSAK ČETRTEK

NAROČI SE

www.optikatom.com

tel. 05 730 47 70

Brez čakalnih vrst.

**Temeljit pregled vida z sodobno
opremo in strokovnim posvetom.**

100% GARANCIJA ZADOVOLJSTVA.

OPTIKA TOM



Kosovelova ulica 1b,
6210 Sežana



**NAROČI SE NA
PREGLED VIDA**

www.optikatom.com



Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05 73 10 450
Fax: 05 73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00
sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05 73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek, sreda in petek od 8.00 do 10.00

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05 76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@kosovelova.si
Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00
sreda od 8.00 do 15.00

Zdravstvena postaja Komen / Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05 73 11 460

Lekarna Komen

Telefon: 05 73 11 790
Delovni čas: ponedeljek od 10.30 do 17.30
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15.00
sreda od 9.00 do 18.00

Zbirni center Komen

torek: od 9.00 do 13.00
četrtek: od 14.00 do 17.00
sobota: od 9.00 do 13.00

Delovanje javne razsvetljave - prijava napak:

Javna razsvetljava d. d., Litijska cesta 263, Ljubljana
Telefon: 01 5863 600
E-pošta: info@jr-lj.si
Spletna stran: www.jr-lj.si/prijava-napak

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05 30 78 570

JAVNA BLAGAJNA OBČINE KOMEN obratuje v poslovalnici Deželne banke Slovenije, d. d., v Komnu 118 c (pri pošti).

Delovni čas: ponedeljek, sreda, petek: od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 16.00
torek in četrtek: zaprto

ODPRTO ŠIROKOPASOVNO OMREŽJE KOMEN - prijava poškodbe infrastrukture, ki ni povezana z motnjami delovanja storitev pri njih.

E-pošta: napake.oso@gvo.si
Telefon: 02 333 26 23, 02 332 23 00
(izven delovnega časa, med 15.00 in 7.00 naslednjega dne)



ArtŠtanjel 2025

